

İspanyada boğuşma korkunç şekil aldı

Hükümet kuvvetleri tekrar mukabil taarruza geçtiler

Her iki taraf ta amansız bir surette döğüşüyor

Kanlı çarpışmalar arasında şehre obüsler düşerken Madrid radyosu müzik ve havadis neşriyatı yapıyor

Madridde her ev bir kale haline sokuldu

İspanyanın Paris Sefiri: "Altınları icabederse denize dökceğiz, fakat âsilere vermeyeceğiz," diyor

Madrid sokaklarında toplanan halk şehir üzerinde dolaşan tayyareleri gösteriyorlar

Bazı ajanslarla radyolar tarafından dün verilen haberlere rağmen Madridin âsilere karşı muvaffak-

yetle mukavemet ettiği anlaşıl-maktadır. Dün gece de Madrid rad-(Devamı 3 üncü sayfada)

Türk Hıristiyanlar Cemiyetinin kararı

"Çocuklarımızı Türk Mektebine kavuşturalım,"

Dünkü toplantıda cemiyetin genel sekreteri: "EKAL-LİYET MEKTEPLERİNİ KAPATALIM," diye bağırdı karar alkışlarla kabul edildi. Teşebbüsler yapılacak

Türk ilkmekteplerine devam eden yavrulardan bir grup

Lâik Türk Hıristiyanlar Cemiyeti dün saat 11 de İstiklâl caddesinde Fransız Tiyatrosunda toplanarak yıllık kon-

gelerini yapmışlardır. Kongrede şehrimizdeki ekalliyetlerin en ileri gelen-(Devamı 4 üncü sayfada)

Dün Galatasaray Beşiktaş'a mağlûp oldu

[Yazısı Spor sayfamızda]

BUGÜN
16
SAYFA

Dün iki Genç tramvay Altında kaldı

Gençlerden birinin bacağı kesildi, diğeri başından yaralandı

Dün saat 17 de Samatya ve Beyoğlunda aynı saatte iki tramvay kazası olmuş, bir gencin ayağı diz kapağın-dan kesilmiş, diğeri bir genç te başın-dan ağır surette yaralanmıştır.

(Devamı 12 inci sayfada)

Viyana Konferansının Akisleri

Fransa Habsburgların rade edilmesine razı olacak mı?

Paris, 8 (Hususi) — Milânodan bildiriliyor: Gazetta del Popolo, Kont Ciononun Viyana seyahatinden bahsederken şunları yazmaktadır:

Üçler konferansı başka türlü bir hava içinde inkişaf etmektedir. Belgrat, (Devamı 12 inci sayfada)

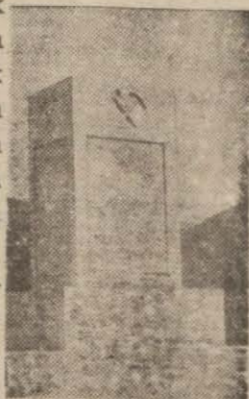
Zonguldağın Bayramı

Uzun Mehmet, 108 yıl önce dün Zonguldak kömür havzasının zengin damarlarını keşfetmişti

Zonguldak, 8 (Hususi) — Zonguldak kömürünün Uzun Mehmet adlı Türk çocuğu tarafından keşfedilişinin 108 in ci yıldönümü bugün parlak tezahüratla kutulandı.

Zonguldak havzasında maden kömürü ilk defa 1829 yılı sonbaharında Uzun Mehmet adlı bir Türk genci tarafından bulunmuştur.

Kösebağacı değirmenine zahiresini ögütmeğe giden Mehmet dere kenarın-(Devamı 12 inci sayfada)

Zonguldakta Uzun Mehmet âbidesi

Tabutlar mezara götürülürken

Çanakkalede ölen Alman askerlerinin kemikleri dün gömüldü

Sefir söylediği nutukta Alman askerlerinin hatıralarını tazir ederken Türk askerlerinden hürmetle bahsetti

Umumî harpte maktul düşen ve bir kaç gün evvel Çanakkaleden getirilen Alman askerlerinin kemikleri dün saat 11 de merasimle Tarabyadaki Alman mezarlığına gömülmüştür. Merasimde bir bölük Türk askeri, askeri bando, İstanbul kumandan vekili Ali Fuat, Deniz kumandanı Talât, Alman kolonisi, Erden harp gemisindeki Alman askerleri, Emden'in süvarisi, Alman sefiri, Alman talebe ve izcileri hazır bulun-(Devamı 4 üncü sayfada)

General Ali Fuat nutkunu söylerken

Kemikler tek rar gömülüyor

Sögütte bir adam karısının kız kardeşini dağa kaldırdı

Köydeki fakir babasına yardım için Sögüde ipek fabrikasında çalışmağa gelen genç kızı eniştesi ölümle tehdit etti.

Sögüt, (Hususi) — Kazamızda bir kaç gün evvel çirkin bir hâdise olmuş-tur. Barçak köyünden Kara Hasanın on beş yaşlarında kızı Neşriye Sögüde Mehmet isimdeki eniştesinin yanına gelmiş ve köydeki fakir babasına yardım etmek üzere İpek fabrikasında çalışmağa başlamıştır. Kızcağız birkaç gün evvel evde otururken Mehmedin karısı olan ablası komşuya kadar gitmiş, bu sırada eve gelen Mehmet, ka-maşını ve silâhını çıkararak üzerine sal-

dırmış, ölüm tehdidile korkutmuş ve zavallı kıza tecavüz ettikten sonra da gene silâhlarıyla tehdit ederek dağa kaldırmıştır.

Bir kaç saat sonra eve gelen Mehmedin karısı, kocasını ve kız kardeşini bulamayınca jandarmayı haberdar etmiş ve kız kardeşinin kocasının elinden kurtarılmasını istemiştir.

Jandarma Mehmedi yakalıyarak Adli-yeye teslim etmiştir.

Hergün

Devlet Demiryollarını
Biraz daha
Güzelleştirelim

Yazan: Muhittin Birgen

Türkiyede demiryollarının idaresi devlete geçtiği zamandanberi çok iyi şeyler yapılmıştır. Dünyanın her tarafında dolaşmış, çok gezmiş bir adam sıfatıyla şunu memnuniyetle görürüm ki Türkiyede demiryolculuk sahasında kaydettiğimiz ilerleme hareketi bizi cidden sevindirmeye değer dencededir. Ecnebler tarafından işletilen demiryollarının Türk eline geçtikten sonraki hallerini gözönüne getirecek olursak, Türk devletinin idare ettiği bir işletmeciliğin, memleketimizde ecnebi işletmesine yüz kere faik olduğunun şüphesizliğine kanaat getiririz. Bilhassa işletmenin islahını, tarifelere tenzili yolu ile elde etmek hususunda devlet demiryolları idaresinin gösterdiği isabet, bu işi bizim o ecnebi şirketlerden daha iyi anlamış olduğumuza delâlet eder. Ali Çetinkayanın bayındırlık işlerini idareye başlaması tatbik edilen ucuzlatma siyaseti çok iyi neticeler vermiştir. Bütün bunlardan dolayı, memleketinin ilerlediğini gördüğümüz memnun olan bir Türk sıfatıyla, devlet demiryollarına karşı insanın kendisini müteşekkik hissetmemesi imkânsızdır.

Şimdiye kadar yaptıklarımızla memnun olmak hakkımızdır. Fakat, ilerlemenin hududu olmadığına göre bu memnuniyet bizi daha ileriye gitmeyi düşülmekten menetmemelidir.

Demiryollarımızda benim gözüme çarpan bir iki kusur var. Bunlardan biri şudur: Ekspres hatları, bilhassa Ankara ekspresi, hemen daima, tarife sinde muayyen olan zamanlarda hareket ettikleri halde adı postalar ve muhtelif katarlarda bu tarife inzibati bir türlü tam temin edilemiyor. Ekspresleri trenler teahhürle gidiyorlar. Son iki hafta içinde muhtelif istikametlerde yaptığım seyahatlerde, ekspresi alamadığım her yolda bindiğim trenlerin bir çeyrekten bir saate kadar taahhür yaptıklarını gördüm ve hattâ Kayseride üç istikametten gelen üç trenin de Kayseri istasyonundan teahhürle gelip geçtiğini gördüm. Bu, ekseriya şahidi olduğum bir hâdisedir. Trenlerin daha sür'atli değil, fakat, daima tarifelerindeki muayyen zamanlarda işlemelerini temin etmek lâzımdır. Bizde ekspresler 45-50 kilometre tarife vasatısı yapıyorlar. Bu, memleketimiz için güzel bir şeydir. Ötekiler de, hattına göre, 30-40 kilometre vasatı yapmaktadır. Bu ki bundan da memnun olmalyız. Fakat, bu daimi taahhürler hiç te hoş bir şey değildir. Bunları ortadan kaldıranın çaresini bulmalıyız.

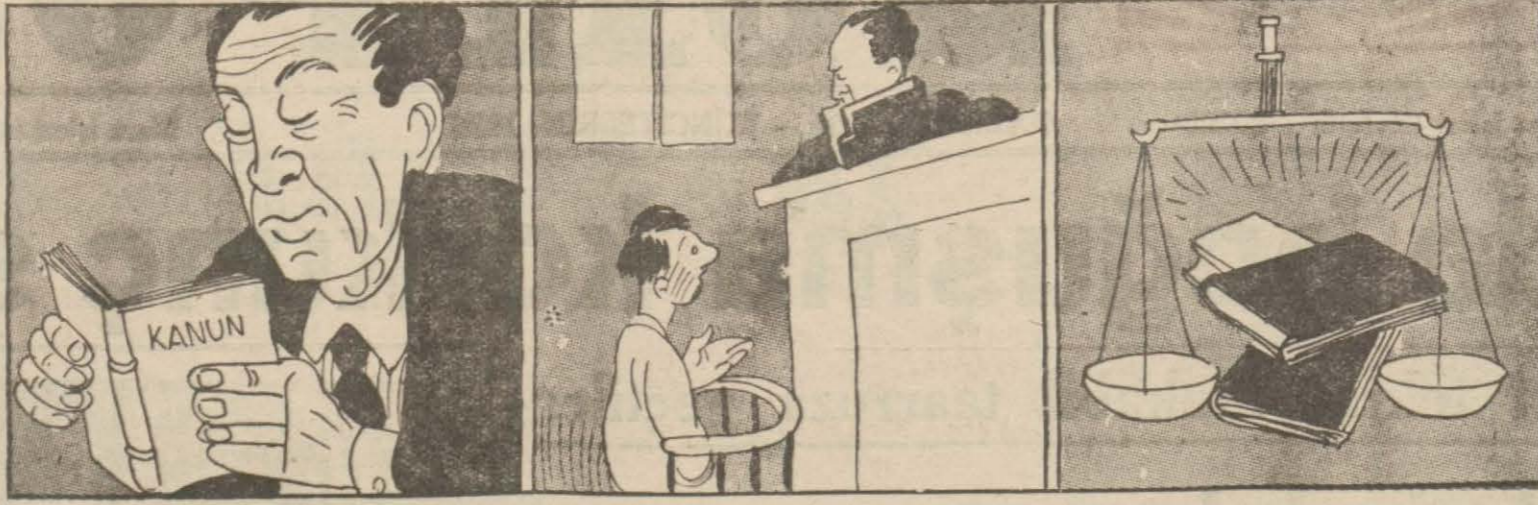
İkinci gördüğüm bir kusur da, vagonlarda tahtakurusu bulunmasıdır. Ne zaman adı postalar veya muhteliflerle seyahat etsem, eskice, vagonlarda, yaz ve kış, bu pis ve müziç haşereye tesadüf ederim. Çok gezenin tecrübesi çok olur, ben de bunlara karşı geceleyin tahaffuzu ziya ile temin ederim. Devlet demiryolları idaresi, vagonları bu haşerenin şerrinden kurtarmalıdır. Katarlarda temizliğe çok dikkat ediliyor. Eskiden temizliğe bu kadar dikkat edilmezken bir zamandanberi buna ihtimam gösteriliyor. Bu hakkı teslim etmek lâzım.

Fakat, vagonlardaki tahtakurularla ya hiç mücadele edilmiyor ve yahut bu mücadele kâfi derecede yapılmıyor olacak ki bu haşere yayılabiliyor. Senelerdenberi dünyanın her memleketinde her türlü trene binerek dolaşım, hiç bir yerde buna tesadüf etmedim. Bu hal bizimkilerden de kalkmalıdır. Bilhassa kimya kuvvetine bu haşere ile uğraşmak zamanımızda bu kadar kolaylaşmış bulduktan sonra hâlâ vagonlarımızda tahtakurusu yayılabılmasına razı olmamız lâzımdır.

İşte, demiryollarımızdan kalkmasını istediğimiz son kusurlar bunlardan ibarettir. Eğer bunları da ortadan kaldıracak bir hamle yaparsak Türkiyede devlet tarafından idare edilen demiryolculuğun, unumi şartlar bakımın-

Resimli Makale

Kanun bir müdafaa silâhıdır

Her vatandaş içinde yaşadığı memleketin hiç değilse esaslı kanunlarını, umumi hatları itibarile bilmekle mükelleftir.

Memleketinin kanununu bilmiyen vatandaş bir taraftan suç işlemek, bir taraftan da haksız muamele görmek tehlikesine maruzdur.

Kanun bir müdafaa silâhıdır. Herkes bu silâhı kafasının içinde işlemeye hazır olarak bulundurmak mecburiyetindedir.

SÖZ ARASINDA

Maymunlarla
Dans eden çocuk

Londra hayvanat bahçesinde halkın alâkasını arttırmak için bazı hayvanlara dans öğretilmektedir. Bunlar meyhanında ufak bir Şampanze herkesin hayretini celbetmektedir. Resim Şampanzenin bir küçük yavru ile dans edişini göstermektedir.

Almanya'da bir çocuk
oteli tesis edildi

Almanya'da çocuklar için ilk defa bir otel tesis edilmiştir. Bu otel Berlinin en güzel parklarından birinin yanındadır. Ve felâkete uğrayan namuslu bir bankerin teşebbüsüyle meydana gelmiştir. Bu otele, seyahate çıkacak olan aileler çocuklarını teslim etmekte ve döndükleri vakit geri almaktadırlar. Bu otele kundaktakilerden başlayarak on üç yaşına kadar olan çocuklar kabul edilmektedir. Bunlara bakmak için hasta bakıcılar, mürebbiyeler çalıştırılmaktadır.

Çocuklarını bırakanlar, masraflarını peşin vermekle beraber avdetlerinde çocuklarını geri alacaklarına dair bir taahhüt senedi vermekte ve senede iki tane de kefil imza atmaktadır. dan, hiç bir medeni memleketdeki demiryolculuktan geri kalır bir tarafı olmayacaktır.

Bunun için devlet demiryolları idaresinden bu dertlere sür'atle bir deva bulmayı temin etmeği rica etmek istedim. Türkiyede demiryolu işletmeciliğini, ecnebi şirketlerden çok daha iyi anladığını bir çok misallerle isbat eden bu idarenin bu işi de başaracağından eminim.

Muhittin Birgen

HERGÜN BİR FIKRA

Mikelanjin bir
nüktesi

Meşhur heykeltıraş Mikelânj, Papanın daveti üzerine Romaya gitmiş, orada, ressam Francia'nın tablo sergisini gezmişti.

Francianın, dünyanın hemen her tarafına yayılmış şöhretine rağmen, büyük Mikelânj eserlerinde bir çok kusur buldu; ve bu kusurlardan, bizzat Papaya dahi bahsetti.

Bir gün, gene Papanın huzurunda, fevkalâde güzel bir delikanlı ile karşılaşan Mikelânj, kim olduğunu sordu.

— Ressam Francianın oğluyum! Cevabını aldıca:

— Ya, öyle mi? dedi. Babanız insanların aslını yapmakta, resimlerini yapmaktan daha ziyade muvaffak oluyor!

Evlenmiyen kızlar
Sigorta ediliyor

Danimarkada bir sigorta kumpanyası yeni bir sigorta usulü ihdas etmiştir. Bu şirket genç kızları evlenememek ihtimaline karşı sigorta etmekte ve kırk yaşına kadar koca bulamayanlara bir tekaüdiye vermektedir.

Danimarkada, bu usul kadınlar tarafından iyi karşılanmış olmakla beraber yaşlı erkekler sigorta şirketinin bu işini beğenmemişlerdir. Onlara nazaran bu usul 40 yaşından sonraki kadınları gayri meşru surette erkeklerle yaşatmağa teşvik edecektir. Bundan başka âkıbetin nasıl olsa emin olduğunu düşünen kızlar da evlenmekte müşkülpsen davranacaklardır.

Şoförü öldüren katil atlar

Amerikada Nevyork civarında üç at bir şoförü kasten öldürmüşlerdir. Bu havadise veren Amerikan gazetecileri hâdiseyi şöyle anlatmaktadırlar:

Bir şoför seyrüsefer nizamına muvabık olarak hafif bir sür'atle rahat rahat tarlalar arasındaki bir caddeden geçerken sağ taraftan ansızın iki atın üzerine doğru gelmekte olduğunu görmüş ve tehlikeden kaçınmak için otomobilini daha ziyade ağırlaştırınca, birdenbire ön taraftan peyda olan bir üçüncü at otomobile şiddetli bir çifte atarak arabayı durdurtmuş. Bu arada yetişen diğer iki at ta adamcağuzun vurdukları şiddetli tekmelerle kafasını parça parça etmişlerdir.

Atlar bilâhare yakalanmış, fakat

Amerika Cumhuriyeti
Ruzvelt intihapta
Kazandıranlar

Ruzvelt Amerikadaki yeni Reiscumhuriyetini kolay kolay kazanmadı, o mevkiini tutmak için, evvelâ fakir halka baş vurdu. Onların gönlünü çeldi. Sonra da gazetecilerle dost oldu. Bu meyanda bir müddet evvel kızını Şikagonun meşhur gazetecilerinden birine verdi. Resim gelinle güveği bir arada göstermektedir.

Çek erkekleri karılarından şikâyetçi

Çekoslovakyanın Ormonç şehrinde «İşkence çeken kocalar klübü» isminde garip bir teşekkül vardır. Geçen gün klüplerinin üçüncü yıldönümünü merasimle kutulayan klüp mensupları haftada bir gün toplanarak yaptıkları gizli içtimalarda evlilik hayatının talihsizliklerini ve karılarından çektikleri işkenceleri birbirlerine anlatmakta imişler. Klübün reisi bir gazeteçi verdiği beyanatta klüplerini Amerikalıları taklit için yapmadıklarını ancak her evli erkeğin başına gelmesi muhtemel bir çok hâdiseler dolayısıyla böyle bir teşekkülün behemehal elzem bulunduğunu söylemiş, «Biz burada yaptığımız gizli içtimalarda her birimiz karlarımızdan çektiğimiz işkenceleri, eziyetleri anlatırız. Sonra da bunların sebeplerini düşünürüz. Meselâ: birisi karısına karşı zayıflık göstermiş, tahakkümü altına girmiş ise erkeklik haklarını geri almak için alınacak tedbirleri kararlaştırırız.» demiştir.

Bu klüpte âza bulunan evlilerden hiç birisinin «İşkence çeken» kocalıktan hâlâ kurtulamadıkları gözönüne getirilirse bu işin öyle gizli müzakereler ve kararlarla haledilecek işlerden olmadığı anlaşılır.

kendilerinde gayri tabii bir hal görünmemiştir.

Sözün Kıyası

Sarı tehlike

E. Talu

Yıllar var ki ortada lâfi yoktu. Gözlerimizi Avrupaya karşı dörtlü açmaktan, bakışlarımızı Asyaya çevirmeye vakit bulamıyorduk. Uzaktan uzağa oralarından kulaklarımızı akseden kaynaşmalara Mecidiye köyünü basan sinekler kadar da ehemmiyet vermiyorduk. Meğer sarı ırk fırsat kolluyor, cihana hâkim olmak emelini eskisinden daha çok besliyormuş.

Sade bununla da kalmamış: Bizler burada birbirimizin yuvasını yapmağa uğraşır, birbirimizin ticaretini, sayınını batırmak için türlü kayıtları, engeller koyarken, Uzak Asya fabrikalarından çıkan mallar bir su inceliği, bir yel sinsiliği, bir mikrop kur nazlığı ile süzülerek, iğne deliğinden geçerek, parmaklarımızın arasından kayarak, ve gözlerimize görünmüyerek piyasalarımızı istilâ etmiş, yerli endüstriye korkunç birer rakip kesilmiş.

Buna karşılık, sarı ırkın bizlerden ötedenberi satın almakta olduğu eşya her sene biraz daha azaltılarak, son zamanlarda hiç alınmaz olmuş.

Sarı ırk ucuz yaşıyor, bir lokma, bir hırkaya kanaat ederek, mamulâtını da gayet ucuza malediyor. Bu sebeple, rekabet imkânı kat'iyyen yokmuş.

Diğer taraftan, Avrupanın bir türlü bitip tükenme bilmeyen herücü mercî önünde Japon emperyalizmi yayıldığıça yayılıyor, Çini hükümü altına aldıktan sonra, şimdi Siyama, Hindçiniye doğru ufaktan ufaktan ilerliyoruz.

Bütün bunları, Parisin en ciddi gazetelerinden biri olan İntersigeant'ta okudum.

Fransız meslekdaşımız bu tehlike leri gözönüne koyup, beyaz ırkı uyanıklığa, ittihadı, hoş geçinmeye davet ediyor.

İntersigeant haklıdır. Avrupa memleketlerinin bugünkü manzarası, her hangi bir yabancının iştihasını uyanıracak, istilâ emelleri besleyenlerin ekmeğine yağ sürecektir mahiyette dir.

Evet! Sarı tehlike vardır. Lâkin bana kalırsa, bu tehlike, Asyanın öbür ucundan gelecek değildir; içimizdedir. Ben sarı tehlikeyi istismar edilmeksinin banka mahzenlerinde biriktirilen ve yığıldıkça ihtiras doğuran altın külçelerinden bekliyorum!

E. Talu

Biliyor musunuz?

- 1 — Hippolyte kimdir?
- 2 — Osmanlılara elçi olarak gelen kadın var mıdır ve kimlerdir?
- 3 — Rus ihtilâlcisi Lenin nerede doğmuş ve kaç yaşında ölmüştür. Asıl ismi nedir?

(Cevapları yarın)

★

(Dünkü suallerin cevapları)

- 1 — Vaterlo harbi 1815 de 18 Haziranda İngiltere ve Prusya orduları ile Napolyon Bonapart arasında yapılmıştır.
- 2 — Meşhur Alman kompozitörü Vagner 70 yaşında ölmüştür.
- 3 — Paris iki defa Almanlar tarafından tehdit edilmiştir. Birincisi 1914 te Marne harbinin ilkinde, ikincisi de 1918 dedir. İkinci tehditte Paris tayyareler tarafından bombardıman edilmiştir.

Bir Almanya göre Fransız mebusları

Bir Alman Fransız mebuslarından bahsederken:

«Üç mühim işleri var» demiş. Muhatabı bu üç mühim işin ne olduğunu sorunca:

- 1 — İstirahat etmek, 2 — Boş laf etmek, 3 — Para almak. cevabını vermiş.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

İstanbulun sayfiyelerinden birinde oturan bir arkadaşımız anlattı:

«Üç beş gündendenberi yemekte olduğumuz ekmeğin içinde, biraz dikkat edilince garip bir gıcırtı seziliyordu, hamuruna kum karışmış gibi idi. Vapurda fırının sahibine rastgeldim, hikâyeyi söyledim, inanmadı, iskeleye çıkınca ısrarı üzerine birlikte fırına gittim, bir ekmeği kestirdi, dişleri arasında iyice çiğniyerek yedi ve aynı gıcırtıyı

o da duydu. Şimdi bunun önüne nasıl geçecektir, bilmem. Fakat ben o kadar sinirlenmişim ki ertesi gün İstanbul meşhur bir fırından ekmeği alarak eve götürdüm, bir defa meraklanmışım ya, onu da iyice çiğniyerek muayene ettim, onda da aynı gıcırtıyı duymuyayım mı?»

Arkadaşımızın anlattığı bu hikâyeye bize harp zamanının gıcırtılı ekmeğini hatırlattı. Onun için inanmadık. Ey okuyucu sen:

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Hükümet kuvvetleri tekrar mukabil taarruza geçtiler

Kanlı çarpışmalar arasında şehre obüsler düşerken Madrid radyosu müzik ve havadis neşriyatı yapıyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

yosu sabaha kadar müzik ve havadis neşriyatına devam etmiştir. İspanyada cereyan etmekte olan kanlı mücadeleler etrafında aldığımız telgraf ve radyo haberleri aşağıdadır:

Paris, 8 (Hususî) — Madrid kıyılardaki mahallelere kadar sokulmağa muvaffak olan âsilerin ileri kutaatle hükümetçiler arasında şiddetli ve kanlı mücadeleler âmansız bir surette devam etmektedir. Her iki taraf muannidane bir surette çarpışmakta, bir karış toprak kan bahasına terk edilmektedir. Hükümet kutaatı mukabil taarruzlarını şiddetle devam ettirmektedir. Madridin kenar mahallelerine sokulan âsi kuvvetleri tardedilmektedir. Her ev bir kale haline getirilmiştir.

Kahveler açık

Londra, 8 (Reuter bildiriyor) — Madritten öğle vakti gönderilen telgraflarda, bütün mağazaların kapalı ve fakat kahvelerin açık olduğu bildirilmektedir. Güneşli sokaklarda kalabalık halk kitleleri de dolmaktadır. Sakin bir geceden sonra topçu ve tayyareler Madrid etrafındaki âsi mevzilerini bom baya tutmuşlardır.

Çetin muharebeler

Reuter'in âsiler nezdindeki hususî muhabiri bildiriyor:

Harbin başlangıcından beri en çetin muharebeler şimdi Madrid etrafında cereyan etmektedir. Milisler betondan yapılmış olan sağlam siper sebekesini işgal etmekte ve mükemmel bir cesaret göstermektedirler. Mütemedi bir bombardımana rağmen, hükümet kutaatı, çünkü muharebeler esnasında, Afri kalılarla lejyonerlerin olduğu yerden kımıldanmalarına müsaade etmemişlerdir.

Hükümetçilerin muvaffakiyetleri

Reuter'in Madritteki hususî muhabirinden gelen bir telgrafta deniliyor ki: Hükümet kutaatı, Monzanares neh-

rinden ötedeki âsilerin bütün gayretlerini akim bırakmakta olmakla beraber, nehrin batısında bütün gün kanlı muharebeler devam etmiştir. Milisler bir mil ilerlediklerini bildirmektedirler. Bugün öğleden sonra mütemediyen Madride obüs düşmüştür. Fransa büyük elçiliği üzerine de bir obüs düşmüşse de zayıf mühim değildir.

Sefir ne diyor?

Londra, 8 (A.A.) — İspanyanın Londra büyük elçiliği, Madrid ile şehre iki mil mesafedeki köyler etrafında çetin muharebeler cereyan ettiğini, fakat âsi kutaattan hiçbirinin henüz şehre girmemiş olduğunu ve şehirde âmme hizmetinin normal bir şekilde cereyan ettiğini bildirmektedir. Elçilik, Madridin Frankonun şehre girmesine müsaade etmemeye azmetmiş olduğunu ilâve etmektedir.

Madridin müdafaası için

Madrid, 8 (A.A.) — Hükümetin Valansiyaya hareketinden beri Madritte hükümetin heyeti olarak kalan Madridin müdafaası komitesi bu gece ilk toplantısını yapmıştır. Komite, bütün Madrit ahalisini enerji sarfına çağırarak bir beyanname neşriyatı tasavvur etmektedir. Heyet General Miahonun başkanlığında.

Milislerin muvaffakiyetleri

Bayonne, 8 (A.A.) — Bask milislerinin taarruzu, muvaffakiyetle devam etmektedir. Milisler, Placencia ve Vergayı zaptetmişlerdir. Bu mevkiiler, Bilbao'nun şarkında ve oraya kırk beş kilometre mesafededir.

Madridin Bombardımanı

Rabat, 8 (A.A.) — Kadiz radyosunun dün saat 18,30 da yaptığı neşriyata göre, Milliyetperverler Madridin süel mevkiilerini bombaya tutmuşlardır.

Madridin bir çok sakinleri Segovie köprüsü yolu ile Madridi terketmek-

tedirler.

Paris, 8 — Havasın Aviladaki muhabiri bildiriyor:

Nasyonalistlerin, Talavera ve Aranhuez yolları üzerindeki manzares köprülerini işgal ederek ve hattâ geçerek, bugün öğleden sonra madride oldukları resmen teyit edilmektedir.

«Madridliler Sakin Olunuz»

Salamankue, 8 (A.A.) — General Franko bugün Madrid ahalisine hitaben bir beyanname neşretmiştir. Radyo ile neşredilen ve tayyarelerle dağıtılan bu beyanname şudur:

Madridliler:

Madrid kurtulacaktır. Sakin olunuz. Ve ateş hattından uzakta durunuz. Çocuklarınızı evlerde tutunuz. Disiplinli Milliyetperver kutaat sizi himaye edeceklerdir. Kimsenin telâşa düşmesi için sebep yoktur. Biz yalnız cürüm işleyenleri cezalandıracağız. Silâhlarınızı bırakınız ve sizi aldatanları takip etmeyiniz, bizimle birleşiniz ve «yaşasın İspanya» deyiniz.

Altınlar Hükümetçilerin Elinde

Paris, 8 (A.A.) — İspanya büyük Elçiliği aşağıdaki beyanını neşretmiştir:

«Hükümet zafere kadar harbe devam edecektir. Zira hakkı kuvvetlidir. Millî hazinenin büyük bir kısmı hükümetin elinde bulunmaktadır. Ve Nasyonalistler, her ne olursa olsun, bundan bir santim bile elde edemeyeceklerdir. Hükümet, altın ihtiyat mevcudunu Nasyonalistlere teslim etmekte denize atacaktır.»

Roma Elçiliğinde Hazırlık

Roma 8 — Vatikandaki İspanyol Büyük Elçiliğine krallık tacı ile birlikte Sarı - Kırmızı bayrak çekilmiş ve balkonda donanma hazırlıkları yapılmıştır.

Bükreşte 150 Bin kişi Toplanıyor

Bükreş, 8 (A.A.) — Alman Ajansı bildiriyor: Gazeteler millî hristiyan partisinin yarın yapacağı tezahüratı büyük bir alâka ile takip etmektedir. Partinin organı Porunka Vremie gazetesi, kongreye iştirak eden 150,000 kişinin Bükreşe doğru yolda olduğunu bildiriyor.

General Metaksas Giritte bir nutuk söyledi

Atina, 8 (Hususî) — Başvekil Metaksas Hanyaya varmış, ahali tarafından hararetle surette karşılanmıştır. Hanya belediye reisi söylediği bir nutukta Giritlilerin hükümet ile beraber olduklarını söylemiştir. Başvekil Metaksas da belediye meydanında toplanan ahaliye hitaben irad ettiği bir nutukta başında bulunduğu hükümetin parti hükümeti değil ancak millî bir hükümet olduğunu söylemiştir.

General Metaksas, bundan sonra demiştir ki: «Biz, kendini zorla kabul ettirmek istiyen süel diktatör değiliz. Sizden bize ait olanızı istemiyoruz. Biz size ait bu lunuyoruz.»

Nutuk bitince halk tezahüratta bulunmuştur.

Tirede iki kişi yıldırım isabetile öldü

Tire, 8 (A.A.) — Şiddetli bir yağmur esnasında düşen yıldırım isabetiyle iki kişi ölmüştür.

Mecliste Encümenler İntihabı yapılıyor

Yeni kanunların yakında müzakeresine başlanacak

Ankara, 8 (Hususî) — Ayın birinde Atatürkün mühim nutkile açılan meclisde bu günlerde yeni kanun lâyhalarının müzakeresine başlanacaktır. Meclisin yarınki toplantısında Encümenler intihabı yapılacaktır. Mebusların ihtisaslarını gösteren cedvellere göre bu meclisde 2 elektrik mühendisi, 65 adliyecisi, 1 haritacı, 67 asker 4 baytar, 6 içtimaiyatçı, 23 kitapçı, 63 idareci, 4 bankacı, 47 ziraatçı, 20 belediyeçi, 16 diplomat, 1 eczacı, 12 dil âlimi, 9 edebiyatçı, 2 dişiçi, 1 kadastrucu, 43 maarifçi, 2 kimyager, 27 maliyecisi, 3 mühendis, 25 muharrir, 1 nafiacı, 5 ormancı 3 muhaberatçı, 2 ressam, 12 sanayici, 3 riyaiziyeci, 2 şark ilmi mütehasısı, 38 doktor, 1 şümenidiferici, 14 tarihçi, 1 tayyareci, 34 tüccar, 1 tuz mütehasısı, 1 din âlimi, 1 felsefeci, 1 âsarı atkacı vardır.

Encümenlerde mühim değişiklikler olmayacağı tahmin edilmektedir.

Atınada Türk filosu bekleniyor

Atina, 8 (A.A.) — Türk filusunun Maitadan dönüşte 27 Teğrisanide Falere muvasalatı beklenmektedir.

Atınada yağmurdan Evleri yıkılanlara Yardım ediliyor

Atina, 8 (Hususî) — Son günlerde yağın şiddetli yağmurlar Atina ve havalisinde mühim tahribat yapmıştır. Yıkılan evlerden maada Atinanın kenar mahallelerinde 227 ev ehemmiyetli surette hasara uğramıştır. Bir çok kimseler açıkta kalmıştır. Hükümet menskensiz kalanları barındırmak için tedbirler almıştır.

Amerika ittihadı konferansı

Nevyork, 8 (A.A.) — Hul ile Buenos-Aires Amerikan ittihadı konferansına iştirak edecek olan diğer muharrasları hamil vapur, grevcilerin arzu ve gayretlerine rağmen, polis in himayesinde olarak muayyen saatte hâdisesizce havuzdan çıkmış ve fakat, aldığı emir üzerine, mürettebatını tamamlamak için Nevyork limanında durmuştur.

Lehistan Hariciye Nazirinin Londra seyahati

Varşova, 8 (A.A.) — Leh gazeteleri, Beck'in Londrayı ziyareti hakkında uzun mütalealar serdetmekte ve bunlardan Express Poranny, bu ziyaretin İngiliz - Leh teşriki mesaisini daha ziyade kuvvetlendireceğini yazmaktadır. Gaceta Plaska diyor ki: «İngilterenin nazarında, Sovyet Rusya ile Almanya arasında bir müvazene siyaseti takip etmekte olan Lehistan, sulhü ziman altına almakta olan çok mühim bir âmilidir.»

Amerikalılar pek çok tütün alıyorlar

İzmir 8 (Hususî) — Amerikada intihabatı Ruzvelt'in kazanmış olması piyasada gayet müsait tesirler yapmış, 40 saat içinde Egede 14 milyon kilo tütün satılmıştır. Bu tütünün 8 milyon kilosunu Amerikalılar almışlardır. Piyasa inkişaf etmektedir. Fiyatlar yükselmektedir.

Bulgaristanda ticaret akademisi açıldı

Sofya, 8 — Bugün Sviştof da, kral Boris ve ticaret ve ziraat bakanları ha-

Siyaset ALEMİNDE

- İspanyada vaziyet
- Amerikada seçim garabeti

İspanyanın dahillî mücadeleleri gösterdi ki, Madrid hükümeti askeri seflere de sahip değildir. Bir ara başkumandanlığa getirilen General Asansiy askerlerine lâf dinlemediği için küskün bir halde bir tarafa çekilmiye mecbur olmuştur.

Anarşistler, Aragonda Barselona muarız müstakil bir hükümet kurmuşlardır. Halbuki anarşist ve komünist ittihadından doğan bugünkü Madrid cumhuriyeti, bilhassa bu ittihadın bir timsalidir. Anarşistlerin bu hareketi, müşterek cephenin de içten bozulduğunu gösteriyor. Madrid alındıktan sonra General Franko ve arkadaşlarının hedefi muhakkak ki Barselon olacaktır. Fakat Barselon deniz kenarında bir şehirdir. Denizden müdafaasının nisbeten kolay olduğunu hükmedilebilir. Fakat kıyamçı faşistler, Barselona karşı Balear adalarını müthiş bir hareket üssü haline koymuşlardır. Denilebilir ki Barselona karşı yapılacak taarruz, gerek müdafaa edenler ve gerek taarruz eyliyenler için çok ağır malolacaktır.

Yeniden Amerika cumhuriyeti seçilen Roosevelt 25 milyon küsur

25 milyon ve 12 milyon

rey topladı. Rakibi olan cumhuriyetçi Landonun toplayabildiği âra yekünü ise 12 milyon küsurdur. Fakat bu rey miktarına bakarak sanılmamak lâzımdır ki birleşik Amerikanın üçte ikisi Roosevelt'e, üçte biri de Landon'a rey vermişlerdir. Amerikayı teşkil eden kırk sekiz hükümetten kırk beşi Roosevelt'i, üç de Landon'u tercih etmişlerdir. On iki milyon reyın yalnız üç, yirmi beş milyon reyın da kırk beş hükümeti temsil etmesi, ilk bakışta biraz garip gelirse de, bu süitunlarda bir kaç gün evvel izah ettiğim Amerika cumhuriyeti seçim mekanizmasının karışıklığı, çok defa, bu nevi garabetler tevliit etmektedir. Çünkü, zahiren tek seçici usulü ile yapılır gibi görünen bu seçim, bal gibi iki dereceli bir intihaptır. — Selim Ragıp

Havada bir facia

Bir Rus tayyaresi düştü, 9 kişi öldü

Moskova, 8 (A.A.) — Königsberg ile Moskova arasında hava seferlerini temin eden Rus - Alman soşyetesinin bir tayyaresi Moskovaya 90 kilometre uzaklıkta düşmüş ve içinde bulunan pilot Kobzeffle makinist Evdokimof ve ikisi Japon, beşi Sovyet vatandaşı olmak üzere yedi yolcu ölmüştür.

Romanya parası

Bükreş, 8 (A.A.) — Romanya parasının madenî karşılığına yeniden kıymet takdir edilmesi efkârı umumiye tarafından fevkalâde sükûnetle karşılanmıştır. Bu tedbir münhasran teknik mahiyette telâkki edilmektedir.

Borsada da sükûnet mevcuttur. Millî Banka tarafından neşredilen bir tebliğde yabancı dövizlerin evvelki piyasa üzerinden alınıp satılacağı bildirilmektedir.

Bu tedbirden hâsıl olacak kârın ordunun teçhizine sarfı hakkındaki karar umumî memnuniyeti bilhassa arttırmıştır.

KISA HABERLER

Almanya - Yunanistan Arasında Hava Seferleri

Atina, 8 (Hususî) — Yunanistan ile Almanya arasında hava postaları tesis için yapılmakta olan müzakereler hitam bulmuş ve tanzim edilen mukavele tasdik edilme üzere iki hükümete verilmiştir.

zır olduğu halde devlet ticaret akademisi açılmıştır.

Fransada halkçılara karşı hücumlar başladı

Demokratlar, halkçılar cephesi hayat pahalılığını arttırdı, Fransayı ittifaklardan mahrum etti, diyorlar

Paris 8 (A.A.) — Demokrat Birliği kongresi, ittifak ile kabul edilmiş olduğu bir takrirden sonra mesâisine hitam verilmiştir. Bu takdirde Halkçılar cephesinin siyaseti takbih edilmekte ve şöyle denilmektedir:

Halkçılar cephesi, hürriyetleri kaldırmış, mülkiyet hakkını ihlâl etmiş, maliye işlerini berbat etmiş, hayat pahalılığını arttırmış ve Fransayı ecebî ittifaklardan mahrum etmek muhatarasını tevliit etmiştir.

Kral Boris Tehlike atlattı

Sofya, 8 (A. A.) — Reuter ajansının muhabiri bildiriyor:

Karadenizde Kralı hamil bulunan yat tehlikeye düşmüş ve destroyerler gönderilmiştir.

Kral, yatın seyrini bizzat idare ederek, dört saat süren tehlikeli bir vaziyetten sonra limana girmiştir.

Filistin Araplarının Lideri Bağdadda

Londra, 8 (A.A.) — Filistindeki Arap âsilerinin reisi Fevzi bey Bağdada gelmiştir. İngiliz gazeteleri bu-

Takrir, içtimaf sulhun, Cumhuriyet müesseselerinin serbestçe işleminin teminini, kadınların intihabata iştirakini, nisbî temsil esasına istinaden intihap usulünün islâhını, bütçede müvazene vücuda getirilmesini istemektedir.

Paris, 8 — (a. a.) Sosyalist millî konseyi bugün gizli bir toplantı yapmıştır. Toplantıda B. Blumun bir nutuk söyleyeceği ve Torezin hücumlarından da bahsedeceği bildirilmektedir.

İzmirde incir Üzüm satışları

İzmir, 8 (A.A.) — Bu hafta Borsada yedi kuruş on paradan yirmi iki buçuk kuruşa kadar altı bin yediyüz beş çuval üzüm ve alta kuruş otuz paradan on sekiz kuruşa kadar yedi bin dokuz yüz elli çuval incir satılmıştır. Mevsim başlangıcından bugüne kadar üçyüz yirmi beş bin altı yüz kırk çuval üzüm ve yüz altmış bir bin altmış çuval incir satılmıştır. Satışlar hararetini muhafaza etmektedir.

adama bir numaralı devlet düşmanı ismini vermekte idiler. Buna rağmen ihtilâfın muvakkaten halli üzerine İngilizler hareketine mâni olmamışlardır.

ŞEHİR HABERLERİ

Bir yıl içinde on altı bin hayvan tedavi edildi

Fatihdeki hayvan hastanesinde günde 40 hayvan tedavi ediliyor, ameliyatlar yapılıyor

Fatihde hayvan hastanesi

Bidayette sadece belediye tanzifat hayvanlarının tedavisi için tesis olunan Fatih hayvan hastanesi faaliyetini genişletmiş, burada halka ait hayvanlar da tedavi olunmaya başlanmıştır. Hastanede bir sene zarfında tedavi olunan devlete, belediyeye, ve eşhasa ait hayvanların yekünü 16 bindir. Tedavi olunan hayvanlar beygir, katır, merkep, koyun, keçi, sığır, keçi, köpek ve ehli kuşlardır. Hastanenin senelik istatistiklerine nazaran hayvan hastalıkları mart ayından itibaren hazirana kadar fazlaşmakta, hazirandan sonra hastalıklar gittikçe azalmaktadır. Kış aylarında pek az hastalık kaydedilmektedir. İlkbaharda hastalıkların çoğalmasına sebep mevsimin tesirleridir. Gıdalar değiştiği için hayvanlar yeni vaziyete itibak hususunda müşkülâta uğramakta ve ekseriya hazım cihazı hastalıklarına tutulmaktadır. Hastanenin bu sene haziran ayında tedavi ettiği muhtelif cins hayvanların mecmuu 2039 dur. Eylülde bu miktar 1285'şeye düşmüştür. Hastaneye büyük hayvanlardan en

fazla beygir gelmektedir.

Hastanenin açıldığı günlerde 5 - 6 hayvan tedavi edilmekte idi. Şimdi bu miktar 35 - 40'ı bulmuştur. Fakat bu tezyüde bakarak memleketimizde hayvan hastalıklarının arttığına hükmedemeyiz.

Hastanede bir ameliyat odası, bir eczane, bir laboratuvar ve üç tavla vardır. Tavlalardan biri harici hastalıklara, diğeri dahilî hastalıklara üçüncüsü de bulaşık hastalıklara mahsustur. Hastanede 12 hayvanın yatabilmesi için yer vardır. Yatması icap eden hayvanlar yatırılmaktadır. Yatmasına kat'i lüzum olmayan hayvanlar için her gün poliklinik tedavi yapılmaktadır.

Hayvanlar üzerinde dahilî ve haricî operasyonlar muvaffakiyetle yapılabilmektedir. Senede 200 - 250 ameliyat yapılmaktadır.

Hastane, yukarıda da söylediğimiz gibi, çok küçüktür. Bidayette belediyenin yalnız kendi ihtiyacı için tesis olunmuştur. Binaenaleyh şimdi ihtiyaca kâfi gelmemektedir.

Dün Bulgaristandan 110 Göçmen geldi

Dün akşam trenle Edirnedan şehrimize 110 Bulgaristanlı göçmen gelmiştir. Gelen göçmenler yerlerine gönderilinceye kadar Kızılay cemiyeti tarafından işe edileceklerdir.

Kalp sektesinden ölüm

Kadıköyünde oturan Yunan tebasından 70 yaşında Aleksandros dün Moda vapuru ile Köprüye gelirken birdenbire düşerek ölmüş, belediye doktoru tarafından yapılan muayenesinde kalb durmasından öldüğü anlaşılmıştır.

Şüpheli bir çocuk ölümü

Fenerde Bakkağlı sokağında oturan Ahmet kızı Eminenin 40 günlük Süheylâ ismindeki çocuğu dün ölmüş, defnine ruhsat verilmesi için mıntaka belediye doktoru tarafından yapılan muayenesinde çocuğun ölümü şüpheli görülmüş ceset Morg'a kaldırılarak hâdis etrafında tahkikata başlanmıştır.

Yemekten zehirlenen adam

Beyoğlunda Karaoğlan sokağında oturan Ali Hasköyde bir lokantada yemek yedikten bir müddet sonra zehirlenme alâimi göstermiş, Beyoğlu Zükr hastanesine kaldırılmıştır.

İçki düşmanları dün toplandılar

Gençlik içki ile mücadeleye davet edildi

Yeşil Hilâl Gençler Kurumu dün sabah saat 9 da Eminönü Halkevi salonunda toplanarak yıllık kongrelerini aktetmişlerdir.

Kongreyi Doktor Profesör Fahrettin Kerim Türk gençliğini içki ile mücadeleye davet eden bir nutku ile açmış, müteakiben cemiyetin Genel Sekreteri Mükip Kutatgu tarafından yıllık çalışma raporu ile yıllık vezne raporu okunmuş, bir âza tarafından da bir Yeşil Hilâl marşı vücuda getirilmesi hakkında yapılan teklif alkışlarla kabul edilmiştir. Bundan sonra da rüşünü ispat etmeyen ve orta mektebe dahil edilmemeleri kararlaştırılmıştır.

Kongre sonunda büyüklerimize tazim telgrafları çekilmesi kararlaştırılmış, beynelmilel içki aleyhtarlığı cemiyetinden gelen ve Yeşil Hilâl âzalarını 937 de Varşovada yapılacak kongreye davet eden bir mektup okunmuştur.

Bon Bon hırsızları

Tahtakalede Asmaaltı Eski Papaz oğlu hanında 18 numarada Abbasın şeker imalâthesine gece saat 24 de girerek fabrika müstahdeminin içerde çalışmasından bilistifade cemekeandaki bonbonları aşırıp kaçarken bekçiler tarafından yakalanan Kel Ali ve şeriki Mehmedin muhakemeleri bitmiş, asıl fail olan Ali 1 ay altı gün Mehmet te 7 gün hapse mahkûm olmuşlardır.

Bir mektep hademesi ölü bulundu

Üsküdar'da Çakmakçılarda oturan mektep hademelerinden 60 yaşlarında Huriye evinin hâlasında ölü olarak bulunmuş, ölüm şüpheli görüldüğünden tahkikata başlanmıştır.

Eve taarruz etmiş!

Fatihde oturan İdris aynı mahallede oturan Mehmedin evine taarruz ettiğinden üçüncü sulh ceza mahkemesi tarafından 4 gün hapse 150 kuruş para cezasına mahkûm olmuştur.

Kurşun hırsızı

Yeni tamir edilen Ayasofya müzesine ait kurşunları çalıp satarken yakalanan Kâmil, 3 üncü sulh ceza mahkemesi tarafından 7 ay hapse mahkûm edilmiştir.

Beyoğlu Halkevinde Türkçe Kursu

Beyoğlu Halkeviden : İsteklilerin çoğalmasi dolayisile evimizde Türkçe öğretmek için yeni bir kurs daha açtık.

Yazılma 10/11/936 da başlar, 20/11/936 da biter.

Yazılmak isteyenlerin nüfus tezkerelerile evimizin Tepebaşındaki merkez kurağına gelmelerli.

Sınavne Kadısı Oğlu BEDREDDİN DESTANI

Yazan :

NÂZİM HİKMET

Yakında çıkıyor. Fiyatı 50 kuruştur. Şimdiden sipariş veriniz!

Yeni Kitapçı Ankara Caddesi No 85

Çanakkalede ölen Alman askerlerinin kemikleri dün gömüldü

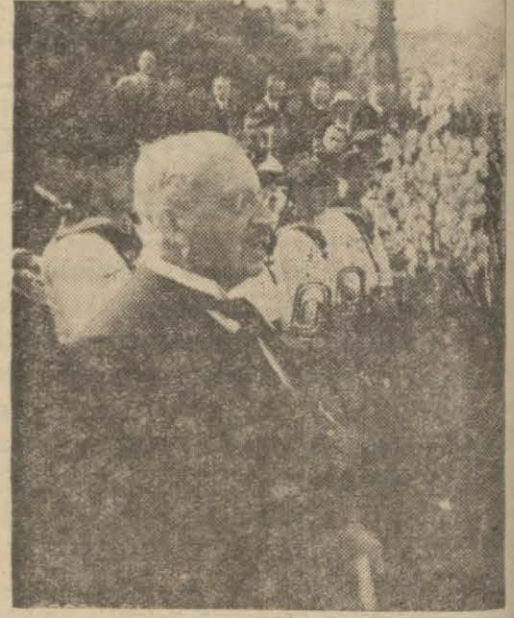
(Baş tarafı 1 inci sayfada)

muşlardır. Tarabyada Türk bandosunu takiben ilerleyen Alman bandosunun arkasında 50 sandığa yerleştirilmiş Alman askerlerinin kemikleri getiriliyordu. Sandıkları taşıyan askerlerin yanlarında da birer sıra halinde Türk askerleri bulunmakta idi. Bu kafiye de diğer davetliler takip ediyorlardı. Sandıklar bandonun çaldığı matem havaları içinde sefaretanenin bahçesindeki mezarlığa kadar götürülmüş ve orada dinî âyin yapılmış ve gömülmüştür. Ayın den sonra Emden kruvazörünün genç zabıtlarından biri tarafından söylenen bir nutku müteakip Alman sefiri ve İstanbul kumandan vekili General Ali Fuat çok heyecanlı birer nutuk söylemişlerdir.

Alman sefirinin nutku

Alman sefiri nutkunda şunları söylemiştir :

«Sözlerime başlamadan evvel huzurlarile bu merasime şeref veren muhterem Korgeneral'e ve Türk heyetine gerek hükümetim namına ve gerek bizzet teşekkürü bir vecibe bilirim. Bu tabutlar önünde nazar bundan yirmi sene evveline rücu ediyor. O devrede muhriplerin en iyi evsafını haiz olan Türk askerleri, ve bunların meyanında en ilk safta Türk milletini kurtaran ve kendisine mahsus eşsiz meziyetleri kendisini yeni kurulan Devletin reiskârına getiren Atatürk, Türkiye vatanının toprağını kırılmaz ve eğilmez bir cesaret ve kahramanlıkla müdafaa etmiş-

Alman Sefiri nutkunu söylüyor

lerdi. Kendi memleketlerinin bu müdafilerinin yanında Alman askerleri en sadık bir ittifak rabitasile aynı cesaret ve istihkarı mevte ve her birisi diğerini teşvik ederek ve beheri diğerine rekabet ederek aynı gaye için kendi son kuvvet ve cesaretlerini sarf suretile harbetmişlerdi. Ne kahramanlık işte bugün yaptığımız bu ulvî merasim onlar içindir.

Bundan sonra mezarlara gelenkiler konularak Türk ve Alman milli marşları çalınmış, merasimde bulunan Türk ve Alman askerleri tarafından sefaret-hane önünde bir geçit resmi yapılmıştır.

Türk Hristiyanlar Cemiyetinin Kararı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

leri hazır bulunmuşlardır. Saat 11 de idare heyeti reisi Davit Yılmaz uzun süren ve çok alkışlanan bir söylevile kongreyi açmıştır. Reis Davit bu nutkunda ezümle demiştir ki :

«Arkadaşlar, biz Türküz ve her zaman Türk kalmak arzusu ile yaşıyoruz. Fakat Türk demek Türk parası taşımak ve üzerinde Türk nüfus kâğıdı bulundurmamak demek değildir. Türk olmak, maarıfile, içtimai yaşayışile, düşüncesile, kalbile, diliyle, Türk bulunmak demektir. Biz böyle düşünüyoruz ve böyle düşünmeyenleri katiyen Türk olarak tanımayız... Gayemiz budur ve bu gayenin rehberliği ile yürüyeceğiz.»

Davit Yılmazın bu sözleri kongre azası tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Bundan sonra söz alan Cemiyetin Genel Sekreteri Aram Arslanyan da şunları söylemiştir:

«Bu topraklarda gördüğümüz hürriyet ve serbestiyet çok büyüktür. Ve maalesef bu lutuflara karşı mukabelede bulunamıyoruz. Çocuklarımız elân hususî ekalliyet mekteplerinde okuyor. Halbuki Türk mekteplerinde okutmak

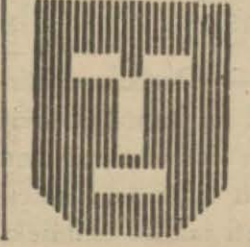
la Türkün kendine hâs büyük kültürünü yavrularımıza aşlamaktan neye sarfınazar ediyoruz?.. Kapayalım artık ekalliyet mekteplerini... Bize herşey bahşeden Türk kanunları dururken niçin ekalliyet kanunlarının hükümleri altında yaşayalım?..

Arkadaşlar, son söz olarak şunu söylüyorum: Bizim için en doğru bir tek yol vardır. Bu yol da büyük Atatürkün nurlandırdığı yoldur. Bu yoldan yürümek bizim gibi her Türkün borcudur.»

Aram Arslanyanın çok alkışlanan bu teklifi heyeti umumiyece kabul edilmiş ve ekalliyet mekteplerinin kapatılması için alâkadarlarla temaslara başlanması kararlaştırılarak yeni idare heyeti seçildikten sonra kongreye nihayet verilmiştir.

Yeni idare heyeti gene Davit Yılmazın riyaseti altında kurulmuştur.

Istanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında oyun yoktur

Fransız tiyatrosu Operet kısmı 9/11/936 da Pazartesi günü akşamı saat 20.30 da MASKARA

TAKVİM

2 inci TEŞRİN

Rumî sene 1852	9	Arabî sene 1855
1 ci Teşrin 27	Resmî sene 1936	Kasım 2

PAZARTESİ

SABAH		Şaban 24	İMSAK	
S. D.	S. D.		S. D.	S. D.
1	42		11	00
6	40		4	58

Öğle		İkinci		Akşam		Yatsı	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
E. 7	00	9	42	12	—	1	33
Z. 11	57	14	40	16	57	18	32

Eminönü askerlik şubesinde

Askerlik şubelerinde istihdam edilmek üzere askerlik şube işlerini bilir genç ve işe yarar binbaşı veya yüzbaşı rütbesindeki müteakib subaylardan isteklilerin Eminönü askerlik şubesine müracaatları.

KAĞNI HİKÂYELER

Sabahaddin Ali SON SENELERİN EN GÜZEL VE EN OLGUN ESERİ

ALBERT PREJEAN ve DANIELLE DARRIEUX

VOLGA ATEŞLERİ İÇİNDE

Fransızca sözlü filmde görüneceklerdir. Pek yakında

SARAY Sinemasında

Güreşçi Yaşar bir ziyafet verdi

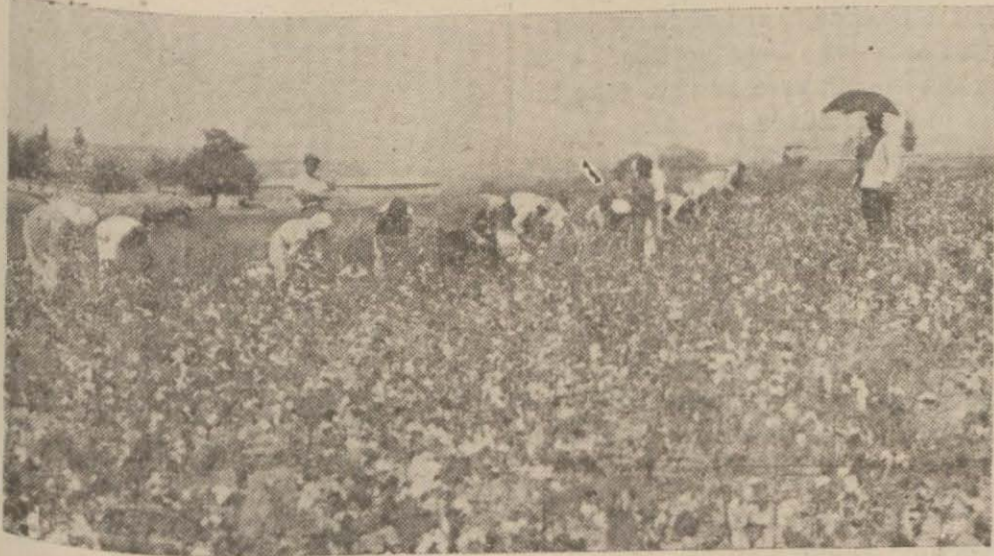

Berlin olimpiyatlarında 56 kiloda dünya birinciliğini kazanan şampiyon Yaşar dün Güneş klübünde dostlarına ve arkadaşlarına bir ziyafet vermiştir. Ziyafette bütün güreşçilerimiz, sporcularımız ve gazeteciler hazır bulunmuştur. Resmimiz ziyafette bulunanlardan bir kısmını göstermektedir.

MEMLEKET HABERLERİ

Elektrikle aydınlanan faal bir pamuk köyü: Mayıslar

Bu yıl Sakaryadan 300.000 kilo pamuk istihsal edildi. Pamuklar Mayıslar köyünde çırcırlanıp balyalandıktan sonra Ereğliye sevkediliyor

Bir pamuk tarlası

Sögüt, (Hususi) — Bu yıl Sakarya havalisinde dağıtılan ve zürra tarafından ekilen Akale pamuğu çok iyi bir mahsul vermiştir. Şimdiye kadar elde edilen rekoltenin 300,000 kiloyu geçtiği anlaşılmaktadır. Köylü vaziyetten çok memnundur. Bilhassa bu pamuk için köylü alıcı aramak kulfetinden de kurtulmuştur. Çünkü yetiştirilen pamuklar Sakaryada Mayıslar köyünde tesis olunan Çırcır evinde Sümer Bank tarafından satın alınmaktadır.

Pamuklar, eskiden Sakaryanın en hücre köyü iken şimdi büyük bir faaliyet merkezi olan Mayıslar köyünde çırcırlanmakta ve gene bu müessesede balya edilerek Ereğli bez fabrikasına sevkedilmektedir.

Köylü temizlenmemiş bir halde getirdiği pamuğa mukabil, aldığı pamuk bedelinden başka çığitleri de hayvanlarına yedirmek üzere alabiliyor.

Adapazarı gençliğinin Bir arzusu

Adapazarından bir okuyucumuz yazıyor:

En ileri giden kaza merkezlerimizden biri olan Adapazarında gençlik faaliyeti bir çok vilâyetlerde bile görülecek kadar ileridir. Yalnız gençleri müteessir eden bir vaziyet vardır. Gençler iki sene evvel Halk Partisinin arkasındaki metrük bir kısmı fedakârlıklara katlanarak ve bizzat çalışarak umumî bir salon haline getirmişlerdi. Gençler bu salondan tam istifade edecekleri zaman bu salon sinemacılara kiraya verilmiştir. Gençler de bu salondan istifade edemedikleri için müteessir olmuşlardır.

Memnuniyetle öğrendiğime göre sinemanın mukavelesi bitmek üzeredir ve Halk Partisi ile gençliği himaye edenler bu salonu gençlere tahsis etmek niyetindedirler. Salonun Adapazarı gençlerine bırakılarak çalışma şevklerinin artırılması herkesi sevindirecektir. Yeni Parti ve Halkevi başkanlarının bu hususta çok hassas davranacaklarına şüphe yoktur.

Pazar Ola Hasan B. Diyor Ki:

— Sağdan yürüme meselesile belediye deşetli alâkadâr oluyor Hasan Bey..

... Yalnız bu emre sade gündüz itaat ediyor

... Gece olunca gene sağ, sol unutulup tavşayormuş.. Neden acaba?

Hasan Bey — Geceleyin aşkâmcılar çoğalıyor.. Sen hiç bir sarhoşun doğru yoldan gittiğini gördün mü?..

Havzada İmar işleri

Bir müddet evvel, 8 Birinciyeşrin 936 tarihinde bu sütunlarda «Havza imara mühtaç» başlığı altında bir yazı çıkmıştı. Havza Belediyesi bu yazıyı görmüş, bize gönderdiği mektupta vaziyeti anlatıyor. Söylediği aynen şudur:

«Havza belediyesi imar ihtiyacı ile kaplıca ve elektrik işini ihmal etmiş değildir. Ve dar bütçesine rağmen elektrik işini Nafia Vekâletine tasdik ettirilen projesi ile belediyemiz bu sene muhakkak başaracaktır. Eksiltme ilânları gazetelerdedir. Belediyeler bankasından on bir bin liralık istikraz yapılmış olup 16 bin lira ile başarılacak elektrik işinin bakiye parasını da belediyemiz bütçesinden ayırmıştır.

İçinden geçen Tersakan ırmağının kışın don, baharda seylâp ve yazın azalma tehlikeleri arzettiği cihetle mühendisin raporu ve su ile yüksek ve alçak tevtürlü; kömürle yüksek ve alçak tevtürlü dört türlü projeden belediye meclisince ve yüksek Nafia Vekâletince de Havza için kömürle alçak tevtürlü olan kısım tercih edilerek tasdik edilmiştir. Binaenaleyh hatalı bir teşebbüs yoktur.

Kaplıcalara gelince: Bunların ıslâhı daha ziyade para meselesidir. Hamamlara kısmen sahip olan Evkaf idaresile asri şekle ifrağ hususunun temini için temastayız. Ve Evkafın başında olanlar Havzaya asgari yüz bin liralık bir tesisat yapacaklarını vaat etmişlerdir. Samsunun değerli valisi de bu işe el koyarak önemle takip etmektedir. Bu belediye işinden ziyade Evkaf işidir.

Temiz havası, şıfalı sularile tanınan Havzamıza gelen züvvarın memnun edilemediği ve bir sene gelen misafirlerin bir daha gelmediği cihetine gelince bu tamamen yanlış olup bu sene Havza geçen senelerden daha çok misafir ağırlamıştır.

Dört otel, dört han ve elliye yakın ev vasatı üç ay mütemadiyen işlemiş ve buralarda 10 - 30 gün arasında yüzlerce aile oturmuştur. Bu züvvarın kısmi âzamisı geçen sene gelip memnun dönen misafirler teşkil etmektedir.

Karamanda yollar ağaçlanıyor

İki yıl içinde şehirde bir çok çalışmalar başarıldı. Yeni bir fidanlık tesis edildi

Karaman Belediyesi reisi ile Belediye azaları bir arada

Karaman (Hususi) — Son iki yıl içinde belediyemizin şehrimize gösterdiği faaliyet zikre şayandır. Şehrin ihmale uğrayan bir çok tarafları esaslı şekilde tamir görmüş, bozuk yollar düzeltilmiş, yeni yapılan cadde ve sokaklara dikilecek fidanların yetiştirilmesi için bir fidanlık tesis edilmiştir. Fidanlıktan bir sene zarfında akasya, ağaç hatmisi, akçaağaç fidanları yetiştirilecek ve bunlar önümüzdeki yıl yeni yol ve caddelere dikilecektir. Bundan başka şehir dahilinde suların fazla kireçi havi bulunmasını nazarı

Memlekette şenlikler

Cumhuriyet Bayramında Afyonda, Kızılcahamamda, Sivasta sabahlara kadar eğlenildi, piyesler temsil edildi

Cumhuriyet bayramının yurdun dört tarafında büyük bir heyecanla kutlanmasına ait muhabirlerimizin gönderdikleri fotoğrafların neşrine devam ediyoruz.

Bayram Sivasta büyük bir neş'e içinde kutlanmıştır. Şehre bağlı bir çok nahiye ve köylerden gelen binlerce köylü bayrama iştirak etmiş ve gece fener alayları yapılmıştır.

Kızılcahamamda ise bayram çok parlak olarak geçmiştir. Başta halk olduğu halde belediye gece fener alayları tertip etmiş, Ankaradaki geçit resmi tafsilâtını radyodan dinleyen köylüler «yaşasın Atatürk» sesleri ile mutlu Önderimizi çilginca alkışlamışlardır.

Bayram Afyonda da çok büyük tezahürata vesile olmuştur.

Sabah saat 8,30 da sporcuların partiye bağlılığı merasimi yapılmış, saat 9,30 da da resmi geçide başlanmıştır.

Marşlar ve nutuklardan sonra mektepliler, askerler, sporcular geçit resmini yapmışlar, Halkevinde millî oyunlar oynanmış, gece Cumhuriyet meydanında fener alayları tertip edilmiştir.

Sabaha kadar şenlik içinde geçen bayrama ertesi günü de devam edilmiş. Halkevinde muallimlerimizin teşkil ettiği temsil kolu tarafından Akın

dikkate alan belediyemiz, şehre iyi su temini maksadile tedbirler almağı kararlaştırmıştır.

Şehrin haricinde bulunan mezbahada kesilen hayvanların nakli için de kapalı arabalar kullanılmaya başlanmıştır.

Şehirdeki imar faaliyeti de gün geçtikçe artmaktadır.

Caddeler üzerinde yeni ve modern binalar yapılmaktadır.

Şehirdeki tazyikli su çıkarma çalışmaları da hayli ilerlemiş, 130 metre derinlikten fazla bir çok kuyular açılmıştır.

piyesi temsil edilmiş ve çok alkışlanmıştır.

Resimler sırasile: 1 - Sivasta bayrama iştirak eden Karaçayır nahiyесinin cepheye yardım eden köylü kadınları temsili. 2 - Kızılcahamam memurları ve halk. 3 - Afyonda parti bağlılığına yemin eden sporcular. 4 - Kızılcahamamda bayrama iştirak eden bir başka grup. 5 - Afyon Halkevi temsil kolu âzaları Akın piyesinde.

Hâdiseler Karşısında

Kasım geldi

Dün Kasım geldi. Soğuk misafirden hiç hoşlanmam ama, ne yapalım misafir. Çarnaçar kendisini güler yüze karşıladım:

— Sefa geldin Hazret.. Ne var, ne yok, bize neler getirdin?

— Getirdiklerimi mi soruyorsun?

Dağarcığımı açtığım zaman görürsün.. İçinde soğuk var, yağmur var, kış var; kar var, fırtına var...

— Hepsini bu kadar mı?

— Daha başka şeyler de mi istiyordun?

— Hayır.. Hayır teşekkür ederim, kâfi..

— Benim sana getirdiğim bunlar, fakat sen bana ne hazırladın?... So-ba kurdun mu?

— Hayır!

— Odun aldın mı?

— Hayır!

— Kışlık palto yaptırın mı?

— Hayır..

Kasım yüzünü buruşturdu

— Memnun olmadın mı?

Dedim..

— İş benim memnun olup olmamanda değil, sen kendini düşün!

Ve bunu söyler söylemez dağarcığımı açtı. Soğuğu dağarcıktan çıkar-dı.

— İste..sen daha hazırlanma! dedi, ötekileri de birer birer çıkaracağım!

İMSET

EDEBİYAT RÖPORTAJI

Şair ve Romancılarımız bize neler okutacaklar?

Ercüment Ekrem Talû ve Kadircan Kafli bize önümüzdeki neşriyat mevesimi için neler hazırladıklarını anlatıyorlar.

Önümüzdeki neşriyat mevsimi zarfında tanınmış şair ve muharrirlerimizin neler hazırladıklarını kendilerinden sorduk. 19 Birinciteşrin nüshamızda Nazım Hikmet, Suad Derviş, Sadri Ertem, Reşad Nuri, Fikret Adil ve 25 Birinciteşrin nüshamızda ise Yusuf Ziya, Nurullah Ataç, Etem İzzet, Selâmi İzzet, 29 Birinciteşrinde Orhan Seyfi, Osman Cemal, Halit Fahrinin cevaplarını yazmıştık. Ankete bugün devam ediyoruz.

Ercüment Ekrem Talu

Masasının başına oturmuş, inci gibi yazısıyla (Sözün Kısası) nı yazıyordu.

— İşin var mı? Üstadım? dedim.

Yüzüme hayretle baktı:

— Şüphe mi ediyorsun. cevabını verdi.

— Hayır şüphe etmiyorum, bir anket cevabı istiyorum.

— Çek şu sandalyayı başla. Ve başladık:

— Neler hazırlıyorsunuz?

— Her günkü yorucu mesaim arasında hazırlıklar yapmağa pek vaktim olmuyor. Bununla beraber vakit buldukça ötedenberi bitirmek arzusunda olduğum, iki romana birden çalışıyorum. Bunlardan bir tanesi yakında bitecek ve SON POSTA'da tefrika edilecektir.

— Mevzuu?

— Basit bir adamın, Avrupa ve Avrupa medeniyeti ile birden bire karşı karşıya gelince duyacağı hisleri tasvir edecektir. Bu eser daha ziyade mizahidir ve bir psikolojinin tetkikidir. Bizim rahmetli Meşhedinin çok sevgili arkadaşı (Torik Necmi) nin bu yeni romanında mühim bir rol aldığını söylersem, eserin mahiyeti anlaşılır.

— Ya, diğeri?

— Diğeri de uzun zamandan beri işlemeğeğim. Bu tamamiyle hissi bir eser olacaktır. İzin ver de bunun mevzuunu ifşa etmiyeyim.

— Aman neden?

— Neden olacak? Bizim tahrir muhitinde rabbim eksikliği göstermesin sırıklama âdeti vardır. Sade adını söyleyeyim: (Karlı dağa güneş vurdu.)

— Daha başka?

— Bunun haricinde başımı kaşımağa ve mütemadiyen harcadığım kültür seviyemi dahi maalesef yenilemeğe vaktim olmuyor.

Muharrirliği nezafet memurluğu gibi bir sinektir yani - maalesef hakiki değil, micazî mânasile - sinek avlamak ibaret zannedenler aldanırlar. He-

nüz endüstri bakımından fazla inkişaf edememiş olan yurdumuzda en zavallı ve en çok ezilen amele bizleriz. Değil mi oğlum?

— Ne yapalım, dedim, çaresiz dayanacağız ve sormaya devam ettim:

— Küçük hikâyelerinizi kitap halinde bastırmayı düşünmüyor musunuz?.

— Bizim memlekette kitap bastırmak züğürt olmaya mütevakıftır. Züğürt oldun mu tâbi kendisini naza çeker ve eseri bedavadan urup ekşiğine almak ister. Benim de bugünlerde halim, anlaşılabilir yüzümden belli oluyor ki henüz hiç bir teklif karşısında kalmadım. Yalnız Sühulet Kütüphanesi sahibi Semih Lütfi vaktile kendisine sattığım bir iki romanı tekrar basmaktaymış.

— Ya şiir?

— Ben nazma oldum olalı heves etmedim. Arada bir, sırf kendi keyfim için nazmettiğim ufak tefek şeyler de hep dostların azizliği olarak mecmualara geçti. Tabiatın şiirini temaşa dururken onu kâğıt üzerinde ve birtakım kayıtlar altında tasvire kalkışmak benim yapacağım iş değildir. Zira ben öteden beri hiç bir işte esasen kayıt altına girmeğe sevmem. Şiir, gerek aruz veznile ve gerek hece veznile olsun, duyduğunu söylemek isteyen adamın hürriyetini selbeder. Kimseye feda etmediğim hürriyetimi, edebî kaidelere mi feda edeceğim?.

— Ya serbest nazım, işte onda diğer vezinlerin sınırlılığı yok.

— Serbest nazımla yazacak olduktan sonra nesrin ne kabahati var? Hem herkes Nâzım Hikmet kudretinde olamaz ya...

Kadircan Kafli

— Neler hazırlıyorsunuz?

— Tolstoy'un (Hacı Murat) adında bir romanı var. Baştan başa, hatâlar ve eksiklerle doludur. Ben hâdiselerin içinde ve yakınında olanlardan notlar topladım. Bunu büyük bir roman halinde yazacağım.

— Adı ne olacak?

— Henüz tesbit etmedim.

— Başka?

— Daha başka (Gönüllü köle) ve (Bu bir borç değildir) adlı iki edebî roman hazırlıyorum. (Gönüllü köle) bir memleket romanı olacaktır.

Vak'a kısmen Anadoluda, kısmen İstanbulda geçecektir.

— Mevzuu ve kahramanı?

— Kahraman ekser romanlarımda olduğu gibi bir kadındır. Mevzu: Kendinden daha çok başkasını sevmenin ve ona teslim olmanın hazzini anlatmaktadır.

(Bu bir borç değildir) umumî harbin ve mütareke yıllarının romanı olacaktır. Bu romanımda maddeten düş-

GÜNÜN ADAMI

Eden

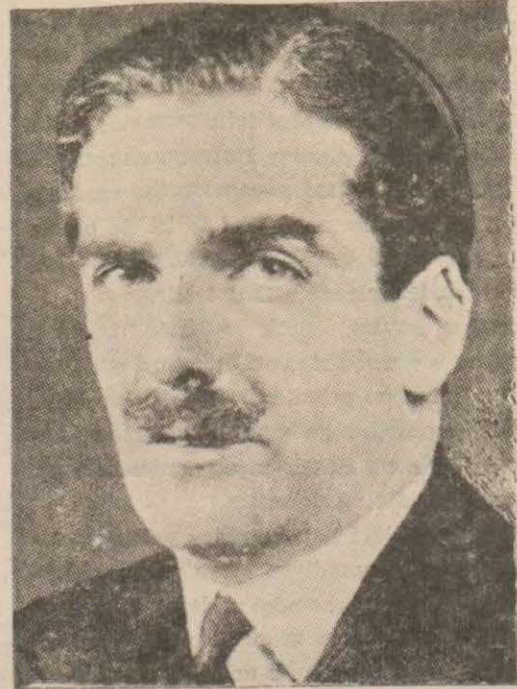
Eden bugün dünyanın en genç hariciye nazırlarından biridir. 39 yaşındadır. 1897 de doğmuş, tahsilini Oxford Üniversitesinde yapmış, Üniversitenin Şark lisanları şubesinde birincilikle çıkmıştır.

Umumî harbin patlamasından bir sene sonra, yani 18 yaşında orduya girmiş, askerliğini Fransada yapmıştır.

Üniversiteyi bitirdikten sonra acele bir tez hazırlamış, bu suretle doktorasını da muvaffakiyetle vermiş ve ondan sonra siyasi hayata atılmıştır. 1923 de ilk defa Varvike Avam Kamarasına mebus seçilerek az zamanda nazarı dikkati celbetmiştir.

Östen Çemberlayn'in Başvekilliği sırasında Parlamento Müsteşarlığına kadar yükselmiş, 1931 de teşekkül eden millî hükümet zamanında bu mevki muhafaza etmiştir.

Edenin ikbal devri 1934 de başlamıştır. Büyük Britanyada ehemmiyeti ve kıymeti çok üstün olan mihrî hâs lordluğuna yükselmiş, bir sene sonra da Baldwin kabinesinde yapılan tebeddü-

İngiltere Dış işleri Bakanı Eden

lât neticesinde İngilterenin Milletler Cemiyeti işleri bakanlığına deruhte etmiştir.

Lord Eden'in siyasi hayatta muvaffakiyeti, bu bakanlıkta görülmüştür. İtalyaya karşı Milletler Cemiyetinde aleyhtar havayı yaratmış ve diplomatik hücumlarla Musolininin Habeşistan üzerindeki istilâci hareketlerini durdurmağa çalışmıştır. Eden Milletler Cemiyeti murahhashıgından pek az sonra İngiltere Hariciye Nazırlığına yükselmiştir. Eden, Samuel Hor'dan sonra geçtiği bu makamda bugün yıpranmadan, elân ayakta durmaktadır.

Eden yakışıklı bir adam olduğu için dünya kadınları kendisine büyük bir alâka gösterirler. Buna mukabil Eden 1926 da evlendiği genç karısına karşı büyük bir sevgi taşır.

tüğü nisbette manen yükselen bir genç kadın tipi yaşayacak, vak'a İstanbulda cereyan edecektir.

Bir de kafamda tebellür etmekte olan başka bir roman mevzuu daha var. Osmanlı tarihinin en enteresan bir mevzuu: (Devşirme ve Öz Türk) bu iki varlık arasında çetin mücadeleyi anlatmak istiyorum.

— Ya, hikâyeleriniz?

— Birçok hikâye mevzularım var. Bunları birer ikişer yazıyorum.

— Hikâye kitabı çıkarmağa düşünmüyor musunuz?

— Yazı ile pek meşgul olduğum için neşriyatla uğraşacak vaktim yok. Esasen bunu muharrirden ziyade kitapçılar düşünmeli. Şimdiye kadar müsait bir teklif karşısında kalmadım. Umumiyetle formasına beş lira veriyorlar. Düşündüm: Bir formanın tashihi ile uğraşacağım yerde bir forma yazı yazmak daha kolay olacak. Binaenaleyh vazgeçtim.

— Ya, şiir?

— Evvelce yazdım ama, sonraları vazgeçtim. Şiiri insan ya fevkalâde mü kemmel yazmalı, yahut hiç yazmamalı. Romanda şaheser, pek iyi, iyi, orta gibi dereceler kabul edilebilir. Fakat şiir, şiirdir. Ortası, aşağısı olamaz.

Kemal Tahir

İzmirden Röportajlar: 16

Dördü topal birisi kör beş kedi besleyen mütefekkir

İrfan Hazar tabiatla başbaşa

" Ben daha ziyade acıyan, ağrı çeken bir adamım. Bazan sokakta sürünen aç, hasta bir kedi yavrusu için gözlerim dolar .."

Sanki İsviçre şatolarından birinin kulesinden İsviçrenin meşhur göllerinden birine bakıyorum. İzmir kör - fezi kırlarda koşu koşu yorulan ve en sonra kuytu bir yere serilen genç bir kadın gibi önümüzde uyuyor.

İrfan Hazar elini omuzuma koyarak anlatıyor:

— Bilirsin ki ben hep böyle manzaralı yerlerde otururum. Tabiatla başbaşa kalmak ve çalışmak için İzmir mükemmel bir yerdir. Burada gurup çok güzeldir. Eğer Homerin gözleri anadan doğma kör değildiyse İlyadanın ilk ilhamlarını bahsederim ki buradan almıştır.

— İyi amma, burada pek kenarda kahyorsun. Yayım vasıtalı hep İstanbuldadır. Talebesi olmıyan bir muallime, dinleyicisi bulunmıyan bir konferanşçıya benzemiyor musun?

— Hakkın var. Lâkin İzmirde de buna yarıyacak toprak vardır. Yalnız işliyecek ve bereket verecek teşkilât yoktur. İzmirin fikir hayatı pek eskidir. Türkü Necip 3 yıl önce ilk defa burada (öz türkçe) cereyanını yarıttı. Halit Ziya, Ömer Seyfedin, hatâta Yakup Kadri burada yetiştiler. Dört tane günlük gazete çıkıyor, yıllardan beri yaşayan (Kültür) ve (Fikirler) mecmuaları var. Bunlar tamam değildir. İstanbulda bir tek fikir mecmuasının bulunmadığı sıralarda burası iki, hattâ üç tanesini yaşatmıştır.

— İyi amma İzmirin şimdi eskisinden daha geri olduğunu söyleyenler var.

— Belki biz içinde olduğumuz için farkında değiliz. Fakat böyle bir şey varsa sebeplerini ekonomik şartlarda aramalıyız. Bu da iktisatçıların işidir.

— Yalnız İzmirde değil, bütün Türkiyede edebiyatın gerilediğini, hattâ bizde edebiyatın öldüğünü söyleyenlere ne dersin?

Garp kültürünü bir sünger gibi emerek kafasında eriten, Gide ve Valery gibi en ağdalı ve derin (filozof - edip) leri okumuş olan bu, kültür lisesi, kız enstitüsü ve san'atlar mektebi Türkçe mualliminin kaşları çatıldı ve başını salladı:

— Edebiyat nasıl ölür? Çarpışan, başaran ve yaratan bir kitlenin, sevinci, ağrısı, aşkı ve ideali olmaz mı hiç?

Durdu. Küçük, fakat garbin şaheserleriyle dolu olan kütüphanesine bakarak hasret dolu bir sesle devam etti:

— Fakat bir şaheser, istemek başka şeydir. Deha eseri, birdenbire ölüme ren ve dilediğimiz anda dizlerimizin üstüne konan beyaz ve terbiyeli bir güvercin değildir. O, şartlar dinlemeden, ansızın doğar.

— Garptan en çok sevdiğiniz?..

— Proust, Gide, Valery Larbaud, Maurois, Mauriac, Jaloux, Paul Valery...

— Bizden?..

— Yakup Kadri, Reşad Nuri, Falih Rıfkı... Henüz romanını vermıyen ve makaleleriyle içten bir tasavvufa giden Bührhan Toprak, Hilmi Ziya... Şiirde Yahya Kemal... Bu sefer İzmirde geldiği zaman yakından tanıdım: Bu kadar kendisini şiire veren, garp ve şark edebiyatını bu kadar derin ve tam bir surette kavıyan bir adamı hayalimde bile yaratamazdım...

Arkadaşım coşmuştu. Nurullah Atanın, Ahmet Hamdinin pek beğendiği düşünülerinden, Mes'ut Kemalın san'at müşahabelerinden, Peyamı Safanın kuvvetli müşahabe ve romanlarından uzun uzun bahsediyordu.

Duvarlarda onun biraz önce saydığı garp (filozof - edip) lerin resimleri var. Şurada dirseğini dizine ve elini çenesine dayamış bir halde sigarasını içen Gide; ötede uzun saçları ve pos bıyıkları ve amele gömleğiyle Gorki; karşıda bir entariyi andıran beyaz ve

İrfan Hazar

kuşaklı elbisesi, beyaz ve uzun sakallı Tolstoï...

— Hayatımın en acıklı ve gülünç vak'ası nedir?

— Gülünç olanlar anlatılmağa değmez. Fakat ben daha ziyade, acıyan ve ağrı çeken bir adamım. Belki bir hastalıktır. Bazan sokakta sürünen aç ve hasta bir kedi yavrusu için gözlerim dolar. Evde beş tane kedi yavrusu var. Birisinin gözlerini çocuklar oymuş, diğerleri de topal...

— Aşk için ne düşünürsün?

— Ebedi olduğuna inanmam. Aşkın kökünü cinsi hayatta aramak yanlış bir usul olmasa gerek... Mevzu değıştikçe aşkın da devamı mümkün oluyor. Fakat buna aşk demeli mi?

— Neler yapmak istiyorsun?

— Mukadderatı yenememek ve daima meçhuller içinde yaşamak... Talih beni daima eziyor ve ezerek aramıya, araştırıya sevk ediyor. Lâkin bu mütevazı arama ve araştırmalardan hiç bir netice alamıyorum. Bu iş için yetmiş değilim. Ufkum dar ve gemim hem yelkensisiz, hem de küreksizdir.

Bu sözleri söylerken yorgundu ve sahiden bir yük altında kalmış gibiydi. İzmir gazetelerinde ve mecmualarında çıkan derin görüşlü müşahabe lerini, san'at ve fikir yazılarını, hikâyelerini unutturmıştı. Bu da hiç şüphesiz:

— Daha güzele... Her gün daha güzele...

Diye çırpınanlardan biriydi.

Ona diyecektim:

— Yaratmanın en büyük sebebi yaratmak arzudur. Yarattıklarımı beğen, çünkü beğenmezsen yenilerini yaratmak arzusu kalmaz.

Son sözleri şunlardı:

— Kafamın karanlığından fıskıran yeni fikirler beni bir çocuk babası gibi sevindirir. Fakat neşredildikten sonra, bütün cazibelerini kaybediyorlar. Edebiyat yaptığımı ve hiç bir şey söylemediğime üzülüyorum. «Niçin neşrettim, niçin bunları herkesin önüne çıkardım?» derim, sıklılırim. Her muharrir, beşeri problemleri inceliyen ve hiç ölmıyecek olan eserler yaratmak iştiyakındadır. Fakat bu işte muvaffak olmak ne müthiş, ne kadar bulunmaz bir saadettir!..

Küçük sofadan geçerken kolumu sıkı:

— Bak, beş tane evlâtlığım var, demin bahsetmiştim. Seni selâmlıyorlar.

Dönüp baktım ve dördü topal birisi kör olmak üzere beş tane kedi yavrusu gördüm. Pek çoğumuz bunları sokaktan içeri alıp ta beslemek şöyle dursun, evdeki sevgili tekirimiz bu hale geleydi fırlatıp sokağa atardık.

İrfan Hazar gücünün yettiği kadar inkâr ededursun, onda tam ve olgun bir artist ruhu var...

Kadircan Kafli

GÖNÜL İŞLERİ

Sevme ve sevilme Yaşı kaçta biter?

Bu suali bana bir erkek okuyucum hatırlattı. Mektubunun ilk satırlarında:

— Yaşım (45) e çok yaklaştı. Aynaya baktığım zaman şakaklarımın beyazlaşmağa başladığını görüyordum, bir müddet evvel olsaydı buna hiç ehemmiyet vermıyecektim, fakat şimdi içimin sızladığını hissediyorum, neden demeyiniz, tahmin etmişinizdir:

«Gönlümde genç bir kadının hayali hâkim. Bu, kocasından epeyce zaman önce ayrılmış bir hanımdır, ve yaşı da benimkine nazaran epeyce küçüktür. Bununla beraber bana karşı çok nazik, vasat derecede de mütefekkir. Evlenebiliriz, sanıyorum, şimdiden sevdiğimi hisse-

diyorum, fakat sevilmemekten korkuyorum, söyleyiniz bana 45 yaşında bir erkeğin sırf şahısı için sevilmesi mümkün müdür?»

Kırk beş yaşında bir erkeğin sevilmekten ümidini kesmesi için ortada hiç bir sebep göremiyorum. Sevillebilir. Fakat telkin ettiği aşkın devamlı olup olmaması karşısında - ki kadının yaşına bakar. Kadın 20, yahut 25 yaşında bir genç kız ise bu sevginin sonu yoktur, bir müddet sonra, meselâ genç bir erkek onun üzerinde güneş tesiri yapar, sevgiyi eritir. Fakat karşılaşılan kadın 30 u bulmuş, hattâ geçmiş ise bu sevgi ilk aşk çağının sevgisi kadar devamlı ve şiddetli olabilir.

Kendinizi yese kaptırmayınız, ö - nünüze çıkan fırsattan istifade et - memeniz için hiç bir sebep yoktur.

TEYZE

Büyük sinema anketimiz Doktor ve Sinema

Doktor Ahmet Süheyl: "Bazı kızlar artistleri görünce koca namzetlerini beğenmiyorlarmış... Bu serh olunmağa, tedavi edilmeğe lâyık bir yaradır," diyor

Dahiliye mütehasısı doktor Ahmet Süheyl ile görüştüm. Sualleri - me şu cevapları verdi:

— Sinemanın bugünkü içtimal hayatımız üzerindeki tesirlerini nasıl görüyorsunuz?..

— Aşk ve maceralarla dolu ve cinayetle neticelenen bazı filmlerin olgun insanlarda yapacağı tesire nazar, genç ve çabuk müteessir olabilen zayıf ruhlular ve iradeli insanlarda aksi amel noktasından müessir olabilir.

Bizim memlekette, aile intizamı, çocuk bakımı, muâşeret âdabı üzerine bilhassa çevrilmiş filmlerin gösterilmediğini görüyorum...

— Sinemanın umumî ahlâk üzerinde müsbet veya menfi tesirleri nedir?

— Umumî ahlâk üzerine sinemanın insanlardaki ruhi selâbete ve karakterine göre tesiri müsbet veya menfi olabilir. Her halde, gençlikte gördüğüm en menfi tesir; kendi yetiştikleri fakir veya orta halli ailelerini; sinemaya abıştıktan sonra yadrgamalarıdır... Bu, bazan ailevi disiplinle mügayir neticeler doğuruyor...

— Bilhassa genç kızlar ve kadınlarımız üzerinde sinemanın tesirleri nedir?..

— Bunu kızlar ve kadınlardan öğrendikten sonra bir fikir vermek muvafık ise de tanıdıklarından bazılarından işittiğime göre, bazı kızlar sinema artistlerini görünce, koca namzetlerini beğenmiyorlar, bazı evliler de kocalarını beğenmiyorlarmış...

Bu halin umumî olduğunu zannetmem... Maamafih, serh olunmağa ve tedavi edilmeğe lâyık bir yaradır...

— Sinemanın gözler ve dimağ üzerinde muzır tesirleri var mıdır?..

— Sinema gözleri yorar... Fakat, haftada bir iki defa gözleri yoran bu sebep meyanında daha zikre şayan çok yorucu sebepler vardır... Her halde evlerde lâmbanın azlık ve çokluğu ve gözlerimizin önünde durması itibarile tevlit ettiği yorgunluklar daha sık olur ve daha fenadır... Sinemanın dimağı dinlendirdiği vâkidir... Bu her halde mutad meşgalelerden, sinemanın daha değişik olmasından dolayıdır... Dimağ meşgalesinin tenevvüü ile dinlenir. Sükûn dediğimiz zamanda dimağ çok meşguldür...

— Bazı filmlerin genç dimağlarda hürsüzlük, canilik gibi menfi hislerin inkişafına yardımcı var mıdır?..

— Bu tesir dejenere bir kabiliyette doğan ruhlarda bu hisleri tevlit edebilirse de, bunun vilâdi bir bozukluk neticesi olmasından dolayı, bunu temiz hilkatte yaradılmış insanlara teşmil ederek onların bundan müteessir olacaklarını düşünmek yanlıştır... Zira, fenalık kabiliyeti olmayarak yaratılan bir insan bunlardan daima nefret duyar...

— Memlekette sırf çocuklara mahsus sinemalar açılması ve bu hususta hükûmete düşen vazifeler hakkında fikriniz?..

— Sinemacıların nazarı itibara alacaklarını ve yarının büyükleri olan çocukları küçük iken adam sayacaklarını bilse idim, bu hususta bazı temennilerde bulunurdum... Bunu da hükûmetten beklemek doğru değildir...

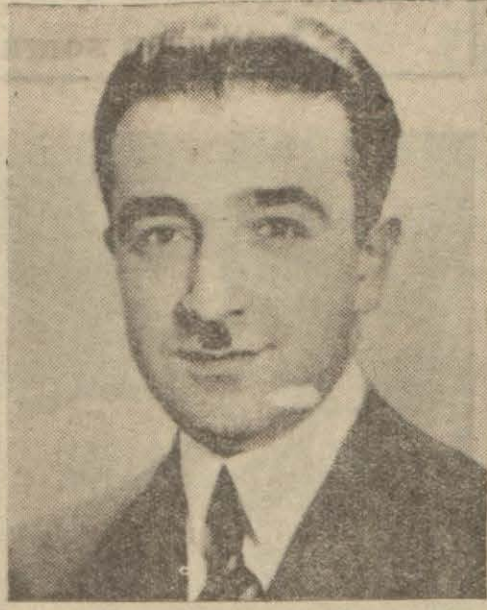
— Sinemaya gece mi gitmeli, gündüz mü?..

— Gündüz sinemanın bizim gibi işten ve güçten vakit bulamayanlar için tadı yoktur... Sinema, her halde geceye mahsus bir eğlence olmalıdır... Ben daha fazla okur yazar bir hekim olduğumdan sinemaya ayıracak vakit yoktur... Arada, maamafih, beni götürürler...

— Sıhate zarar vermemek üzere, filmler ne kadar sürmeli?

— Dünya havadisleri ile bir tek film kâfidir. Sinemalar da «9» da başlayacağız diye «9,30» da başlayıp halka beyhude azap vermemelidir... Yahut, «9,30» da başlayacaktır diye ilân etmemelidir...

Bu, sinemacılar hayat hakkı veren müstahabların suratlarına carılsın bir

Dr. Ahmet Süheyl

hakarettir...

— Ne gibi filmlerden hoşlanırsınız ve niçin?..

— Güllüncü ve neşeli filimleri severim.

Hayatın dramları gözönünde dururken, aydınma faciaları sinemada göstermek oraya gidenlerin canını sıkıkmak demektir. Sonra, insan sinemaya ağlamağa, canını sıkmağa, belâ okumağa değil, biraz da dünyanın binbir dağdağasını unutmaya gider...

— En ziyade beğendiğiniz kadın artist kimdir?.. Neden?..

— Ben artistlerin isimlerini bilmem. İsimlerle alakadar olmam. Yalnız sinemalarda gördüğümüz bazı şahısların muhtelif filmlerde yer almasından bunu filân filmde - ki, ismini hatırlamağa lüzum görmem - görmüşümdür diye hatırlarım...

— En ziyade beğendiğiniz erkek artist kimdir?.. Neden?..

— Erkek artistleri beğenen kadınlardır... Yoksa, onlar bence her gün rast geldiğimiz birçok insanın biraz sahneye çıkmağa alışmış olanlarıdır. Bundan başka da meziyetleri yoktur... Hele bu seçilen tipleri hiç beğenmem ve isimlerini öğrenmeğe lüzum görmem. Zira, kafama onun ismini yerleştirmeğe daha faydalı bir şey öğrenirim...

— Memleketimizde Millî sinemacılığın inkişafı için neler düşünürsünüz?..

— Bizde sinemacılığın inkişafı için lüzum gelen şartları şimdiye kadar düşünmedim. Her halde maddî müzaheretle teşvik olunacak olursa daha çok varlık göstereceklerini ümit ediyorum...

— Şimdiye kadar en çok beğendiğiniz filmler hangileridir?.. Niçin?..

— İsimlerini hatırlamıyorum...

Üç İngiliz lirasile dünyayı dolaşan kız

Given an de Kike ismindeki 23 yaşlarında Amerikalı bir kız bundan iki sene evvel, cebinde 3 İngiliz lirası ile yola çıkmış, dolaştığı ülkelerden kırk, elli tane halk şarkısı toplamış. Yazdığı hatıratını da Amerikanın meşhur tâbilerinden birine satmıştır.

Dünyayı dolaşan genç kız seyahatlerinde icap eden parayı şu şekillerde toplamıştır.

— Japonyada, hizmetçilik etmiş, Japonyalı bankerlere İngilizce ders vermiş.

Villadivostoktan Moskovaya gelbilmek için, elbiselerini Rus kızlarına satmış.

Finlandiyada, genç kızlara makyaj yapmasını öğretmiş. Ve her ziyaret ettiği memlekete dair intibalarını makaleler şeklinde diğer bir memleketin gazetelerinde neşretmiş, bu suretle yol parasını çıkarmıştır.

Paristen Cenevreye kadar yayan gitmiş, yollarda topladığı domates, üzüm, ve köylerden aldığı ekme peynirle karnını doyurmuş. Beş parasız kaldığı için İngiltereye gelirken, tren biletini, sattığı bir Japon işlemeşi ile

Yolculuk...

Durgun bir akşam vapura binerken meşhur Türk seyyahı Kâtip Çelebiyi hatırladım:

Günlerce, fallar açarak, kitaplara bakarak yolculuğa karar vermiş. Gitmeden önce türbelere mum yakmış, selâmetle dönerse gene mumlar vermeyi adanmış. Bir haftalık yiyecek ve suyunu aldıktan sonra Cibali iskelesinden gemiye binmiş. Bu gemi, elli ayak uzunluğunda, eşi az bulunan, sağlam ve büyük bir (keşti) ymiş.

Kırk kadar yolcu kırk elli arşın murabbandaki bir yere dolup bağdaşmışlar. Lâkin rüzgâr yokmuş. İki gün:

— Ha şimdi eser...

Diyerek beklemişler. Üçüncü gün hava biraz kımıldamış ve kürekleri de çekerek üç saatte Sarayburnunu dönmüşler. Aksilik bu ya, rüzgâr çoğalmamış, hattâ eksilmiş. Kürek çekerek iki gün daha gitmişler. Lâkin üçüncü gün sert bir lodos onları Yedikule açıklarına atmış, namazlar kılınmış, dualar edilmiş. Rüzgâr yatışınca yola çıkmışlar. Tamam 9 gün Marmarada kaldıktan sonra Allahın inayetiyle çok şükür Bandırma denilen meşhur şehre varmışlar. Kâtip Çelebi karaya basar basmaz ilk rastladığı türbeye, adadığı mumları yakmış...

*

Aydınlık ve güzel bir rıhtımda beş yüz ayak uzunluğunda bir vapur. Kâtip Çelebinin bindiği gemiden on misli büyük olduğu halde bugünün büyük gemilerinden olan Normandia'nın yanında, fil yanındaki sıçana benzer. Böyle iken geniş ve ferah güverteleri, geniş anbarları, aydınlık ve tertemiz kamaralarile salonları var. Kırk elli arşın murabbaı yere kırk elli kişi değil dört beş kişi düşüyor.

İnsan bir akşam işinden çıkınca küçük bir çantayı eline alarak yola çıkıyor. Vapurda çeşit çeşit yemekler, çeşit çeşit içkiler var. Tertemiz bir salonda rahat koltuklara oturarak müzik dinliyor. Misafir gibi yataklarda rahat rahat uyuyor.

Vapur, saati gelince hemen rıhtımdan ayrıldı. Bir çeyrek sonra Sarayburnu geride kalmıştı. Lodos sahiden sert esiyor. Fakat vapurun umurunda bile değil... Deniz kabarıyor ve dalgalar büyük oluyor. Aydınlık salonlardaki yolcuların bundan haberleri bile yok. Sanki herkes kendi evindedir ve önceden tasarladığı gibi tam dokuz saatte Bandırmaya varıyor.

Dokuz gün ve dokuz saat...

Demek ki üç yüz yılda mesafeler iki yüz misli kısalmıştır.

İnsan bunları okuyor ve görüyor da: — Çok şükür bu zamanda dünyaya geldik!...

Diyor.

Tayyarelerin hızını ve gittikçe daha kullanışlı olduklarını gördükten sonra bizden sonrakilerin de bizim zamanımızda dünyaya gelmediklerine şükredeceklerine şüphe var mı?

Turan Can

Akamete uğrayan bir tecrübe

Bir Amerikalı genç kızlara nişanlıları hakkında şu nasihatlerde bulunmuş. Nişanlımla otomobile binerek, şehrin etrafında uzunca bir seyahat teklifi yapınız, tabii nişanlımla otomobili kullanması şarttır. Yolda kendisine sokulunuz; eğer şaşırmasa, iyi bir nişanlı ve iyi bir zevce olduğuna hükmedebilirsiniz.

Geçenlerde bu suretle evlenen kızlar bir içtima yaparak kocalarının fevkalâde soğukkanlı olduğunu ve kendilerinin aşk istediklerini, söyliyerek bu usulün tatbik edilmemesini ilân etmişlerdir.

Boğaziçini Kurtarınız!

Yazan : Hüseyin Cahit Yalçın

İstanbul... Bu füsunlu üç hecenin Şarklılara, ve bilhassa biz Türklere açtığı binbir hulya ve sevda ufukları içinde, bir an olur ki, her şey silinir ve kalbin gözleri önünde yalnız bir levha yaşar: Boğaziçi.

İstanbul demek bir bakıma, Boğaziçi demektir. Bir vapurla Boğazdan yukarı çıkıldığı zaman, bir göl silsilesi arasından seyahat edildiği zannolunur. Zihninizde Avrupanın en güzel göllerini birer birer canlandırınız; şöreti bütün cihanın turizm âlemini kaplamış şimalî İtalya gölleri ve bunlardan birindeki Ştreza adaları... Şimalî ve Cenubî Tirol'un, İsviçrenin ve İskoçyanın gölleri... Boğaziçi birbirine benzeyen bütün bu tabiat güzellikleri içinde bir gerdanlığın ortasındaki emsal-siz bir inci mümtazlığı ile yükselir. Tabiat biricik şaheserini burada yaratmıştır.

İşte böyle dünyada bir eşi bulunmayan bir hazinenin yanbaşıında, içinde yaşıyoruz.

Yaşıyoruz, yani böyle zannolunuyor. Fakat Boğazın ruha bedii raşeler veren bu yüksek varlığın bütün lâ-yık olduğu hürmet, itina ve ibadet ile acaba benimsemiş bulunuyor muyuz? Bugün, büyük bir garabet yapmış olmanın iddia edebiliriz ki İstanbullular içinde Boğaziçi bilmiyenler koca bir ekseriyet teşkil eder!

Boğaziçi bilmek bir pazar günü rahat bir Şirketi Hayriye vapuruna binerek Altinkum'a kadar çıkmak mıdır?..

Boğazda tabiat en büyük güzellik faikliği kadar en şaşılacak bir tılsım ve sihir kudreti de göstermiştir. Boğaziçi hiç bir zaman bilip öğrenmek, güzelliklerini tamamen ruhumuza doldurmak ve artık orada yeni ihtisaslara bulma imkânından mahrum kalmak kabil değildir. Ne zaman Boğazda gezeniz hiç görmediğiniz yeni, bâkir bir hayal ülkesi ile karşılaşmış gibi olursunuz. Senelerdenberi Boğazda yaşayanlar bile, öyle dakikalar olur ki, hiç görmedikleri güzellikle karşılaşmış hissine düşerler. Çünkü güneş, bulutlar, mevsim, hattâ günün muhtelif saatleri bile elleri altındaki hudutsuz güzellik malzemeleriyle her an burada yeni yeni ziynetler, levhalar vücuda getirmekten geri durmazlar. Boğazlar daimî bir tekevün içinde. Parlak güneşli, bulutsuz bir mavi gökün Boğaz üstündeki tecellisi ile sisler arasından süzülen nazlı bir güneşin Boğaz suları ve yeşil tepeleri üstüne âdeta hürmetle kondurduğu buselerin manzarası arasında büyük farklar vardır. Pancor altında da Boğazın hususî bir gü-

zelliği sizi meftun eder. Ona kar yağarken hayran kalır meftun olursunuz. Ve bu bize namütenahi surette değişen, birbirinden daha güzel şekiller alan birer şaheser silsilesi yaratır.

Boğazda ufak bir tenezzüh yapanlar işte bu gizli hazinelerin hiç birile samimî bir aşinalık peyda edemezler. Onlar Boğazın tepelerini, yalılarını yeşilliklerini görürler. Fakat bunlar, içlerinde titreyen güzellik rolünü ancak hakiki âşıkların kalbine ifşa ederler. Boğaziçi anlamak için onu sevmek lâzımdır.

İşte bunun içindir ki İstanbul büyük -kseriyeti Boğaziçine bigânedir diyorum. Halbuki İstanbul hayatının bilhassa yaz mevsiminde, en esaslı mihverî Boğaziçi olmak ne kadar tabii idi.

Boğaziçini tabiatın onu yaratmak için gösterdiği itinaya lâyık bir surette bir de insan eli, zekâsı, ve hüneri ile süsleyiniz. Bülbüller eksik olmanın korularında gençlerin kahkahalarına refakat eden mümtaz musiki nağmelerile Boğaziçi çınlatınız... Bize mâzinin hayatını, hissiyatını ve heyecanını hikâye eden gün görmüş yahılar, el sürmeden onları diriltiniz!

Bugün bir harabe hüznile ağlayan köşelere umran, hayat ve hararet serpiniz. Her tarafta halk ile dolan ve boşalan kahveler, gazinolar, ve bilhassa neşeli ve kahkahalı insanlar... Bunları bir kıydan öbür kıyıya daimî surette taşımakta acele eden küçük vapurlar... Ve bilhassa mavi dalgacıkların üzerinde bir nur hafifliği ile akıp giden kayıklar... Bir kelimeyi şimdi kalemimin ucu ile telâffuz ederken gözümün önünde ne kalbimi altüst eden hatıralar canlanıyor... Orada bir Gökusu vardı; orada bir Kalender vardı, bir Kanlıca koyu vardı. Vardı, vardı... Şimdi hepsi bir hayal oldu; Gökusunun hafif hışırtılarıyla sükûneti ihlâl edilen deresi üstünde o sandal gezintileri var mıdır? Şeffaf bir yaşmağın altından bakan nazırlar var mıdır? Denizin yüzünü kaplıyan sandallar, kayıklar arasında sabırsızlıkla beklediğiniz bir kayık var mıdır?

Gidiniz, bugün Boğaziçi dolaşınız. Hiç bir şey yok; hiç bir şey yok imiş. Yalnız kalpte hüznü bir hatıra, acı bir iç çekme. Hep gidenler gibi bu hatıralar da yavaş yavaş sönecek ve artık mâziden hiç bir şey kalmıyacak. Hayır kalacak: Parça parça yırtılarak ayaklar altına atılmış kıymetli bir san'at gibi öksüz bir Boğaziçi...

Kurtarınız Boğaziçi'nin!

(Boğaziçi 29 Teşrinievvel)

Okuyucu Mektupları

Yaşı 15'i geçen Talebelerin tramvay Ücretleri

Şişlide oturan bir mektep çocuğu dert yaniyor: Fakir bir çocuğum, liseye devam ediyorum. Fakat mektep semtimize çok uzak. Tramvay ile gidip gelmek mecburiyetindeyim. Müracaat ederek paso istedim, yaşım 15 i geçtiği için vermediler. Tam ücretle gidip gelmek mecburiyetindeyim, çaresiz veriyorum, fakat boğazımdan keserek veriyorum. Vapurlarda olduğu gibi tramvaylarda da bizler için bir kolaylık yapılamaz mı? Niçin bize paso vermiyorlar?

*

Bu gence müsbet bir cevap vermek mümkün değil. Bununla beraber bizim bildiğimize göre mesele

tetkik sahasındadır. Ümit ederiz ki yakında bir neticeye bağlanacaktır.

Nehari talebinin vapur pasoları..

Haydarpaşa lisesine devam eden diğer bir gençten de şu mektubu aldık:

Haydarpaşa lisesine nehari olarak devam etmekteyim. Oturduğum yer Boğaziçidir. Bu yıla gelinceye kadar benim vaziyetimde bulunanlar mektep idaresinin bir tasdiknamesi ile şirkete müracaat ederler ve şirketten bir paso alırlardı. Halbuki şimdi nehari talebeye paso verilmemektedir. Her gün vapur ve tramvay parası 41,5 kuruş tutuyor, bitçemiz de bu parayı vermeye tahammül edemiyor. Lütfen Kültür Bakanlığının nazarı dikkatini celbediniz.

KAHKAHA

Açıkgöz

Tünelde şemsi - yesini unutmuştu. Bulunmuş eşya dai - resine gitti:

— Hangisi sizin şemsiyeniz?

— Benimki mi?. Şu eski şemsiye: A - ma, daha iyileri var, onlardan bir tanesi - ni seçip almak isti - yorum.

— Bu papağan da günlendenberi hiç konuşmuyor.
— Konuşmak için her halde sizin susmanızı bekliyordur.

Küçük iş

Ocak temizliyen - leri çağırışlar o - cakları temizlet - mişlerdi. Ocak te - mizliyenler gider - lerken bayın aklına larken bayın ak - lına bir şey gel - mişti:

— Gitmeden, de - di, şu benim pi - pomu da temizle - yiverin

Amerikada Koktail nikâhlarının aleyhinde bir cereyan var

Mister Todd Gençlerin koktail nikâhile evlenmelerinden evvel hiç olmazsa 72 saat nişanlı kalmalarını istiyor, "Bu müddet hiç değilse sarhoşluğu bertaraf eder, çiftler akılları başlarına geldikten sonra evlenirler!," diyor

Amerikanın meşhur kokteyl nikâhları vardır. Bunlar son zamanlarda fevkalâde arttığı için hükümet bazı tedbirler düşünmek istemiş. Fakat, bir çok muhalefetlerle karşılaştığı için bu fikrinden vaz geçmiştir.

Bir katolik papazı, kokteyl nikâhlarından evvel hiç değilse 72 saatlik bir nişanlılık müddeti vazedilmesini istemişse de bu teklif te kabul edilmemiştir.

Kokteyl nikâhi nedir?

İki genç Amerikalı birbirlerine bir kokteyl partide rastgeliyorlar, beraberce içiyorlar, gülüp şakalaşiyorlar, birbirlerinin hoşlarına da gidiyorlar, ve ertesi gün için birbirlerine randevuyu nikâh dairesinde veriyorlar.

Nikâh memuru, her zamanki güler yüzle onları selâmlıyor.

— Hoş geldiniz çocuklarım diyor. Evlenmek istiyorsunuz, öyle mi, hani nüfus kâğıdınız?

Evlenecek gençler hayretle birbirlerinin yüzüne bakıyorlar:

— Yanınızda yok diye cevap veriyorlar, nikâh memuru müsamahasını artırıyor.

— Yanınızda mekteplerinizin hüviyet varakası, yahut seyrüseferin verdiği bir otomobil vesikası filân da yok mu?

Ne ihmal... Nişanlılarda bu dahi yok... Birbirlerinin yüzlerine bakmalarına nikâh memuru tahammül edemiyor.

— Evlâtlarım diyor. Size şahitlik edecek iki tane de ahbabınız yok mu?

Nişanlılar derhal iki şahit bulmak için dışarı koşarlarken önlerine iki kişi çıkıyor, kendilerini hürmetle selâmlıyor.

— Gençler şahit mi arıyorlar diyoruyorlar?

— Evet cevabını alınca, emredin, biz size şahitlik yapalım, yalnız ne söyleyeceklerimizi iyice tenbih edin. Buna mukabil 50 şer dolar alırız.

— Ali Kligit!..

Ve iki şahit ile beraber nişanlılar tekrar nikâh memurunun huzuruna çıkıyorlar, şahitler iki gencin erbabı namustan olduklarına, evli bulunmadıklarına yemin ile şahadet ediyorlar. Ve deftere her gün bir hayli atıkları kendileri imzalarının altına yeni bir imza daha atıyorlar.

Nikâh memurları 24 saat nikâh kıyarlar, onları sinemadan çıktıktan sonra görebilirsiniz. Sabahleyin işinize giderken nikâhlanıp masanızın başına öyle oturabilirsiniz!

Dünyanın hiç bir yerinde bu kadar sür'atle nikâhlanılmadığı gibi gene dünyanın hiç bir yerinde bu kadar sür'atle boşanılmaz...

Amerikanın ak saçlı ihtiyarları bu vaziyeti beğenmemektedirler.

Jane H. Todd gençlerde bir kongrede söz alarak kokteyl - nikâhları hakkında dehşetli bir nutuk söylemiş ve demiştir ki:

— İçtimâi bir müessesese olan nikâh müessesesi böyle acayip ve muvakkat birleşmeler yüzünden tehdit altında

dir. Boşanmaların çoğalmasında ciddi bir tehlike karşısında bulunduğumuzu artık bize hatırlatmalıdır. Bu kokteyl nikâhları eskiden fakir sınıfların arasında hükümferma iken şimdi hudutlarını genişletmiş, ve zenginlerimizin arasına kadar sokulmuştur. Yani demek istiyorum ki, eskiden muayyen bir sınıfın eğlence vasıtası olan bu çeşit nikâhlar şimdi, millî bir nikâh tarzı olmağa başlamıştır. Dünyadan utanalım.

72 saatlik nişanlılık:

Anî evlenmelerde aşk mevzuubahs değildir, zira insan bir kaç saat içinde karşındakine âşık olamaz, anlaşma da mevzuubahs değildir, zira anlaşmak için zaman çok kısıdır. Bu nikâhların bir tek sebebi vardır. Gençlerin ukâlâhî, ve fuhşun resmîleştirilerek meşrulaşması?

İnsanların ihtiraslarını köstekleyecek kanunlar vazedmek imkânsızdır. Fakat hiç değilse bu kokteyl nikâhlarında 72 saatlik bir nişanlılık müddeti kabul edelim, zira yapılan ilmi tetkiklere nazaran kokteylin sarhoşluğu ancak 72 saatte geçmektedir. Evlenenlerin hiç değilse yaptıkları işleri aklı başında yapmalarını temin edelim.

★

Bu sözleri söyleyen Mister Todd gazetecilere de şu sözleri söylemiştir.

Bu usulün kaldırılması için bütün mevcudiyetle uğraşacağım, ben her uğraştığım işte muhakkak muvaffak olmasın bilen bir adamım, bir müddet evvel gene içtimâi bir mesele ile uğraşmış ve işin hakkından gelmiş ve (Gigolo - kanunu) diye bir kanun çıkararak, Amerikan karılarının paralarını yiyen ecebi erkeklerin memleketten kapı dışarı edilmelerini istemişim. O zamanda ilk fikri ortaya attığım anlarda tıpkı şimdiki gibi muhalefete karşılaştım. Fakat neticede muvaffak oldum. İnşallah bu işte de muvaffak olarak, Amerikayı asri fuhştan kurtarırım.»

Bu kış niçin çok olacak?

Dünyanın bütün meşhur rasathaneecileri bu sene kış mevsiminin fevkalâde soğuk olacağını haber vermektedirler. İsveç rasathanesi müdürü olan M. Sandstroen bu hususta gazetecilerin birine beyanatta bulunarak şu sözleri söylemiştir:

— Bu sene kışın haddinden fazla soğuk olacağını semaya bakmadan, letlere el sürmeden anlayabiliriz. Bunun için de hayvanlarla nebatlara bakmak kâfidir. Meselâ yılan balıkları her sene daha evvel kendi sularına çekilmişlerdir. Kar keklikleri vaktinden evvel ağarmışlardır.

Profesör, nebatlarla hayvanların insanlardan çok daha tedbirli olduğunu söylemekte, ve kışlık kömürleri mevcut olmanın bir çok insanların hayvanlardan ibret alarak acele etmelerini söylemektedir.

— Beni merak mı ettiniz.. Sihatim yerinde, görüyorsunuz ya gene eskisi gibiyim.

MEKTUP

Gücendin mi sevgilim,
Yüreğim dilim dilim,
Yazdığın gibi bana,
Gene suçlu değilim.

Bütün suçlu sensin sen,
Düşündüğümü bilsen,
Anlaşmak mümkün olsa,
Koşarak gelirsın sen.

Oyun bozanlık yapan,
Değildir sana tapan,
Yolda, evde, her yerde,
Diliyorum beni an..

Ziya Vehbi

— İçine tarih koymaya lüzum yok, ikinci defa nişanlandığım zaman da aynı yüzüğü verebileyim.

Ne anlıyorsun

El falına bakıyordun, falına bakılan sordu:

— Elimden ne anlıyorsun - tuz?

— Biraz evvel bulaşık yıkamış olduğunuzu!

Yalancı

Beş yaşındaki çocuğuma sordum:

— Sen, Lâle devrinin hangi senelere isabet ettiğini bilmiyor musun

— Biliyorum.

— Söyle öyle ise.

— Ben doğmadan evvel!

Sadakat

Yeni evliler arasında:

— Bana sadık kalacak mısın?

— Senin bana sadık kalacağını kadar..

— Eyvah!

— Çok fena dikiş diken bir terzi buldum.
— Ne işe yarayacak?
— Arkadaşlarıma, çok iyi bir terzi buldum, diye Tavsiye edeceğim.

Zorla

Karakola bir yankesiciyi getirmişlerdi. Komiser yankesiciye bağırdı:

— Ben sana, bir daha buraya ayak atmayı dememiş miydim?

— Hakkınız var bay komiser, beni yakalayan polise de bunu söyledim amma, dinlemedi, beni zorla buraya getirdi.

Ezilsin

— Baba, baba, tavanda kocaman bir sinek var..

— Bana ne söylüyorsun, üzerine ayağımı bas, ezilsin!

Hizmetçi

Hizmetçi odaya girdi:

— Bay kapıda bir dilsiz var. Sizinle konuşmak istiyormuş.

— Dilsiz olduğunu nereden anladın?

— Kendisi söyledi.

Hoş Sözler

Yüze gülmek

Erkek, karısına söyledi:

— Yalnız para istediğin zamanlarda yüzüme gülersin..

— Sık sık yüzüne gülmemi mi istiyorsun?

Görememişim

Anne, oğluna sordu:

— Bufede iki tane elma vardı. Söyle bakayım, nasıl olmuş ta bir tane kalmış?

— Birini görememişim anne!

Niye

Yaşlı, fakat genç görünmekten hoşlanan kadından bahsediyorlardı:

— Niye, dediler, daima beyaz robolar giyer.

— Saçının rengi koyu gözüksün diye..

— Fakat ben sizi tanımıyorum.
— Nasıl tanımıyorsunuz, elbiselerimizi aynı terziden yaptırdığımız besbelli!

İmkânsız

— Ben bir şey söyleyeceğim zaman uzun uzun düşünür, ondan sonra söylerim.

— Yalan.. Eğer hakikaten böyle olsaydı, bu kadar çok söz söylememen icap ederdi.

Daha iyi

Terzim paltomun kollarını çok uzun yapmıştı.

— Bunları kesersen, dedim, çok uzun olmuştur.

— Böyle daha iyi değil mi, dedi, bu sayede eldiven masrafından da kurtulmuş oluyorsunuz.

— Bu budala çabuk çabuk kendine bir karı bulamayacak.
— Bilâkis budala olduğu için pek çabuk bulacak!

Dün Galatasaray fena bir oyunla Beşiktaş'a mağlûp oldu

Galatasaraylılar oyuna başlar başlamaz birdenbire tutuldular ve ancak ikinci devrede toparlanabildiler

Fenerbahçe, Eyübü 3 - 0, Güneş, Topkapıyı 6 - 0, Beykoz, Anadoluyu 4 - 1, Süleymaniye, Hilâl 2 - 1, Feneryılmaz, Beylerbeyini 3 - 2 yendi

İstanbul şampiyonasının en mühim oyunlarından biri dün Şeref stadında Galatasarayla, Beşiktaş takımları arasında yapıldı.

Şampiyona yolunda iyi bir derece almak için lüzumu kadar hazır bulunan her iki takım bu müsabaka için tam kadrolarını toplamış bir halde sahaya çıktılar.

2 - 1 Beşiktaşın galibiyetle biten bu oyunda talih bütün cilvesile Beşiktaş'a yardım etmiş, artık tahammül edilmez bir derecede aksilik derecesini bulan ta lihsizlik te oyunun ilk dakikalarından itibaren Galatasarayın bünyesine sakız gibi yapışmıştı.

Stopları kuvvetli olan bir oyuncu top tutamaz oldu, kafa vurmakta iştihar eden, topa çıkamaz bir hale geldi, en düzgün şüt atan, topu o vaziyete getiremedi, millî takım müdafaasının âdeta kahramanı olan bir müdafî yuvarlana yuvarlana gelen topa iska geçti, hülâsa bütün bunlar gösteriyordu ki Galatasarayın mağlûbiyeti mukadderdi.

Oyun Beşiktaşın telâşlı bir hücumile başladı.

Top en kısa bir yoldan Galatasaray müdafaasını kolayca tehlikeye düşürdü

Yere ve oyuna yadırgayan oyuncu ların sallapı topa vuruşlarını bir parça d a sinire hamlettik.

Dakikalar geçerken Beşiktaş seri ve muvaffak hücum fırsatları buldu.

Nâzımdan Sulhiye giden top tekrar Nâzıma geldi ve 13 üncü dakikada Beşiktaş bir gol yaptı.

Bu kadar çabuk çıkan sayı bir tarafı kuvvetlendirmiş, diğer tarafı ise mânasız bir şekilde sarsmıştı.

Gene Nâzımdan başlayan bir hücum

Bir Galatasaray hücumu

19 uncu dakikada Galatasaraya ikinci gole mal oldu.

Oyunun seyri gayritabiî bir hal almış, Beşiktaş belki de ummadığı bu vaziyeti büyültmeğe bile niyetlenmişti.

Oyun 2 - 0 vaziyette fken şeklini Beşiktaş aleyhine çeviriverdi.

Paslarını Beşiktaşlılara veren Galatasaray hücum hattı birdenbire toparlanarak, topa ve oyuna hâkim olmağa başladı. Bu hâkimiyet yavaş yavaş o dereceyi aldı ki galip taraf her an gol bekliyor, hücumlar hararetle bir şekil aldıkça galip taraf, mağlûbiyete bile hazırlanıyordu.

Devre 2 - 0 vaziyete rağmen iki ta-

Galatasaray kaleşi önünde heyecanlı bir an

raf için de haklı endişeler uyandıran bir şekilde bitti.

Nefes vaziyeti hayli bozulmuş olan Beşiktaş devre sonundaki vaziyete göre ikinci devreyi güç çıkaracaktı. Oyunun gösterdiği vaziyet kimseyi aldatmadı. Devre başladıktan pek az sonra Galatasaray toplu bir hücumla ilk sayıyı yaptı.

Berberlik sayısı için Galatasaray kuvvetli hücumlara, Beşiktaş ta mümkün olduğu kadar müdafa ile vakit geçirmek suretile 2 - 1 vaziyeti muhafazaya çalıştı. Beşiktaş takımının kuvvetli zamanlarda kazandığı ve hâlâ da muhafaza ettiği şöhreti karşısında bir parça sarsılmış bir his altında olduklarını san dığım Galatasarayın üç ortası mübalâğasız bir şekilde olan büyük fırsatların hepsini kaçırmak suretile sahayı mağlûp terketti.

Oyunda Galatasaray hâkim, Beşiktaş ta galipti. Her sporda böyle cilveler o kadar çoktur ki onun izahı bana kolay gelmiyor.

Galatasaray: Avni, Lütfi, Reşad, salim, Harullah, Suavi, Necdet, Eşfak, Gündüz, Bülent, Danyal.

Beşiktaş: Mehmet Ali, Hüsnü, Nuri, Feyzi, Hakki, Faruk, Eşref, Şeref, Nâzım, Sulhi, Cemal.

Maçı: Antrenör Mister Booth idare etti.

Ömer Besim

Fenerbahçe 3 - Eyüp 0

Birinci küme oyunlarından olan bu müsabaka Fenerbahçe stadında yapıldı.

Ankarada oldukça fena bir oyun gösteren Fenerbahçe bu müsabakada da şayanı hayret derecede bozuk bir oyun oynadı. Yorgun bir oyun gösteren Fenerbahçe devre sonlarına doğru bir sayı yaparak galip vaziyete gelebildi.

İkinci devre Eyüp takımı çok daha canlı ve gayretli oynamaya başladı.

Fenerbahçe hücum hattı Fikret tarafından yapılan hücumlarla iki sayı daha çıkarmağa muvaffak oldu.

Üç gol atmasına rağmen Fenerin dünkü maçı görülmemiş bir şekilde bozuk geçti.

Fenerbahçe: Hüsamettin, Fazıl, Lebip, Reşat, Aytan, Cevat, Naci, Şaban, Ali Rıza, Esat, Fikret.

Maçı İstanbulspordan Nuri idare etti.

Güneş 6 - Topkapı 0

Taksim stadyomunda yapılan bu o-

yun ilk devrede hemen hemen müsavi bir şekilde geçti.

Bu devrede Güneş takımı Salâhattin vasıtasile bir sayı yaptı.

İkinci devre Topkapı bozuk oynamış, Güneş te üstüste beş gol daha yaparak maçı 6 - 0 kazanmıştır.

Beykoz 4 - Anadolu 1

Birinci lik müsabakası olan bu maç Taksim stadyomunda yapıldı. Güzel ve zevkli olan bu maçın ilk devresinde Beykoz bir sayı yaparak sahayı galip olarak terketti.

İkinci devrede daha hızlı hücum yapan Beykoz takımı üç sayı daha yaparak kuvvetli rakiplerinden birini mağlûp etmiş oldu.

Altınordu 3 - Karagümrük 1

İkinci küme müsabakası olan bu maç ta Taksim stadyomunda yapıldı. Altınordu takımı düzgün bir oyunundan sonra 3 - 1 galip geldi.

Kuleli, Deniz lisesi maçı

Askerî liseler şampiyonası için ya-

Avni topu tutarken pılan bu oyunu 4 - 1 Kuleli takımı kazanmıştır.

Anadoluhisar 1 - Galata Gençlerbirliği 0

Kadıköy sahasında yapılan ikinci kümeler arasındaki bu maçı 1 - 0 Anadoluhisar takımı kazandı.

Süleymaniye 2 - Hilâl 1

Birinci lik maçlarından olan bu oyun Kadıköy stadında yapıldı.

Süleymaniye güzel bir oyunla ilk devrede iki sayı yapmağa muvaffak oldu.

İkinci devrede bir tek sayı yapan

İngilize göre sportmen nasıl olmalıdır

İninde uyuyan bir hayvanı vuran avcı kulübünden çıkarıldı. Bir İngiliz nazarında hayvana kaçabilmesi için vakit bırakmayan avcı sportmen değildir

İngiliz Parlamentosunu tetkik edenler, münakaşalarda hazır bulunanlar, birtakım hatâlar yapıldığı halde İngiliz hükümetinin düşmediğini hayretle karşılayanlar, tahassüsatlarını anlatırken hiç bir lisana çevrilemeyen iki İngiliz kelimesi kullandılar: «Fair Play» İngiliz hayatında büyük rol oynayan «Fair Play» nedir?

«Play» ingilizce oyun demektir; Fair, iyi, güzel, doğru, centilmence mânâlarına gelebilir. Diğer cihetten «play the game» yani «oyunu oyna» da hemen hemen aynı mânâyı verebilir.

İngiliz ruhuna işlenmiş olan «Fair Play» mefhumunun doğduğu yer Spor sahasıdır.

Geçenlerde, hiç birşeyden haberi olmayan, ininde uyuyan bir hayvanı vuran bir avcı kulübünden çıkarıldı. Bir İngilizin nazarında hayvana kaçabilmesi, saklanabilmesi için vakit bırakmayan avcı sportmen değildir! Fransada bir futbol maçı seyresinde bir İngiliz çocuğu, kaleci topu eline alır almaz, bütün muhacimlerin geri çekilerek kaleciyi serbest bıraktıklarını görünce basına :

«Baba demiş, Fransada kaleciler kadın mı?»

Bu iki misalin gösterdiği hakikat şudur :

Gerek iki oyuncu olsun, gerek bir avcı ve bir hayvan olsun, spor sahasında aynı şerait altında döğüşmek mecburiyetindedirler. Rakibe daima müdafa veya hücum hakkını - oyunun kanunları dahilinde - vermek lâzımdır.

Avcının kulübünden çıkarılmasına sebep hayvana müdafa hakkını vermemesi, ve kendi hücumu hakkını da sui istimal etmesidir.

Bir oyuncu yolunu kesen diğer bir oyuncunun kanunu dahilinde üstüne yüklenir ve onu yere serer; bu onun hakkıdır, çelme takarak rahibini yemek hakkı, suiistimaldir. Kalecinin topu eli ile tuttuğu halde, ona kimsenin bir şey yapmaması, sporda adalet mefhumuna uymaz.

Oyunu idare eden hakemin vazifesi bu müdafa ve hücum hakkını oyuncuların kanunlara göre kullanmalarını temindir.

Şunu da söyleyeyim ki, oyunda biçimsiz hareketler yapmaktan çekinme hakemin vereceği ceza korkusundan değil, rakibin hakkına hürmetten ileri gelir.

Rakibe hürmet «Fair Play» mefhumunu doğuran ikinci âmildir. Rakibe hürmet, yani sarfettiği gayrete hürmet.

Bir oyuncunun topun arkasından koşması rakibinin ayağından topu almaya çabalaması, ve takımına faydalı olmaya çalışmasının maksadı ne ise, rakibinin hareketlerinde de aynı maksat vardır. Bunun için spor sahasında kendini yere seren rakip, bir İngilizdekinden ziyade hürmet uyandırır.

Rakibe hürmet, İngiliz politika hayatında sık sık tesadüf edilen bir zihniyettir. Başka, partilere mensup iki politikacı birbirini dinler, birbirlerinin fikirlerini beğenirler bile !

Kambridge Üniversitesi münakaşa sosyetesinde bir konservativin nutkunu ikide birde kesen bir sosyaliste, başkannın söylediği yegâne şey:

«Ömrünüzde hiç spor yapmadınız mı?» sözüdür İngiliz Spor rubu hakkında yazdığım şeyleri şöylece kısaltabiliriz :

İngilterede spor bir sendur, yani spor, sporun zevki için yapılır. - Bir oyuncu sporda bu zevki azamî gayret sarfederek, takımına yardım ederek, ve rakibi ile centilmence döğüşerek bulur.

Oyunu mükâfatından üstün tut,

Takım menfaati, şahsi menfaatinden evvel gelsin,

Üzerine korkusuz gözlerle atılan rakibi yere sererken ona hürmet et!

İşte bir İngiliz şairinin ufak bir çocuga spor hakkında verdiği öğüt!

İrfan Şahinbaş

Millî takım antrenörü Booth

Hilâl hayli güzel oynamaya muvaffak olduysa da 2 - 1 mağlûbiyetten kurtulamadı.

Feneryılmaz 3 - Beylerbeyi 2

Hakem Kadrinin idaresinde oynanan bu oyun Feneryılmazın üstünlüğü altında devam etti.

Birinci devre Feneryılmazdan Mukadder iki, Fikret bir gol atıldı. Beylerbeyi penaltıdan mukabele etti. İkinci devrede Beylerbeyi bir gol daha attı. Neticede Feneryılmaz 3 - 2 galip geldi.

Vefa 2 - İstanbul spor 2

Oyun Hakem Sedadın idaresile başladı. Vefa tehlikeli akınlarından birinde sol iç Lâtifin ayağı ile ilk golünü yaptı. Biraz sonra kale önünde güzel bir fırsat yakalayan İstanbul Spordan Kemal Abhas beraberlik sa-

yasını çıkardı. Vefa buna ikinci bir gollere cevap verdi.

Birinci devre 2 - 1 bitti. İkinci devre İstanbul Sporun hücumu ile başladı. Vefa aleyhine verilen bir serbest vuruşu Fahri güzel bir şütle gole tahvil etti.

Bundan sonra her iki takım bir çok fırsatlar kaçırdı. Ve oyun beraberlikle bitti.

Edirne Maçlar

Edirne, 8 (A.A.) — Edirne kulüpleri arasında Hava Kurumu tarafından tertip edilen ve iki haftadanberi devam eden Atatürk büstü maçlarının sonu bu gün Edirnespor ile Yavuz takımları arasında kalabalık bir seyirci kitlesi önünde yapıldı. Maç 1 - 0 Edirnesporun galibiyetiyle neticelendi.

Tarihten Sayfalar:

Mogol ordularına korku ve dehşet salan bir şeyh

Kalburcu Mahmut: - Heeey!.. Ben şeyh oldum. Şimdiye kadar Allahın emrini bekliyordum, şimdi emir aldım. Kayıbdan haber veririm. Hastaları iyi ederim!.., diye bağırdı

Cengizden sonra sırasile oğulları Oktay ve Çağatay hükümdar oldular. İkisi de çok sevişirlerdi. Hele Çağatay büyüklerini saymakla meşhurdu. Hattâ henüz Oktay imparator olduğu sırada bir gün atla gezinti yaparken ona:

— Haydi bir yarış yapalım. Hangiimizin atı geçecek? Bahsederim ki benimki senin atı geçecektir.

Dedi.

İkisi de biraz sarhoşlar. Koşuyu Çağatay kazandı. Fakat o akşam saraya dönünce yarış yaptığını pişman oldu:

— Ağabeyime karşı hürmetsizlik yaptım. Yazıklar olsun bana. Bir hükümdara yarış teklif edilir mi?

Diyordu.

Ertesi gün erkenden zabitlerle birlikte Oktayın sarayına gitti:

— Dün sana saygısızlık yaptım. Cezam ne ise razıyım. İster dövüş, ister öldürün!

Dedi.

Oktay gülümsedi. Onun sırtını okşadı:

— Kardeşim, ben senden hiç bir saygısızlık görmedim. Fakat böyle sanıyorsan bağışladım.

Çağatay, affedilen her hangi bir suçlu gibi hükümdarın eşiğine yüz sürdü ve:

— Hakan Çağatay'ın hayatını bağışladı. Bunun için eşiğe yüz sürdü.

Diye tellâllar bağırarak Oktaya (dokuz kere dokuz) at verdi.

Oktay öldüğü zaman onun yerine Çağatay hakan oldu.

★

Çağatay Çin boyundan Anadoluya kadar uzayan geniş imparatorluğu, vezir (Mahmud Yalvaç) a idare ettiriyordu. Mahmud Yalvaç Cengize ve Oktaya da büyük iyilikler yapmıştı. Bu âlim ve akıllı vezirin sayesinde Buhârâ, Hive ve Semerkand havalisi çok güzel bir hale geldi. Zengin ve mamur oldu.

Bu sırada Buhârâya üç saat kadar uzakta Tarab köyünde Mahmut adında bir adam vardı. Kalbur yapar, satar ve pek zavallı bir hayat yaşardı. Bu yaşayış onu sıkıyordu. Etrafta muska yazarak, nefes yaparak, dua okuyarak rahat rahat geçinen ve yaşayan, zengin olan bir çok şeyhleri görüyordu. Onların cahil oluşlarından cesaret aldı:

— Ben niçin olmayım?

Dedi ve dükkânını kapadı, kalburlarını bir tarafa attı:

— Heeey!... Ben şeyh oldum. Şimdiye kadar Allahın emrini bekliyordum. Şimdi emir aldım. Gaibden haberler veririm. Hastaları iyi ederim.

Diye bağırdı.

Sahiden de felce uğrayan bir iki kişi birkaç sar'ahı iyi etti. Hemen şöreti yayıldı. Etrafına çömezler toplandı ve bunlar yuvarlandıkça büyür bir kartonu gibi az zamanda çoğaldılar.

Tarab köyü az zamanda koca kasaba gibi kalabalık oluyordu.

O muntakanın inzibat işlerine bakan Mogol zabiti bu kalabalıktan şüphelendi. Vezire bildirdi. Mahmut Yalvaç işin aslını anladıktan sonra:

— Bu adamı sessizce ortadan kaldırın!

Diye emir verdi.

Mogol zabiti Şeyh Mahmuda gitti:

— Seni Buharaya götürülmüş. Oradaki ahali de senden yardım görsün!

Dedi. Alıp yola çıktı. Bir dere içine girecekleri sırada askerler Şeyh Mahmudun etrafını saracak oldular. Cahil olmasına rağmen zeki bir adamdı. İsi derhal kavradı ve gözlerini Mogol zabitinin gözlerine saplar gibi baktı:

— Bu fena maksattan vazgeç. Yoksa görünmez bir el ile gözlerini oydururum.

Diye bağırdı.

Mogol zabiti bu adamın gapten haber aldığına hemen inandı. Korktu ve birşey yapmadı.

Dünkü kalburcu şimdi büyük bir saraya misafir edilmişti. Kimi topallayarak, kimi sedyeler ve yataklar içinde kimisi de yürüyerek yüzlerce sar'ahı ve felce uğramış hastayı oraya getiriyorlardı. Şeyh Mahmut sarayın taraçasına çıkmış, okuyup üfllediği bir suyu halkın üstüne ağzıyla püskürüyordu.

Fakat Mogollar onu öldürmek kararından vazgeçmemişlerdi. Mahmut bunu öğrendi ve hemen Buharadan kaçtı.

Şeyh Mahmut Buharadan birkaç saat uzakta halk tarafından görülünce onlara:

— Beni rüzgâr buraya attı.

Dedi.

Halk onu şehre götürmek istediler. Şeyh Mahmut ahaliye ateşli bir nutuk söyledi:

— Yeryüzünü dinsizler kapladı. Onları yoketmek için daha ne bekliyorsunuz? Silâhlarınızı alın ve arkamdan gelin.

Buhara üzerine yürüdü ve alkışlarla şehre girdi. Mogol kumandanı ve askerleri kaçtılar ve Mahmut ertesi Cuma günü camide kendi adına hutbe okutarak Han oldu. Zenginlerin evlerini yağma ettirdi ve o gece büyük bir ziyafet verdikten sonra sabaha kadar kadınlarla eğlendi. Çömezleri onun yikandığı suları vazolar içine koyuyor, hastalar için saklıyorlardı.

Şeyh Mahmut Buharanın âlimlerini ve zenginlerini getirtti. Hepsinin yüzlerine tükürdü ve dayak attırdı. Fakat bunun sonu nereye varacaktı? Mogollar elbet bir ordu gönderceklerdi. Yanındakiler bu korkuyu ona açtılar Şeyh Mahmut pencerenin önüne geldi ve ona karşıdaki ovayı gösterdi:

— Benim görünmez askerlerim var. Sana görünsünler şimdi. İşte.. Görmü-

Rüyalarımız Bize Neler anlatır?

Londralı bir banka memuru gördüğü bütün rüyaların doğru çıktığını iddia ediyor

Londralı bir banka memuru olan Mister Felps, şair ruhlu, hülyalara dalmayı seven bir adamdır. Bir bankada kâtip olmasına rağmen, rakamlarla zihnini yoracağına, defterlere alacak ve verecek hesaplarını geçireceğine, önündeki karalama defterine remiller dökmeyi tercih eder.

Mister Felps

İşte Mister Felps, şimdi de, rüyanın bir hayal ve manâsız bir uyku hâdisesi olmadığını iddia etmektedir. Bu iddianın ne suretle vücut bulduğunu anlatmaktadır:

Mister Felps, yaz, kış kırlarda dolaşmayı seven bir adamdır. Bu gezintilerinin birinde, müthiş bir yağmura tutulmuş, fakat sığınacak bir yer bulamadığı için yoluna devam etmiş, sırsıklam bir halde evine dönmüştür. Hemen o akşam da şiddetli bir titreme ile yatağa düşmüş ve tamam 18 ay hasta yatmıştır.

Hastalığın pek ağır olmanın devrelerinde zamanını kitap ve mecmua okumakla geçirmiştir. Hastalık uzun sürdüğü, artık okunacak kitap ve mecmua da kalmadığından kendisine başka bir meşgale aramış ve bulmuştur. Bu meşgale sık sık gördüğü rüyaları günü gününe deftere kaydetmekten ibarettir.. Mister Felps böylelikle defterine 250 tane rüya kaydetmiştir. Felps'in iddiasına göre bu rüyalardan yüz on tanesi de noktası noktasına aynen çıkmıştır.

Mister Felps bir kere rüyasında, kendisini tayyarede bir sediyede yataarken görmüş, ve tayyare yoluna devam ederken önüne birdenbire bir dağ silsilesinin çıkması korkarak uyanmıştır.

Bu rüyadan bir iki ay sonra doktorlar Felps'e İsviçreye gitmesini tavsiye etmişler. Tayyare ile İsviçreye nakledilen Felps, Cenevre yolunda, rüyasında gördüğü aynı dağın, tayyarenin önünde meydana çıktığını görünce, rüyasının doğru çıktığına inanmış.

Başka bir defa da, gene rüyasında bir tren istasyonunda dolaşırken, bir kitapçı dükkânının camekânında açık duran bir kitap gözüne ilişmiş, bu hâdiseden bir sene sonra da, artık iyileşen Mister Felps, Londra tren istasyonlarından birinde, rüyasında gördüğü aynı kitapçı dükkânının camekânında aynı kitabın aynı sayfasına gözü ilişmiş, bu rüyanın da aynen doğru çıktığına inanmıştır.

Bir gece de, arkadaşlarından birisinin kendisine 25 İngiliz liralık kül renkli bir çek uzattığını görmüş.. aradan bir müddet geçmiş, rüyasında gördüğü arkadaşı bir gün kendisini ziyarete gelmiş ve söz arasından babasından 25 İngiliz liralık bir çek aldığı söylemiş ve çeki de göstermiş. Bu da, rüyasındaki çekmiş.

Daha bunun gibi nice rüya vak'alarını sıralayabileceğini söyleyen Mister Felps:

Rüya hakikattir. Yalnız, bir nokta var: İnsan tenbellik etmeyip, gördüklerini kaydetmeli. İşte o zaman, istikbalimizin bize neler göstereceğini anlarsınız ve ona göre tedbirler alabiliriz, demektedir.

— Görüyorum.

— Vay domuz oğlu? Niçin görmüyorsun? Vurun şunun boynunu!..

— Aman, görüyorum.

— Hah şöyle.. Orada bulunanların hepsini pencere

22 yaşındaki delikanlıya âşık olan zengin bir dulun başına gelenler

Nikâhta davetliler toplanmışlardı, damattan bir telgraf geldi, genç, 42 lik nişanlısına: "Ben şimdi sevgilimle evleniyorum, Allah de seni mes'ut etsin,, diyordu

Madam Doroti

Madam Gregor ile kızı, İngilterede Bexhill'de bir otel işletmektedirler. Kazançları ve bittabi keyifleri yerindedir. Komşuları, kendilerini saymakta, sevmekte, ve bu âna kadar da uygun-suz bir hallerine de rastlamadıkları için eş dostlarına, bu ana kızın otelini tavsiye etmektedirler. Otel, tam manasile bir otel olmaktan ziyade, çok odalı hususî bir ev manzarası arz etmektedir. İşleri yüzünden Bexhill'e gelen yolcular, hemen madam Gregorun oteline koşmakta, ve sanki öz evlerinde imiş gibi rahat etmektedirler.

Madam Gregor, bembeyaz saçları, müşfik tavırlarla oteli idare ediyor, 42 yaşındaki kızı Doroti de, iyi kalbliliği uysallığı ve neşesile şöhrat kazanmış bulunuyordu. Dindar bir hristiyan olarak tanılan ve hiç bir pazar kiliseye gitmemelik etmiyen Dorotinin gönlünde garib arzular yok değildi. Bu yaşa gelinceye kadar, bir çok dikantılara katlanmış, koca yüzünden derlere girmiş, hele ilk kocasını yirmi beş yaşında kaybedince deli divane olmuştu.

Zaman her şeyi unutturur, derler. Doroti de hayatının bu en şiddetli acısını yavaş yavaş unutmuş fakat, gönlü gene taze kalmış, ve her an içinden yeni bir heyecanı beklemiş, Fakat bu türlü hislerin meydana vuruluşu, dar zihni yetli muhitte ayıp sayılacağı için, arzularını içinde saklamış, ve yalancı bir neşe ile kendisini avutmuştu.

Lâkin mukadderat en büyük hâkimdir.

Günlerden bir gün, otele yeni bir müşteri gelir. Bu müşteri, genç, güzel ve yakışıklı bir delikanlıdır. Üniversite talebesidir. Uçarı bir çapkındır. Gözü daima etraflarda, yeni yeni sergüzeşter peşindedir. Doroti uyumuş sandığı emellerin bu delikanlının şahsında tomurcuklandığını sezmiş, ve delikanlı-

önüne getiriyor ve aynı şeyi yapıyordu. İsterlerse görmesinlerdi. Ya boyunları vuruluyor, yahut canları çıkasıya dayak yiyorlardı.

Mogol kumandanı civardaki askerleri de topharak Buhara üzerine yürüyordu. Şeyh Mahmut orduya karşı çıktı. Ne zirh kuşanmış, ne de silâh almıştı. Bu sırada ufuk kararıyordu. Şeyh Mahmut adamlarına:

— Şimdi bir fırtına çıkaracağım ve Ebabil kuşları Mekkeye hücum eden filleri nasıl mahvettiyse Mogolları da havaya uçuracağım.

Dedi.

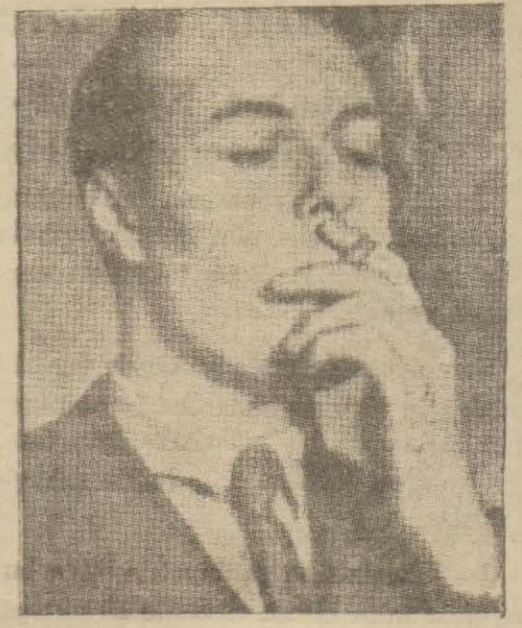
Şimşekler çaktı, gökler gürledi ve ortalık allak bullak oldu.

Mogol askerleri arasında da onun karametine inanılanlar pek çoktu:

— Bu fırtınayı Şeyh Mahmut yaptı. Bize gökten belâ yağdıracak!

Diye kaçtılar.

Şeyh Mahmudun adamları onları kovadılar. Birçoğlarını öldürdüler.

Dorotinin sevgilisi

nun etrafında pervane gibi dolaşmaya başlamış. Eski kocasından oldukça mühim bir serveti bulunan 42 lik dul, her fırsattan istifade delikanlıya açılmış. Delikanlı da kaşığına yağlı bir kısmetin düştüğünü görünce, lâkayd davranmamıya başlamış, bütün şeytanatını kullanarak, zavallı dulü avlamış..

Uzun ve herkesten gizli mes'ud bir aşk devresinden sonra 22 yaşındaki genç âşık ile 42 yaşındaki dul evlenmeğe karar vermişler. Ancak müstakbel damad nihayet bir talebe olduğu ve bittabi parasız bulunduğu için bir müddet de düşünmüşler.

Âdeta genç kızlık heyecanlarını yeni baştan yaşayan, dünyayı toz pembe gören ve delikanlıyı delicesine seven Doroti buna da bir çare bulmuş, bütün cihazını kendi parasile hazırlamış, nişan yüzüklerini, sevgilisinin iç çamaşlıklarına varıncıya kadar, her şeyi kendisi almış. Birlikte fotoğraf çekirmiş.. her şey hazırlanmış. İş, yalnız resmî kayde ve kilisedeki merasime kalmış. Gün de tâyin edilmiş..

Düğün vakti gelmiş. Misafirler, gelin, kaynana damadı beklemeğe başlamışlar, lâkin ne gelen olmuş, ne de giden... Neden sonra, postacının getirdiği bir telgraf işi halletmiş, ve bütün ümidlerini bu düğüne bağlayan 42 lik gelin, hemen orada düşüp bayılmış.. telgrafta şu satırlar yazılı imiş:

«Sevgili Doroti;

Bana yaptığın iyilikleri, geçirttiğin tatlı anları, en aziz hâtra olarak anaçığım. Bugün seninle evlenecektik. Her şeyimiz hazırlanmıştı. Ama, ben başka birisini seviyordum. Bana aldığın yüzüğü, yaptığın cihazları, cici karıma hediye ettim, ve şu anda da onunla evleniyorum, karımla beraber, senin daha bir çok seneler saadetle yaşamana dualar ediyoruz... Beni affet.»

Fakat Buharaya döndükleri zaman Şeyh Mahmudu bulamadılar.

Şeyh Mahmut artık yükünü tutmuştu. Her zaman da böyle fırtına çıkarak onu kurtaracak kadar büyük ve iyi toz sadıfler olmyacağını biliyordu. Bunun için topladığı paraları alarak ortadan kaybolmuştu.

Buharalılar:

— Sultanımız şimdilik aramızdan çekildi. Bizim bağıtlığımızı denemek istiyor.

Dediler. Onun kardeşleri Mehmet ve Aliyi Reis yaptılar.

Fakat bir hafta sonra tekrar geleli Mogollar Buhara âsilerinden yirmi bin kişiyi kılıçtan geçirmiş, şehri ele geçirmişti.

Dükkânında bir kaç düzine kalbur bırakarak bu maceraya atılan Mahmut şimdi yirmi bin zavallının ölüleriyle dolu olan Buhara kapılarında uzaklarda rahat ve zengin bir hayata başlamıştı.

Turan Can.

Kocası sancı ile ölürken âşığıle şampanya içen Viyanalı kadın

60 yaşına gelen Greta bu cinayeti, kocasının bütün varını yoğunu elinden aldıktan sonra, 40 yaşındaki sevgilisine kavuşmak için işlemiş

Viyanada altmış yaşında ihtiyar bir kadının davası rüyet etmektedir. Bu kadın kocasını kırk yaşındaki sevgilisine kavuşmak için zehirlemekle mazundur. Avusturya gazeteleri cinayet hakkında şu izahatı vermektedir:

Viyanada Kertnerstrasse caddesinin hemen ortalarında en mükemmel apartmanlarından bir tanesinin bodrum katında bir cesed bulunmuştu.

Cinayet uzun müddet evvel işlenmiş olduğu için, cesedin yüzünde tağyirler hâsıl olmuş, ve tanınması müşkülleşmişti.

Polis bir taraftan bu cinayetin failinin arakne, diğer taraftan da apartmanın sahibi olan 58 yaşlarında Hirtl'in ortadan kaybolmuş olduğunu görüyor ve karısı 60 yaşındaki Gretanın ise kocasını bulmak için her hangi bir teşebbüste bulunmadığını müşahade ederek Gretadan şüpheleniyordu.

Viyanalı gazeteleri, mütalealarını şu şekilde yürütmektedirler:

Hâdisenin sureti cereyanına geçmeden evvel Greta ile Hirtl'in arasındaki münasebetleri de tetkik etmek lâzım geliyor.

Hirtl Umumi harbden evvel ve Fransuva Jozef zamanında Hâssa alayı zabıterinden yakışıklı bir delikanlı olduğu sırada sarayda verilen bir resmi kabulde Greta ile tanışıyor. Greta o zaman ilk defa monden hayata giren genç bir kız olduğu için, parlak üniformalı zabıtin karşısında gözleri kamaşıyor. O akşam dans ediyorlar, birbirleriyle tanışıyorlar, tabii sonraları randevular birbirini tâkib ediyor, ve nihayet bir sene kadar süren bir aşk hayatından sonra evlenmeğe karar veriyorlar.

Hirtl'in ailesi evvelâ bu işe razı oluyordu, fakat evlâdlarının ısrarı karşısında fazla temerrüt gösteriyorlar.

Nihayet düğün oluyor, Greta kendisini muhitine fevkalâde müşfik bir zevce olarak tanıttı. Hattâ Hirtl'in ailesi bir kaç kere delikanlıya:

— Bu kıızı almak istediğin zaman müşkülât çıkardığımız için cidden müteessiriz, diyorlar.

Seneler geçiyor.... Fakat maalesef insanların ahlâkları değişiyor.

Hirtl karısını fevkalâde sevdiği için, bütün varını yoğunu onun üzerine yapıyor nitekim Kertnerstrasse'deki muhteşem apartman, cenubdaki bir kaç çiftlik hep böyle oluyor, ve neva-zîşkâr Greta bir gün kocasının bütün mallarına sahip oluyor.

Kadın kocasından müstağni kalıp da onu böylece mahvettikten sonra mâhiyetinin ters tarafını göstermekten çekinmiyor.

Artık yaşları hayli ilerlemiştir. Hirtl Umumi harbden sonra askerliği bırakmış, ticaret sahasında hayli muvaffak olmuş, fakat sonra buhranın tesiriyle birdenbire yıkılmış bir adam oluyor. Bu aralık böbrek ve karaciğer hastalıklarına da yakalandığı için mariz bir hal ahyor.

Karı koca artık yalnız yatak odalarını değil dairelerini bile ayırmışlardır. Madam dördüncü katta otururken Hirtl karısı kiradan ziyan etmesin diye, bodrum katındaki en küçük daireye iniyor.

Bir müddet de böyle yaşıyorlar. İnce endamlı, sarı saçlı, güler yüzlü, müşfik Greta artık ortadan kaybolmuş, onun yerine, abus, kır saçlı, şişman bir mahalle karısı peyda olmuştu.

İşte bu, Greta, münhasıran kocasını sevmediği iddiasıyla mahkemeye mü-

Greta

racaat ediyor ve boşanma talebinde bulunuyor.

Avusturyalılar kolay kolay talâk kararı vermiyorlar. Hirtl de vaziyeti mahkemede bütün fecaatle anlatıyor, karısının elinden mallarını aldığını söylüyor, derd yanıyor. bunun üzerine mahkeme kadının talebini reddediyor.

Kocasından kurtularak zengin bir Macarla yaşamak isteyen Greta için tek bir çare kalıyor: kocasını öldürmek.

Ve bir gün kararını veriyor. Kocasının yemeklerine zehir katıyor, ve adamcağız ihtilâçlar içinde bodrum katındaki odasında kıvrılıp dururken, Greta da yukarıda yeni âşığıle şampanya içiyor.

Bu vahşî ve kalbsiz kadının tüyleri ürperten macerası şimdi bütün Viyanayı işgal eden yegâne mevzudur.

Pencereden atılan valiz

Lehistanda yaşlı bir yahudi bir gece trenle bir yere gidiyormuş. Aynı kompartımanda bulunan diğer bir yolcu da derin bir uyku çekmekte imişler. Bu arada kompartımana gelen tren kontrolörü ortada gördüğü büyük bir valizin kumpanyanın nizamnamesine göre bağaja verilmesi lâzım geldiğini hesap ederek yahudiye dönüp:

— İlk varacağımız istasyonda bu valizi buradan kaldırıp fûrgona götürmenizi rica ederim demiş. Yahudiden cevap alamayınca da:

— Size söylediğimi işitmiyor musunuz. Eğer cevap vermezseniz valizinizi pencereden aşağı atacağım. diye tekrar etmiş..

Yahudi buna karşı da sükûtu muhafaza etmiş, hattâ kontrolörün yüzüne bile bakmamış. Müfettiş bunun üzerine hiddesinden ateş püskürerek valizi kaptığı gibi vagonun penceresinden aşağıya fırlatmış sonra da yahudiye:

— Ey hoşuna gitti mi! Kendi kendine bu muameleye müstahak oldun. deyince fütursuzca başını çeviren yahudi:

— Benim neme lâzım. Valiz benim değildi. Onundu. diye karşısındaki uyanan adamı göstermiş.

İçkinin zararlarından bahseden bir ayyaş

İçkinin vücuda zararları hakkında eserler yazanların, konferanslar verenlerin ekserisi hiç içki içmemiş olanlar ve içkiye tövbe edenlerdir.

İçki içenler arasında içki aleyhtarı olanlar bulunmaz..

Almanya'da altmış beş yaşında bir doktor, içkinin zararları isimli bir kitap neşretmiştir. Bu adam Almanya'da çok içki içmekle tanınmıştır. Ve kitap çıktıktan sonra da içkiyi gene terketmemiştir.

Kadın asker olunca

Aygır Fatma ne yapar?

Kadınların cesurlarından korkmak lâzım, daha cürmü meşhut kanunu çıkmadan genç güzel bir kadının kendisine takılan beş delikanlıya " Reziller, çıkarsam yukarı ananız ağlar! " dediğini duymuş ve kahveye doğru fırlayınca, gençler de çil yavrusu gibi korkudan dağılmışlardı.

Bundan bir müddet önce Son Postada çıkmış olan benim (Aygır Fatma) adlı romanımı okuyanlardan birisi dün bana sordu:

— Eğer senin (Aygır Fatma) şimdi sağ olmuş olsa idi, kadınlar asker olunca kendisi cephe gerisinde hizmete razı olur muydu?

Gülerek cevap verdim:

— Ben sana sorayım: Rız olur muydu?

— Hiç sanmam!

— Tabii sanmazsın ya! Tanrının ıssız kırmızı Arab Zeynel, Topuz Süleyman, Yedibelâ Basri gibi üç yaman serseriyi tek başına döve döve onların bastırmalarını çıkarın ve sonradan ihtiyar halinde elindeki bir sopa ile tiyatrosahnesine fırlayıp bütün aktörleri, perdecileri, çalgıcıları, seyircileri birbirine katıp onlara kaçacak delik aratan bizim rahmetli (Aygır Fatma) savaşta, cenkte hiç öyle cephe gerisi hizmetlerine razı olur mu?

Ve sonra kendi kendime şöyle düşünmeğe başladım:

Hey gidi rahmetli Aygır Fatma hey! Senin adına bakıp da önceden seni, eli bayraklı, sulu, vara yoğa saldıran, terbiyesiz, arsız, yüzüstü ve bayağı bir mahalle karısı sananlar ne kadar al dandıklarını sonra anlamışlardı. Ve hey gidi rahmetli Aygır Fatma hey, eğer senin adını taşıyan o roman, o zaman (Aygır Fatma) yerine meselâ (Nazenin Ayşe) adile çıkmış name mollavârî kıtıpiyoz ve harcıâlem bir aşk romanı, yahud bayağılık tarafından bütüyükce bir macera hikâyesi olsa idi, şimdi sen de emsali misillü bütün dillerde destan olur, gezerdin!

Ben o zaman (Aygır Fatma) yı yazarken icabında kadınların ve kızların içinden de babayığitler çıkabileceğini; iyilik, insanlık, hak, fazilet, uğruna köşede bucağa ne yaman kadınlar, kızlar bulunabileceğini göz ve gönül önünde tutarak (Aygır Fatma) ile bu hususta kendisinden hiç de aşağı kalmıyacak olan kıızı (Zehra) yı romanın en gerçek kahramanları yapmıştım.

(Aygır Fatma) nın başçavuş, kıızı (Zehra) nın çavuş olduğu bir manga kadın askeri şimdi gözünüzün önüne getirin; bu ufakık manga, cephe gerisinde değil, cephenin kendisinde neler yapmaz acaba?

Aka Gündüzün bazı hikâye ve romanları bir tarafa bırakılacak olursa bizim romanların yüzde doksan dokuzu, şimdiye kadar kadını yalnız (Asli), (Zühre), (Şirin), (Şahüzam), (Leylâ) ve nihayet Karagözdeki (Benli Leylâ) ve Orta oyunundaki (Şanlı Nigâr) rollerine çıkarmışlar; fakat bizim rahmetli (Aygır Fatma) gibi bir (Kurt Ayşe), bir (Kaplan Kezban); bir (Atmaca Hacer) yaratmışlardır.

Ama diyeceksiniz ki sen, gerçek babayığitliğin tam birer örneği olan o mâhûd (Aygır Fatma) ile bu hususta anasından hiç de aşağı kalmıyan kıızı (Zehra) yı nerden bulmuşsun bulmuş, onları romanına kahraman yapmışsın; lâkin herkes senin gibi, İstanbul için pek nâdide sayılan o tipleri nereden bulup da meydana çıkarırsın ve herkes senin gibi Tanrının günü (İstanbul kazan, ben kepeç!) deyip bütün köşe bucağı fellek fellek dolaşıp böyle enderin enderi tiplerle nasıl şerefyap olsun!

Hangi nâdide a bayım, hangi ende-

Ziraat bahisleri

Tavuk meraklılarla bir hasbihal

Bitlenmiş tavuklar nasıl temizlenir - Tavukları nasıl semirtmeli ve hangi çeşit tavuk beslemeli

Ziraat ile meşgul olan okuyucularımızdan aldığımız sual mektublarına ziraatçı arkadaşımız aşağıdaki cevapları vermektedir:

Bitlenmiş tavuklara çare:

S — «Tavuklarımı iyi beslediğim halde ne yumurtlayabiliyor, ne de semirtebiliyorum. Bunun sebebi nedir?»

C — Tavukların iyi beslendikleri halde hem yumurtlamamaları, hem de semirmemeleri ekseriya tavukların bitlenmiş olmasından ileri gelir. Bitlenen tavuklar bir türlü rahat edemediklerinden, aldıkları yemi yok yere harcayıp ne et tutar ve ne de yumurta yaparlar. Böyle tavukların kümeslerine 24 saat bir kükürt tütsüsü verdikten sonra temiz bir badana yapmalı. Ondan sonra da tavukları hususî bir banyodan geçirmelidir: Bu banyoyu hazırlamak için önce bir litre ılık suyun içine üç gram (Florit dö Sodyom) ilâcından atıp eritmek lâzımdır. Ondan sonra bitli tavukları bir bir yakalayıp - bu hesab üzerine kararınca hazırlanacak olan - bu ilâçlı suya batırılmalı ve elle tüylerinin arasını karıştırarak burada iki dakika tutmalıdır. Banyodan çıkan tavukları rüzgârsız bir yerde kurumaya bırakmalıdır. İcabederse bir kaç gün sonra bir banyo daha yapılabilirse de çok defa buna hacet kalmadan tavukların temizlendiği görülür. Her halde tavukların gezindikleri bahçenin bir köşesinde ince kum, kül ve kömür tozundan ibaret bir eşintiye daima bulundurmaya ihmal etmemelidir.

Tavukları nasıl semirtmeli?

S — «Tavukları en iyi semirtme yolu nasıldır?»

rin enderi a bayanım!

Ben daha geçende, yani bu meşhud cürümler kanunu çıkmadan bir kaç ay önce İstanbuldaki tramvay durak yerlerinden birinde pek genç, pek körpe, pek güzel, pek temiz tirandaz bir bayancığın bir babayığitliğini gördüm ki bu hali orada benimle birlikte görenlerden hepsinin parmakları ağızlarında kaldı idi. Orada iki katlı yüksek bir kahve vardı. Kahvenin üst katında uçarı kılıklı dört beş delikanlı oturmuşlar; gelen geçenlerin bazılarını alay ediyor ve gözlemlerini kestirdikleri genç kadınlara da lâf atıyorlardı. Derken, nasıl oldu, bir aralık tramvay durağına gelen o çok genç, çok körpe, çok güzel, çok temiz tirandaz bayancığa da sözle takıldılar ve galiba sözlerinde tartıyı da biraz aşırıdılar. Bunun üzerine kızcağız birden kaşlarını çatıp gözlerini onlara dikti ve bağırdı:

— Rezil herifler, çıkarsam yukarıya ananız ağlar sonra!

Kızın bu âni ve çok sert ihtarı karşısı herkes şaşırıldı. Fakat yukardakiler işi tekrar alaya vurmak istediler. O zaman küçük bayan hızla kahvenin kapısından içeriye dalarken berikiler merdivenleri üçer, dörder atlayarak oradan çil yavrusu gibi dağıldılar.

Gözlerimle gördüğüm bu vak'adan bir gün sonra duyduk ki bu küçük bayan o civardaki maruf bir ailenin maruf bir kıızı imiş..

Kadın, kız deyip de geçmiyelim dostlar; ben bugünkü kırk altı yıllık hayatımı bile bundan tam kırk bir yıl önce benden bir kaç yaş büyük olanı mektep arkadaşım bir kıza borçluyum. 310 yılının büyük zelzelesinde kız oğlan beraber, içinde okuduğumuz o koskoca mektebin altında beni pastırma gibi yamyassı olmaktan kurtaran işte o, mâhûd ve babayığit (Aygır Fatma) nın kıızı, kademay kıızı (Zehra) olmuştu. Şimdi demek istediğim şu ki böyleleri cephe gerisinden kaçıp, cephenin tâ kendisine can atar.

Osman Cemal Kaygılı

C — Tavuklar ya serbest veya kapalı surette beslenerek semirtilirler; Kapalı beslenen tavukların çok defa iştahları da kapandığından yarı yolda semirmekten kaldıkları görülür. Bir yere kapanarak beslenecek tavuklara onun için daima pek çeşitli yem yedirilmek lâzımdır. Bundan başka böyle beslemede tavukların yağı ile eti kaynaşmadığından lezzeti ve kokusu fenalaşır. Bizce en güzel besleme yolu tavukları serbest gezmiye bırakarak sadece yemlerine fazlalık vermektir. Bunun için başta mısır olmak üzere bilhassa sofrta artıkları ve hele barsak ve işkembe kırıntıları pek elverişlidir. Gezen tavukların iştahları kapanmaya cağından verilecek yemi serberek yerler ve vücudlarına sinistirebilirler. Yirmi günlük serbest besi kâfidir.

Hangi cins tavuklar daha iyidir?

Bunu soran okuyucumuza kestirme bir cevap verilemez. Her cins tavuğun kendine göre bir iyiliği vardır. Takib edilecek maksada göre seçilecek cins değişir. Her cins tavuk kendi yurduna göre yetiştirilmiş en iyi tavuktur. Bizim şartlarımıza az çok uygunluğu bulunan cinslerin başında (Legorn) gelir, çok yumurtlarırırktır. (Rot aylant) cinsi de kırmızı renklerle gösterişli bir tavuktur. Hem yumurtaya, hem semirmeye elverişlidir, (Viyandot) ırkı kışın yumurtlayanlardan olduğu için tavsiyeye değer.

(Plimut rok) cinsi bizde çok yayılmıştır. Yavruları çabuk büyür, pilig yetiştirmeye iyi gelir. İslâh edilmek şartıyla bizim yerli tavuklarımız da her arzuya elverişli tavuklar olabilir.

ÇİFTÇİ

Sonu hapishanede biten bal ayı seyahati

Sofyada Mihul Teodorof isminde 24 yaşında bir polis memuru geçen pazar günü evlenmiştir. Polis yeni karısıyla ufak bir bal ayı seyahatine çıkmak için bir çare aramış ve en sonunda şu şekilde hareket etmeğe karar vermiştir:

Mensup olduğu daireden bir mevkufu Karlovaya götürmek için bir vesika almış, karısını da mevkuf gibi göstererek trene binmiştir. Yolculuk Karlovadan bir istasyon evveline kadar çok güzel geçmiş, fakat Karlovada tren durur durmaz, polis direktörü gelerek polisi karısı ile birlikte yakalayıp tevkif etmiştir.

Meğerse tren kontrolörü mevkuf ile polis arasındaki cilvelerden şüphelenerek telgrafla polis direktörünün nazarı dikkatini celbetmiş imiş.

Bal ayı seyahatine çıkan biçare çift seyahatlerini hapishanede ve birbirlerinden ayrı olarak ikmal etmişler.

Amerikalılar lisanlarını küfürden kurtarmak istiyorlar

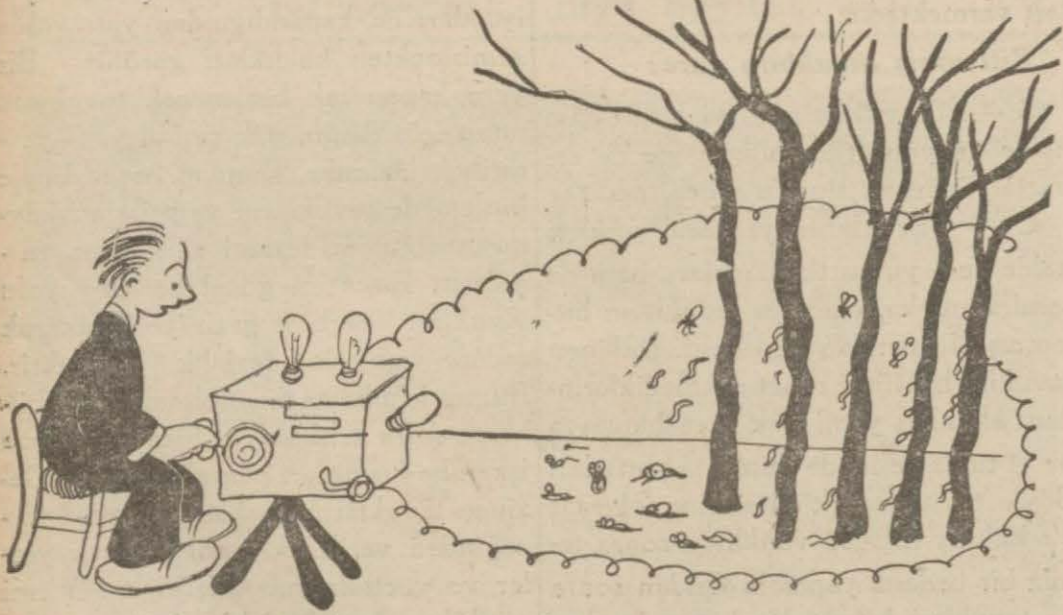
Amerikada (lisanı küfürlerden temizleme cemiyeti) namı altında bir cemiyet kurulmuştur. Bu cemiyet programına koyduğu maddeler mucibince fena söz sarfeden âzalarından büyük para cezaları almayı kararlaştırmıştır. Yapılan propagandalara rağmen cemiyete ancak bir kaç yüz kişi girmiş ve onların da ekserisi istifa etmişlerdir. Cemiyetin reisi muvaffakiyetsizlik karşısında:

— Ne yapalım millet küfürden hoşlanıyor demiş, ve hükûmete verdiği bir istidada hakaret maddelerinin ceza kanununda suç olmaktan çıkarılmalarını istemiştir.

Fennî Bahisler :

Kimya tüccarlarını
korkutan bir keşif

Ağaçlara ârız olan haşeratı elektrik vasıtasıyla yerlerinden dışarı çıkarmağa muvaffak olan bir çiftçi keşfi sayesinde sür'atle zengin oldu

Nevyorkta çıkan Sciece and Mechanics gazetesinden :

Ziraatte, ağaçları ve nebatatı mahveden haşarat ile asırlardanberi mücadele edilmektedir. Yapılan bütün tecrübelerle rağmen henüz kat'i neticeler alınmamıştır. Kimyevî maddeler ağaçları için için kemiren haşaratın hakkından gelemezdi. Fakat nihayet yeni bir usul bulunmuş, ve haşaratı izale edecek kat'i bir çare elde edilmiştir. Bu çare elektriktir.

Tesadüfen keşfedilen bu usulün mühim faydaları görülmüştür. Bir kere bütün haşarat, tabii sürfeler müstesna, ağaçları ve nebatatı terk ederek meydana çıkmakta ve elektrğin tesiriyle de derhal ölmektedirler.

Kıymetli eşyaları beyaz toz haline ifrağ eden ufak böcekler de aynı suretle imha edilmektedir.

Elektrikle haşaratı öldürmek usulünü Kansalı bir çiftçi keşfetmiştir. O da kendi oğluyla bir arkadaşının gayri şuurî olarak yaptıkları bir işden mülahem olmuştur.

Çiftçi, bir gün oğluyla bir arkadaşının, çürümüş bir tahtanın içindeki böcekleri otomobilin manyetosuna bağlanmış iki tel ile dışarı uğrattıklarını görmüş, hâdisenin üzerinde biraz imali fikir eyledikten sonra bu nevi böceklerin, elektrik ve manyetik kuvvetlerin tesiriyle dayanamadıkları kanaatine varmış, ve bazı tecrübeler yapmış.

Evvelâ bir incir ağacını müsbet ve menfi cereyanlı elektrik tesirine tutmuş, aradan beş dakika geçmeden, ağacın kovuklarındaki bütün haşaratın, yavaş yavaş dışarı çıktıklarını ve sapır sapır yerlere döküldüğünü müşahade etmiş.

Bunun üzerine derhal bir âlet yapılarak işe başlamış; bazı mühendis arkadaşlarının da yardımını görmüş, işi genişletmiş.

Şimdi 50 metre murabba dahiline de kullandığı elektrik şua'ı ile o muhit içindeki ağaçların ve nebatatın içindeki bütün haşaratı öldürmüştür.

Tabii âlet fevkalâde rağbet görmüş, eczayı kimyeviye tacirlerinin yaptıkları mukabil propagandalara ve elektriklerin bu ağaçları mahvettiklerine dair söyledikleri sözlere rağmen satış artmış, ve çiftçi, çiftçiliği bırakarak, işi elektrikli haşarat âleti tüccarlığına dökmüş.

Bu işde oğlunun en mühim hisseye lâyık olduğunu gören babası kurduğu işin yarısında oğlunu kendisine şerik etmiştir.

Âletlerden şimdiye kadar 72 bin tane satılmıştır. Pek basit ve masrafsız olan bu âletler yüksek fiatla satıldığı için büyük kâr bırakıyormuş.

Kansas belediyesi çiftçinin şerefine büyük bir merasim yapmağa karar vermiş, ve kendisine Ziraatın Kurtarıcısı lâkabını tevccüh etmiştir.

Dün iki genç
Tramvay altında kaldı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Yedikulede oturan 13 yaşında Süleyman oğlu Orhan tramvay Samatyadan geçerken arka vagonunun ön sahanlığına atlamak istemiş, müvazenesini kaybederek vagonun altına yuvarlanmış ve sağ bacağı diz kapağı üzerinden kesilmiştir. Yolun ortasında kanlar içinde baygın bir halde kalan Orhan derhal gelen imdadı sıhhi otomobili ile Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır. Gençin hayatı tehlikededir.

Diğer vak'a da şudur:

Dün Tünelden Şişliye gitmekte olan 411 numaralı vatmanın idaresindeki tramvay arabasının arkasına takılan kahveci Yakunun 19 yaşındaki oğlu Sami müvazenesini kaybederek yere yuvarlanmış, başından ağır surette yaralanmıştır. Genç Beyoğlu Zükür hastanesine kaldırılmıştır.

Viyan Konferansının
akisleri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bükreş ve Prag teşriki mesai arzularını açıktan açığa ihsas etmektedirler. Viyana, 8 — Kont Cianonun ziyaretinden bahseden Noye Fraye Presse gazetesi diyor ki:

Avusturya, Macaristan ve İtalyanın müstakbel konferanslara âlem tarafından gösterilecek alâkadan hiç bir endişeleri yoktur. Viner Noyste Mahrihten, Roma paktlarının henüz genişletilmesine imkân hâsıl olmamışsa bunun bu paktları imza edenler için bir muvafakiyetsizlik olmadığını, engellerin başka tarafta yapılan blok sistemlerinde aranılması lâzım geleceğini bildirmektedir.

Habsburglar ve Fransa

Paris, 8 (A.A.) — Habsburg hânedanının yakında iade edileceği hakkındaki şayialar üzerine, salâhiyetler mahfeller, Fransanın tamamen Küçük Anlaşmanın hattı hareketine uyacağı hatırlatılmaktadır. Bununla beraber, son aylar zarfında bu hususta hiç bir görüşme vâki olmadığı gibi Küçük Anlaşma devletleri de Fransa nezdinde bu hususta hiçbir teşebbüste bulunmamışlardır.

Bulgaristandan
1600 göçmen geldi

İzmir, 8 (A.A.) — Bulgaristandan gelen 1,600 göçmen Urla tahaffuzhanesine çıkarılmışlardır. Bunların sıhhi vaziyetleri tetkik edildikten sonra bir kısmı Manisa vilâyetine gönderilecek bir kısmı da İzmirin muhtelif kazalarına sevkedileceklerdir.

Zonguldağın Bayramı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

da gezerken bir gün evvelden yağın şiddetli yağmurların sürükleyip getirdiği moloz yığınları arasında askerlikten ayrılacağı sırada kendisine verilen maden kömürüne benzer taşlar bulmuş ve bu taşları Köseagacı değirmeninin ocağında yakarak şüphesini gidermiştir.

Maden kömürü taşlarını bulan Uzun Mehmet hiç kimseye renk vermeden madenin kaynağını araştırmış; o gün ve ertesi gün Dereboyunda akşama kadar uzayan zahmetli bir araştırmadan sonra bu maden kömürünün koptuğu damarı bulmuştur.

Uzun Mehmet, bu keşfini saraya bildirmek için dağarcığını sırtına sarmış ve kıymetli yükü ile karadan İstanbul'a gitmiştir.

Saray, Uzun Mehmedin memleket ölçüsünde çok büyük değeri olan keşfini, kâşife küçük bir mükâfat vermek suretile karşılamıştır.

O sırada padişah ikinci Mahmut namına Ereğlide hüküm süren (Mütesellim) Uzun Mehmedin keşfini ve bu yüzden saraydan gördüğü iltifatı çekememiş, burnu ucundan bir servet

hazinesini meydana çıkarıp kendi hesabı ile berberilerden saraya götürmek kâşife, İstanbul adamlar göndermek suretile Leblebici hanında öldürtmüştür. Uzun Mehmet keşfile memleketi tükenmeyen bir hazine verdiği halde Osmanlı imparatorluğu bu hazineden istifadeyi keşiften 19 yıl sonraya yani 1848 yılına bırakmış ve bu servetten istifadeyi ancak o zaman düşünebilmiştir.

Madenin keşfinden sonra Uzun Mehmedin adı kısa bir zamanda unutulmuş, keşfini kam ile sulayan Türk gencinin hatırası silinmiştir.

Zonguldak Halkevi, kuruluşundan sonra bu hâdiseyi ele almış, uzun çalışmalarından sonra Uzun Mehmet tarafından ilk maden damarının keşfi tarihini 1932 senesinde, 1829 senesi 8 ikinciteşrin olarak tesbit etmiştir.

İşte o gündenberidir ki Uzun Mehmet millî bir kahraman olarak anılıyor ve Uzun Mehmet günü Zonguldakta bir bayram olarak kutlanıyor.

Kömür bayramı Ereğlide de törenle kutlanmış ve bir heyet uzun Mehmedin Kestanecikteki köyünü ziyaret ederek gelenekler bırakmıştır.

Samsunda Maarif
hareketleri

Samsun (Hususî) — Son elde edilen istatistiklere nazaran Samsunda 145 mekteb, 249 muallim ve 13,331 talebe mevcuttur. Bunlardan başka bu yıl Bafrada İsmet İnönü, Alaçamda Merkez, Samsunda 23 Nisan adile 3 mekteb daha inşa ettirilmiştir.

Bunlardan başka 5 köyde yeniden millet mektepleri tesis olunmuş ve kazalar merkezlerinde de bunların adedi artırılmıştır.

Son bir yıl içinde millet mekteplerinin birinci devresinden 105 kadın, 749 erkek, ikinci devresinden 1348 vatanşah diploma almıştır.

Samsunda iki, Vezirköprüde 1 ve Havzada iki olmak üzere mevcut 5 kütüphanede 9665 kitab mevcuttur. Bu kütüphanelerde son bir yıl içinde tettebbuatta bulunanlar sayısı da 96033 tür.

Dörtüol umumî meclisi toplantısı

Dörtüol (Hususî) — Umumî meclis teşrinisâni toplantılarına başlamıştır. Belediye reisi fennî helâ, kantar, belediye gazino ve oteli, yeni yapılan su yolları, kuyu ağızları, yıkılacak evler ve yapılacak elektrik tesisatı hakkında izahat vermiştir.

Su parası hakkında bir çok münakaşalar olmuştur. Celse tâlik edilmiştir.

"Son Posta,"nın edebî tefrikası : 25

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

Ve genç kız içinin kasırgasından dışarıya bir şey sezdirmeden aynı soğuk, monoton sesle okudu.. okudu..

«Muallâyı ben böyle mi görecektim!»

Yüzlerce defa kendi kendine tekrarladığı bu cümle, oteldeki odasında kaldığı vakit Ekrem'in ağzından bir feryad gibi çıkarak bütün benliğini sarstı.

«Muallâyı ben böyle mi görecektim!»

Zavallı Muallâ, zavallı talihsiz kızım benim!

Senelerdenberi onu hatırladıkça, hodbin bir teselli gibi kendi kendisine:

— Evlenmiş.. mes'ud olmuştur.. onun gibi bir kız elbette hayatta lâyık olduğu saadete kavuşur.

Diye tekrarlayıp durmuştu.

Demek bu hodbin düşüncelerinde aldanmıştı; demek o, kırılan hayatını yeniden yapmak istememişti ha!

— Ekrem, fakir bir kız olduğum için artık benimle evlenmek istemediğini anlıyorum ve senden ayrılıyo-

rum. Fakat sende bu iğrenç duyguların kökleştiğini gördüğüm için gözümde ne kadar alçaldığını bilsen! Git Ekrem, senden öğreniyorum artık; çekil, bir daha buralara gelme! Seni artık görmek istemiyorum.

Bu sözler ve Muallânın ince çocuk sesi senelerle sonra Ekrem'in kafasını demirden bir çekiç gibi dövüyordu.. Şimdi bu kafadan ateşler fıskırarak sanki..

O bugün ne kibar, ne güzel.. ne mağrurdu! Onun sesinin tatlı ahengiyle karışarak tatlı bir tezat yapan sözleri şimdi kulaklarında uğulduyarak başının içinde vızıldıyordu:

«Madde: 5, — Madde: 6 — Madde: 7...»

Böyle tam manasile bir iş kadını olabilmek için mutlaka onun senelerdenberi bu hayata alışkı nolması lâzımdı. O halde demek Muallâ seneler var ki çalışıyor, kendi hayatını kendi kazanıyor.

— Artık kimsesiz kaldım Ekrem.. Ablamın ölümünden sonra dayanacak bir yerim yok.. Bundan sonra küçük

Bedia ile ben birbirimize sarılarak yaşayacağız.

Güya bu sözler üzerinden senele rin ağırlığı geçmemiş gibi, onun belinden sarkan pembe bir kordelâyı sinirli parmaklarıyla didiklediğini hâlâ görüyordu sanki..

O gün o, pembe margizet entarisile ne kadar ince ve güzel bir çocuktu!

— Bay Taylan, yemeğe sizi bekliyorlar.

— Yemeğe inmiyeceğimi ve yemekten sonra da kendilerini göremiyeceğimi söyleyin. Affetsinler, biraz rahatsızım, hemen yatacağım.

Sinirli ellerile kıravatını, yakalığını söküyor bir dakika evvel yatağına girmek için hasta bir sabırsızlık gösteriyordu.

Lâmbayı söndürdü.. Serin garşaf lar arasında vücudunu gevşek bir tembellikle bıraktı.

Artık kudretli iş adamı.. Etrafındakileri titreten büyük patron yok olmuştu.. Şimdi yalnız Ekrem vardı.. Kanlıcadaki tahta yalının ritiminde, salıncaklı iskemlesine yaslanarak gözlerini kapıyan ve bin bir hayal peşinde dolaşan genç adam gibi zayıf ve iradesiz Ekrem.

Boğazın açıklı, koyulu, mavili, yeşilli suları kirpiklerinin arasından süzülüyor.. Gözlerinin önünde, bu renklere karışarak bir şerit gibi bütün gençliği karma karışık hatıralarla beyninin

inde çözülüp dolanıyordu.

★

Ekrem'in babası, gümrük memuru Bay Hasan, Kanlıcalı Bay Mehmedin kızı Münire ile evlendikten sonra bir daha Kanlıcadan ayrılmamış ve kayınbabasının ölümünü müteakip bütün bütün karısının yalısında yerleşmişti.

Hattâ, sekiz çocuğıle bu küçük yalıya sığışmadıklarını söyleyip bir düziye sızlandığı halde, Bayan Münire kocasını Kanlıcadan ayrılmaya değil, başka bir eve taşınmaya bile razı edememişti.

Ekrem'in çocukluğu yedi kardeşi arasında patırtılı, kavgalı, hastalıklı olduğu kadar eğlenceli geçmişti.

Hepsinin küçüğü olduğu için anası ve babası onu çok şımartmışlar, ağabeyleri ve abaları da en küçüklerini en çok sevmişlerdi.

Bu sebepten Ekrem'in hayatı öteki kardeşlerinininkine benzememişti.

Babalarının parasızlığı yüzünden iyi tahsil göremiyen ağabeyleri ve abaları, akılları başlarına geldiği vakit onu okutmak, onu kendilerinden üstün yapmak hevesine düşmüşler ve bunun için en büyük fedakârlıklardan bile kaçmamışlardı.

Ekrem'in çocukluğu ailesinin en mes'ut zamanına rastlamıştı. O daha yedi yaşına varmadan büyük ağabeyi Fethi, onun arkasından Orhan ve Nazmiye evlenerek yalından ayrılmış-

lardı.

Nazmiyenin Bebekte zenginliğile meşhur Sami Paşanın oğlu ile evlenmesi aile hayatında büyük bir değişiklik yapmıştı.

Ekrem, gizli den gizliye en çok sevdiği Nazmiye ablasının düğününü çocukluğunun en parlak bir masalı gibi hatırlıyordu:

Aylarca Kanlıca ile Bebek arasında sandallar işlemiş, Bin bir çeşit güzel eşya bir evden ötekisine nakledilmişti. Bu gidip gelen sandallarla beraber o da günde bir kaç defa Boğazı aşar, iki ev arasında mekik dokuyormuş gibi gidip gelirdi.

Hele ablasının evinin bahçesi çocuk ruhunu hayretler içinde bırakmıştı.

— Ne kadar çok ağaç o anne.. Orası bahçe değil, âdeta bir orman. Ağaçların sayısını bulamıyorum.

Ya çiçekler! Kaç renkte, ne kadar çeşit çiçek var oarda? Bahçıvan koparmama izin vermemişti amma eniştem ona darıldı:

— Bırak Salih, çocuk istediği kadar çiçek koparsın! Yenileri biter.. Üzme yavrucuğum.

Nazmiyenin telkinile olacak, eniştesi de onu öteki kardeşlerinden çok sevmişti:

— Bu çocuk büyürse büyük bir adam olacak.. Zeki ve uyanık bir oğlan!

(Arkası var)

"Son Posta", nin siyasi tefrikası : 25

İTTİHAD ve TARAKKİDE ONSENE

Yazan: Eski Tanın Başmuharriri Muhittin Birgen

İttihat ve Terakki haricî düşmanla uğraşmak üzere meydana çıkmıştı

Zannediliyor ki bütün kabahat Abdülhamitte ve onun istibdadındadır. Halbuki Abdülhamit ve istibdadı ortadan kalkınca İttihat ve Terakki birdenbire gördü ki düşman hariçte değil, dahildedir.

İttihat ve Terakki câmiası Enverin bayrağını kendi elile o direğin tepesine kadar çıkardı ve onu oraya kendi elile asarak sallandırdı. Tarih, başka istinad kuvveti olmayan imparatorlukta ordu ile İttihat ve Terakkiyi birbirine karıştırmıştı. Enver bu birleşmeyi son haddine kadar götürerek tamamladı, fakat, birleştirdikten sonra da onu kendi eline aldı ve «teşebbüsü» daima elinde tuttu.

İttihat ve Terakkinin siyaseti

İttihat ve Terakkinin maşasını anlamak için onun dahilî ve haricî siyasetini de ayrıca tetkik etmek lâzımdır.

Avrupada hiç bir memleket yoktur ki o zamanki Osmanlı İmparatorluğu gibi o zamanki Osmanlı İmparatorluğunda olduğu derecede dahilî ve haricî siyasetleri birbirlerine bu kadar sıkı olarak bağlanmış olsun. Uzun zaman, hattâ, İttihat ve Terakki devrinin bütün devamı müddetince bu siyaset birbirine bağlı yürüdü. Bunun sebebi anlamak kolaydır: Osmanlı İmparatorluğu, tarihinin son devrinde Avrupanın mutlaka parçalamak ve kısmı kısmı yutmak istediği bir memleketti. Balkanların küçük milletlerinden başlayarak Avrupanın en büyük milletlerine kadar bir çoğunun Osmanlı İmparatorluğu ile görülecek hesapları ve imparatorlukta alınacak parçaları vardı. O zamanki istilâhlar göre «Düveli sitte muazzama», yani altı büyük devlet, Osmanlı İmparatorluğu karşısında altı büyük siyaset temsil ederlerdi: Rusya sıcak denizlere inmek ister; İngiltere Rusyanın sıcak denizlere inmesine mâni olmak ve aynı zamanda imparatorluğun bazı parçalarını kendi hâkimiyeti altına almak arzusunda. Fransanın hesabı, bir taraftan imparatorluğun bir parçasını da bizzat yutmakla beraber öteki parçalarını kendi nüfuzu sayesinde Avrupa müvazenesini kendi lehine inkişaf ettirecek siyaset oyunlarını ileri götürmeğe çalışmaktır. Almanyaya gelince, Berlinde Hindistana doğru uzanıp giden iktisadî bir kolonizasyon planının peşine takılmıştır. Bu plan aynı zamanda günün birinde İngiltere ile Rusya arasında her hangi bir birleşmeğe mâni olacak bir Alman nüfuz müntakası yapmayı da gözüne koymuştur. Avusturya - Macaristan bir taraftan Balkanlara doğru hülûl fikrindedir. Bu, kendisine Rusyaya karşı durmak için de lâzımdır. Drag nach Orten [Şarka doğru hülûl] siyaseti denilen şey budur. İtalya, o zamanlar henüz yeni kuvvetlenmekte olan bir devlet olmakla beraber Osmanlı İmparatorluğunun mirası üzerinde hak iddiasından hâlî kalmaz. Bütün bu devletler, bu miras meselesine ya doğrudan doğruya, yahud bilvasıta meşguldürler. Bunlar bu işlerde bizzat hülûl siyasetini gözetirler; yahud, başkalarının hülûlüne mâni olmaya çalışırlar; yahud da bu işleri, Avrupa müvazenesindeki oyunları için koz olarak kullanmak isterler.

Bunlardan sonra küçük Balkan milletleri gelir. Bunlar bir taraftan Osmanlı hükümeti ile, bir taraftan da kendi aralarında mücadele ile meşguldürler. Osmanlı İmparatorluğu parçalandığı zaman yapılacak paylaşmayı hazırlama noktasından birbirlerine karşı hasım, fakat imparatorluğu yere sermek hususunda, aralarında müttefiklerdir. Makedonyada her milletin ay-

Meş'um Sevr muahedesi Osmanlı başmuharriri tarafından imzalanırken

rı bir komiteciligi vardı; her komite evvelâ imparatorluğa, ondan sonra da öteki komitelere karşı kurulmuştu. İşte hariçten dahile doğru bakıldığında zaman Osmanlı İmparatorluğu bu vaziyettedir. Dahilden harice doğru bakıldığında zaman da görülür ki imparatorluk içinde yaşayan muhtelif millî varlıkları ayrı ayrı birer başka tarafa dönmüştür. Herkes ayrılmak ister. Orta yerde, hariçte bir himayecisi olmayan, hariçle alacağı, vereceği bulunmayan yalnız bir Türk vardır. Yahudinin bile bir davası vardır. Siyonizm. Kürdün, Âsürinin, Dürzinin bile davaları vardır. Fakat, bütün bu davaların yanbaşıda bir de sınıfı meseleleri vardır: Memleketin merkezden uzak mntakalarında kuvvetli bir Derbeylik rejimi hüküm sürer. Bu rejimde Bey, yalnız Beyliğini düşünerek her tarafa yürür. Kim fazla para verirse, kimin kılıcı kuvvetliyse onunla beraber olur. Bu, onlara atalardan gelmiş bir siyaset usulüdür.

İşte, İttihat ve Terakki böyle bir memleketin içinde doğdu ve nüfusunun yarısı Türkse yarısı da bütün bu unsurlardan mürekkep bulunan bir memleketi, bütün nüfusa aynı siyasî hakları veren ve onları aynı siyasî haklarla karşı karşıya koyup meşrutiyet ve demokrasi yoluyla idareye kalkıştı. İnsanların azimleri ne olursa olsun muhali tecrübe etmeğe hakları yoktur. İttihat ve Terakki muhali tecrübe etmek istedi, eğer bu hata ise, tarihî bir zaruretin içinden çıkmış gayri kabili ihtinab bir hareket değilse, onun bütün hatası ve bütün hatalarının menşei buradadır.

İttihat ve Terakki, sırf haricî tazyik arttığı bir devirde, sırf bu tazyika karşı koymak yani haricî düşmanla uğraşmak üzere meydana çıkmıştı. Zannediyordu ki bütün kabahat Abdülhamimde ve onun istibdadındadır. Halbuki Abdülhamid ve istibdadı ortadan kalkınca İttihat ve Terakki birdenbire gördü ki düşman hariçte değil dahildedir: Bizzat imparatorluğun bünyesi kendi kendisinin, ve netice itibarile de, onu kurtarmak isteyen İttihat ve Terakkinin düşmanıdır.

İttihat ve Terakki inkılâb ile birlikte bütün bu düşman âlemin, imparatorluk aleyhindeki edebiyatında da büyük bir değişiklik oldu: O zamana kadar Osmanlı İmparatorluğu belâsından muztarib oldukları iddia edilen muhtelif milletler, Abdülhamidin istibdadından şikâyet ederler ve onların hâmilere şeklinde görünen yutucu devlet de aynı nekaratı tekrar ederlerdi. İnkılâbdan sonra Abdülhamidin is-

mi kalktı, yerine İttihat ve Terakki ismi geldi. O zamana kadar, şikâyet ve gürültü memleketin haricinde cereyan ederken inkılâb bu gürültüyü hududlardan içeriye çekti ve onu alıp evvelâ Ayasofyadaki meb'ûsan dairesine, sonra Çırağan ve daha sonra da Fındıklı sarayına nekleterek, her türlü kontrolün haricinde söz söylemeye salâhiyet vardı.

Herkesin imparatorlukta yapılabilecek bir şikâyeti vardı, yalnız, bu imparatorlukta bizzat en büyük zulmü görmüş olan Türklerin ağız açmaya hakları yoktu. Çünkü sultanların ilk tohumları Türktü. Bu ilk Türk tohumunun altı asırlık bir tarih içinde hangi tarlalara ekilip nihayet ne hale geldiğini düşünün bile yoktu. Bizzat saray da o dakikada Türkün düşmanı olmuş gibiydi: (Arkası var)

PASLANMAZ
Hasan Tıraş Bıçağı

Çeliğin en sert olduğundan çok kolaylıkla ve tatlılıkla bir dakikada tıraş eder. Dünyanın en kuvvetli ve hassas mikroskop âletile mükerrer surette tetkik olunduktan sonra piyasaya çıkarılmıştır. Ne Fransızlar, ne İngilizler, ne de Amerikalılar, ne de bütün dünya aynı yapamaz. Alâmeti farikası ile ihtira berati vardır.

Paslanmaz Hasan tıraş bıçağı rakiplerini şaşırtmış ve her tıraş bıçağı fabrikası paslanmaz yapmak istemiştir. Fakat bu iş kolay olmadığından hiçbir fabrika muvaffak olamamıştır. Yalnız Almanyada Fazan ve Türkiyede yalnız Hasan tıraş bıçağı muvaffak olabilmıştır. Mutlaka Hasan markasını arayınız; ısrar ediniz. Fiyatı: Paslanmaz Hasan Tıraş bıçağı 10 adedi 50 kuruşa. Hasan Tıraş bıçağı 10 adedi 35 kuruşa. Hasan deposu: Ankara, İstanbul, Beyoğlu.

Hikâye

Bir çocukluk hatırası

Yazan: Muazzez Tahsin Berkan

O vakit İstanbul sokaklarında bugün gibi birbirleriyle yarış eden elektrikli tramvaylar ve otomobiller yoktu. İki, üç, bazan dört beygirin çektiği bir tramvay arabası ağır ağır caddelerden geçer ve cilâli konak arabaları ile çift ve tek körekli kira arabaları onlara hürmetle bakarak yol verirlerdi. İstanbul bugün bildiğimiz şehir değildi; fakat o vakit ben küçüktüm ve her şeyi güzel gören çocuk gözlerim, bu yeni tanıdığım kocaman şehirde, sonradan kaybolan birçok güzelliklerle büyülenmiştim.

Bana öyle geliyor ki, o vakit İstanbulda sabah daha erken olurdu. Gündüz, henüz başladığım oyunlarımı bitirmeğe bile yetişemeyecek kadar kısası idi. Güneş kızıldı ve çiçekleri bugünden çok daha kuvvetle parlatırdı; fakat bütün bu güzel şeylere karşılık geceler çok karanlık ve uzun, kış daha üşütücü idi...

İstanbulu geleli bir hafta kadar olmuştuk. Sultan Mahmut türbesine yakın sokaklardan birinde büyük bir ev tutmuştu. Hiç unutamam, eve taşındığımız gün, bir tarafta annem, babam, ablalarım bu kocaman tahta evi temizlemeğe ve döşetmeğe uğraşırken, ötede ben, onların beni göreceğim gözleri olmadığından istifade ederek, evin arkasındaki bahçede, soğuktan titreyerek çakıl taşı toplamış ve bu parlak taşlarla kendime ayrı bir ev yapmak hülyasıyla bunları kucak kucak evin içerisine doldürmüştüm. Benim bu başıboş gezdiğim güzel günler ne kadar sürdü? Kaç gün böyle kontrolsüz ve serbest kalarak bahçenin çakıl taşlarını

gizli gizli eve taşıdım? Bilmiyorum. Yalnız iyi hatırladığım bir şey var: Evimizin bütün köşe ve bucağını tanımağa vakit kalmandan kuvvetli bir

soğuk algınlığıyla yatağa serilmiştim.

Aksi olacak, on beş günden beri mas mavi olan gök, benim hastalığımla beraber karışmış, rüzgârın sürüklediği kurşunî bulutlar evimizin üstüne kadar alçalmış, pis, ince bir yağmur kirli bir toz halinde dışarıya sarmıştı. Ya taşımada soğuktan ve rutubetten ciğerlerim titriyor, yorganlarıma daha fazla sarılıyorum, gözlerimi sınımsı kapıyorum.

— Anne, üşüyorum ben.
Oyunlar daha kuvvetle çıtırdadı ve hırıldadı.

— Şimdi üşümezsin artık yavrum, bak sobayı ağzına kadar doldurdum.
— Anne, dışarının soğuğu ve rüzgârı hep yatağıma giriyor.

Bu, şüphesiz hasta çocuk hayalimin yarattığı bir vehimdi; yatağım pencereden uzak ve örtülerim boğazıma kadar sıkı sıkı sarılmıştı; fakat hâlâ şimdi bile o günü hatırlarken gene o saatleri yaşıyormuşum gibi içim titriyor. O ne şiddetli fırtına idi Allahım... Her saniye, pencerenin camları yerlerinden fırlayacak ve üstüme düşecek sarıyordum.

— Kuzum anne, lâmbayı yak, korku yorum.

— Korkma çocuğum; fırtına şimdi duracak.

Serin bir el başımda, saçlarımmın arasında dolaşıyor ve saatler, uzun, sonsuz saatler geçiyor.

Uyumuşum... Birden bire yüreğim ağzımda çarparak yatağımdan fırladım. Dışarıda boğazlanın vahşi bir hayvan sesi gibi kalın, hırıltılı bir ses, avazı çıktığı kadar bağırarak fırtınanın patırdısını bastırıyordu.

— Yangın var...

Benimle beraber annem de yatağından fırlamıştı. İkimiz de korku ile ba-

bamın boş yatağına bakıkt.

— Babam nerede anne?

— Kahveye gitmişti yavrum, henüz gelmedi.

Bizim şaşkınlığımız daha geçmeden pencereimizin dibinde aynı korkunç ses haykırdı:

— Yangın var...

Annem hemen fırladı, dolaptan benim elbiselerimi çıkararak giydirdi.

— Adam «yangın var» diye bağırarak sonra başka birşeyler daha söylüyor, acaba ne diyordu?

Annem, ben, gürültüden uyanıp koşan ve korku ile titreyen kardeşlerim hep kulak kesildik. Birşey anlamadık. Yalnız küçük ablam, kalın paltosuna sarılarak titrerken söyledi:

— Yangın var, çabuk giyinin, sökağa kaçın diyor. Hemen hazır olalım biz de; durmağa gelmez, yanar kül oluruz...

Annem ümitsiz gözlerle pencereden dışarı baktı. Fırtına büsbütün artan bir kuvvetle uğuldayarak evin tahtalarını gıcırdatıyordu.

— Hasta çocuğu nasıl bu fırtınanın içerisine atarım ben?

Bu sözler birden bire beni altüst eylemişti. Gözlerimden yaşlar boşanarak annemin eteklerine sarıldım.

— Anne, babam gelsin.. O bizi yangından kurtarır; sakın bu fırtınada sökağa çıkmıyalım, korkuyorum ben.

Biz böyle kararsızlık ve korku içinde çırpınırken babam geldi. Yüzü her zamanki gibi durgundu. Fakat bizi görünce hayretle gözlerini açtı.

— Ne oluyorsunuz? Küçüğün ateşi mi arttı yoksa? Hemen koşup bir he-

kim çağırayım mı?

Bu, facia için de çok komik bir manzara idi. Ne babam bizi, ne de biz onu anlıyorduk. O, sükûnetle evine dön-

Yarımkı nushamızda :

Resimden bir hayat

Nakili: F. Bercmen

düğü vakit, başka geceler uykuda bulduğum karısını ve çocuklarını telâş içinde çırpınıyor görmekte şaşırmıştı. Biz ise onun bizi korkutan yangın felâketini mühimsememesine hayret ediyorduk.

Annemin kolları arasında ateşler için de yanarak korkudan titrerken bağırardım:

— Baba, bizi kurtar, yanıyoruz.

Babamın gözleri bir saniye, sorgu ile, annemin ve kardeşlerimin yüzlerinde dolaştı ve hemen anladı.

— Yangından mı korkuyorsunuz?
— Evet..

O zaman babam, birden bire bir sinir buhranına yakalanmış gibi gülmeğe başladı. Anneme kızdı:

— Şimdi alayım sırası mı Bey? Ne yapcaksak yapalım.

— Yapılacak birşey yok yavrucağım. Bekçi «Boğazıcında, Tarabyada yangın var» diye bağırıyor, bundan bize ne? Yoksa Tarabyada sizin bir yalnız var da onun için mi böyle telâş ediyorsunuz?

Hepimizin gözlerimiz şaşkın şaşkın babama dikilmişti. O, sükûnetle anlatı:

— Kabahat bende... Size İstanbulda yangın âfetinin gündelik vakalardan olduğunu ve şehrin neresinde olursa olsun bir yer tutuşsa bütün bekçilerin böyle bağırarak yangını haber verdiklerini söylemeği unutmamışım.

Tekrar yatağıma yatmışım vakit fırtınanın dehşetinden ve geçirdiğim korkulu dakikaların bıraktığı heyecandan, saatlerce gözümeye uyku girmedi.

O gecedeki sonra, ne zaman bekçinin «yangın var» diye bağırıldığını duysam kafamda o çocukluk hâtıram canlanır ve bir facia gibi başlayıp komedi gibi biten o heyecanlı saatleri hatırlarım.

Asipin Kenan

Sizi soğuk algınlığından, nezleden, gripten, baş ve diş ağrılarından koruyacak en iyi ilaç budur. İsmine dikkat buyurulması

"Son Posta", nın tefriki: 25

Mülâzım Cemil'in âkıbeti

A. R.

Prenses Olga, Cemili görür görmez ellerini kaldırdı: Ah neredesiniz azizim kumandan? Dün kendinizi bizden mahrum ettiniz! diye bağırdı

Operatör — Prenses Yosopof.

Figüran — Sizin refakatinizde bulunan Kazak neferi.

Sonradan yardıma gelen köylüleri, arabacıları, Kazak neferlerini de toplamak lâzım gelirse, lütfen iş'ar ediniz.

Azizim binbaşı! Görüyorsunuz ya?.. Sizi, Kazak alayı kumandanı, Çar hazretlerinin fahri yaveri kaymakam Marki Gorçakof vasıtasıyla davet etmiyorum. Hususî hizmetim; ihtiyar Aleksî ile, şu müteveziâne mektubu göndermek suretille teşrifinizi rica ediyorum.

Yarım; tam saat ikide, şatodasınız değil mi?.. Hadi bakalım. Şimdilik ve daîma, vakitleriniz hayrolsun.

Emma, Feederovna

Bu mektubu okudukca, Cemilin hayreti arttı. Her satırı, her kelimeyi bir kaç kere tekrarladı. Âdetâ her kelimenin altında, derin ve samimî bir takım manalar aradı.

— Ne tuhaf kız.. ne garib kız... Hakikaten bu kızın ruhunda bir başkalık var... İşte bu mektubu. Şen, şüh bir yazı. Fakat, kelimelerden çıkabilecek manalar o kadar tok, o kadar katî, o kadar insanı aldatmaktan uzak ki...

Diye mırıldandı.

★

Prenses Emmanın mektubu, Cemil'in kalbine emniyet vermişti. Onun için derhal alay kumandanı Marki Gorçakof'a haber göndererek, oradan getirttiği at ve muhafızlarla, şatoya gitmişti.

Prenses Olga, Cemili görür görmez, ellerini kaldırmış:

— Ah; neredesiniz, azizim kumandan... Dün, kendinizi bizden mahrum ettiniz. Misafirlerimiz sizinle görüşmeyi ne kadar istediler, bilseniz... Emin olun ki, sizi göremedikleri için buradan çok mahzun avdet ettiler.

Demişti.

Daha Cemil cevap vermeye vakit bulamadan, Prenses Olga ile Prenses Emma, salona girmişlerdi... Bunlar, kollarının arasında, bir genç sürüklemelekterdi.

Prenses Emma, âdetâ bağırdı gibi konuşmaya başlamıştı:

— Bonjur, binbaşı efendi... İşte size, tam bir asker kaçağı getiriyoruz. Bu efendi, iş görmez.. güç, görmez.. herkes cephelelere koşarken o, kışlalardaki dostlarını bile ziyarete gitmez, bunun cezası nedir?...

Bu gencin gözleri, Cemilin gözlerinin içinde gülümsemişti. Ve sonra, tatlı ve tannan bir sesle, ağzından şu sözler yükselmişti:

— Ah, Allahım.. sizin gibi iki mü-

Bir Doktorun Günlük Notlarından (*)

Pazartesi

Karın ağrıları Ve ishal

Büyüklerde ve küçüklerde her hangi gıda ve yahud diğer bir sebeble karın ağrısı ve ishal başgösterdiği zaman, ishali atyonlu ilaçlarla durdurmak doğru değildir. Bilâkis ekser ahvalde hafif müshiller kullanılmalıdır.

Aynı zamanda sıkı bir perhiz yapmak lâzımdır. Perhiz yemekleri, başta çay olmak üzere pirinç suyu, nişasta pelvesi, pirinç unu mahallebisi ve pirinç lapası gibi şeylerdir. Bu sayede barsak bozuklukları yirmi dört saatte düzelir. Karın üzerine sıcak kompresler de çok iyi gelir. Aksi hal, rahatsızlığı müzminleştirir ve kaş yapayım derken, bihakkın göz çıkarılmış olur.

(*) Bu notları kesip saklayınız, yahut bir albüme yapıştırıp kolleksiyon yapınız. Sıkıntı zamanınızda bu notlar bir doktor gibi imdadınıza yetişebilir.

"Son Posta", nın zabıta romanı: 25

DÖRT İLE YEDİ ARASINDA

Yazan: Hugh Austin

İngilizceden çeviren: Hasnun Uşaklıgil

Holden duyulan ayak sesleri

Tegmen bir kaç adım attı. Kapının eşigine vardığı zaman elile topuza tutundu ve sapsarı kesildi

Mösyö Lang siz bu bayanlara lütfen yardım ediniz. Evet, evet, he-men, şimdi, sorgu ve cevabın sırası değildir.

İstemiye istemiye, ağır ağır itaat ettiler.

Holden acele yürüyen ayak sesleri aksediyordu. Hendriks çavuş gene göründü. Nefes nefeseydi.

Kent ona da söylendi:

— John, herkesi aşağı indir!

Sonra Milano'yu çekerek odaya girdi. Burası da boş bir odaydı. Fakat içinde bir başka açık kapı vardı. Teğmen bir kaç adım attı, kapının eşigine vardığı zaman eliyle topuza tutundu, bir kaç saniye hareketsiz kaldı.

16 yıl bu meslek içinde çalışmış olması onu bu haşiyet verici manzara karşısında lâkayd kalmaya sevk için kâfi gelmemişti. Fakat yalnız haşiyet değil, aynı zamanda da sonsuz bir hayret duyuyordu.

Banyo taşmıştı, su çini zemin üzerine akıyordu. Muslukların gürültüsü de odayı dolduruyordu.

Kent sapsarı kesilmişti. Dudakları ise kül rengiydi. Birdenbire gerildi. Sağ eli kapının topuzunu bıraktı.

Arkadan Hendriks'in ayak sesleri işidiyordu. Çavuş gene nefes nefeseydi, fakat birdenbire soluğunu bile kesti. Kent ceketini kolunda taşıyordu. Arkasına dönmeden çavuşa uzattı:

— John, şunu tut bakalım.

Ve banyo salonuna girdi.

Muslukları açıp kapıyan yaylı topuzların etrafına bir kordelâ sarılmıştı. Kent bu kordelâyı çözmeden muslukları çevirerek suyu kesti. Sonra boşaltma yayına bastı, onu müteakib de sırtını çevirerek açık pencereye döndü.

Çimenlikten kesilmiş ot kokusu geliyordu. Biçki makinesinin tıf-tıfı de bir nakarat gibi aksediyordu.

Teğmen pencerenin önünden ayrıldığı zaman su hemen hemen boşalmıştı ve Mister Arnold'un banyonun dibinde sırtüstü, dizlerini göğsüne doğru çekmiş olduğu halde yatmakta olduğu görülüyordu.

Maktulün burnunun ucu kesilmişti.

— 20 —

ŞAN SÖYLÜYÜR

(Saat 5 dakika 43 - saat 5 dakika 54)

Kent çabuk bir hareketle havluluğa yaklaştı. İçinden üç havlu aldı, açtı. En büyüğünü banyo salonunun medhali önüne yaydı, ikisi ile iskarpinlerini sildi:

— John, dedi. Doktor (Forbes) e telefon edildi mi?

— Evet, Jak onu çağırıyor.

Kent doğruldu, üç havluyu banyo salonunun medhalinde bırakarak sahanlığa açılan kapıya döndü. Toni Milano oradaydı, arkasında da polislerin teşkil ettikleri bir grup vardı. Kent:

— Toni dokuzuncu muntakanın çavuşu orada mıdır? diye sordu.

Çavuş kendine bir yol açarak Toninin arkasından göründü.

Teğmen ona:

— Siz nöbet bekleyeceksiniz, dedi. Bütün diğerleri aşağı insinler. Buna mukabil benim getirmiş olduğum memurlar da yukarı çıksınlar, aynı zamanda da iki kişi buraya su kovası getirsinler..

Sonra Toniye döndü:

— Söyle bakalım, sence bu iş nasıl oldu? diye sordu.

Toni Milano'nun yanık yüzü sararmıştı, sesi de biraz boğuk çıkıyordu.

— Beni bıraktığınız yerde, köşkün, medhal kapısı önündeydim. Bir aralık evin içinden bir kadın sesi geldi. Derhal düdük çaldım ve hemen içeriye girdim. Mösyö Merrit büyük salon ile holün arasında ayakta duruyordu. Onu orada bırakarak merdivenden yukarıya çıktım. Genç kız banyo salonunun öbür tarafındaki odanın kapısı önündeydi. Tam o dakikada mayolu ve kısa pantolonlu kadın bu aynı odadan dışarıya çıkıyordu. Genç kızın birdenbire delirmiş olduğunu sanıyor gibiydi.

Fakat genç kız beni görünce şimdi içinde bulunduğumuz odanın kapısını gösterdi. İçeriye girdim. Oradan banyo salonuna kadar ilerledim ve hemen merdivenin sahanlığına döndüm. Genç kız kadını buraya girmekten menetmekle meşguldü. İki erkek de ne olduğunu soruşturmakla vakit geçiriyorlardı. Ağzılarını kapamaları için bağırdım ki siz geldiniz.

— Bu odanın sahanlığa açılan kapısı açık mı idi?

— Hayır, kapalı.

— Ya banyo salonunun kapısı?

— Açık.

— Peki bu beriki?

Kent banyo salonunun içinden Madam Arnold'un odasına açılan kapıyı gösteriyordu.

— O kapalıydı.

— Genç kız ne söyledi?

— Genç kız mutlaka içeriye girmek isteyen kadına (olmaz olmaz) diye bağırdı.

★

Kent oraya geldiği dakikadan itibaren başına bir kiremit düşmüş bir adama benzemekte ve şaşkınlığını yenmeye çalışmakta olan (Hendriks) e döndü. Teğmen pek asabi görünüyordu. Sesi madeni bir hal almıştı. Hidetini yenmek için nefesini zorlukla tuttuğu hissediliyordu.

— John burasını temizlet, dedi. Suyun içinde yüzecek değiliz. Amma daha evvel bir resmini çıkart. Wiseman da kapılarda ve musluklarda parmak izi arasın.

Şapkasını yatağının üzerine attı, odadan çıktı, merdivenlerden aşağıya indi. 5 kişi, iki polisin nezareti altında olarak holde toplanmışlardı.

Kent durmadan oturma odasına geçerken:

— Madmazel Patton! diye seslendi.

Madmazel Patton içeriye girdiği zaman polis şefi onu çiçekle süslü olan şöminenin önünde bekliyordu. Yüzü sertleşmişti. Genç kıza ise, vakitle polis şefinin telkin ettiği korku daha büyük bir korkuya yer vermişti. Polis şefi bu korkuyu onun gözlerinde, titreyişinde, hal ve tavrında okuyordu. Bir işaret yapınca genç kız oturdu. Fakat ellerini kaçmaya hazır imiş gibi koltuğuna yaslağına dayadı.

Kent ayakta kalmıştı.

— Neden bağırdınız? diye sordu.

— Gördüm, odanın kapısı altından kan çıkıyordu, diye cevap verdi.

Yüksek sesle konuşuyordu, fakat ilk kelimeyi müteakip sesinin fazla yüksekliğini kendisi de hissetmiş gibi derhal alçalttı. Cümlesini bitirince de gözleri önüne dikilmiş olarak hareketsiz kaldı. Kent onu bu sabit fikirden kurtarmak için sert bir sesle sordu:

— Siz neredeydiniz?

— Odada, yatağın kenarına oturmuşum.

— Hangi yatağın?

— Madam Arnold'un yatağının.

— Orada ne yapıyordunuz?

— Madam Arnold'un kendisini bütünü yalnız hissetmemesi için yanına gitmişim. Yanında birisinin bulunmasına mühtaçtı. Şimdi ise..

Sözünü kesti. Kent sordu:

— Tekrar yanına gitmek lâzım geldiğini mi düşünüyorsunuz?

Genç kız mırıldandı:

— Hayır.. şimdi onu artık hiç kimse teselli edemez.

— Madam Arnold'un odasına ne vakit çıkmıştınız?

— Hemen arkasından.

— Sizi kapıda bıraktığım zaman, dan itibaren anlatınız. Eve girmiştiniz, sonra ne oldu?

— Sonra Madam Arnold odasına çıktı.

— Sizden kendisine refakat etmenizi istedi mi idi?

— Oh, hayır, fakat yanında birisine mühtac olduğumu biliyordum.

— Kocası ile konuştu mu?

— Hayır. Sadece kocası bir hizmetçi gönderilmesini isteyip istemediğini sormuştum, o kadar biçare bir tavırla (hayır) dedi ki yanında birisinin bulunmasına mühtac olduğuna derhal hükmettim.

— Bu, bizzat Madam Arnold'un sözlerini nakzediyor.

Madmazel Patton omuz silkti. Ve yorgun bir tavırla:

— Size öyle geliyor, dedi. Fakat vaziyetin benim dediğim gibi olduğunu her hangi bir kadın anlamakta güçlük çekmez.

Kent başını salladı:

— Orada bulunan erkeklerin de anlamış olduklarını hükmediyor musunuz?

Genç kız bir derece sabırsızlıkla cevap verdi:

— Hayır. Her halde kocasının anlamış olduğuna eminim, zira «kocam yalnız kalmak istiyor» dedi.

— Pekâlâ, sizin odaya girdiğinizi kim gördü?

— Hiçkimse. Herkes aşağıdaydı ve Mösyö Arnold viski getirmeye gitmişti.

— Madam Arnolda iltihak etmek istediğinizi kimseye söylemiş mi idiniz? (Arkası var)

Nöbetçi Eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

Aksarayda: (Şeref). Alemdarda: (Ali Rıza). Bakırköyünde: (Merkez). Beyazıtta: (Asadur Vahram). Eminönünde: (A. Minasyan). Fenerde: (Hüsameddin). Karagömrükte: (Kemal). Küçükpazar: (Necatî). Samatya Kocamustafapaşada: (Rıdvan). Şehreminde: (A. Hamdi). Şehzadebaşında: (Üniversite). Beyoğlu cihetindekiler:

Galatada: (Yiçopulo). Hasköyde: (Nisim Aseo). Kasımpaşada: (Müeyyed). Merkez mahiyede: (Matkovic, Dingopulo). Şişli'de: (Pertev). Taksimde: (Kemal Rebul).

Üsküdar - Kadıköy ve Adalardakiler:

Büyükdada: (Şinasi). Heybelide: (Tanış). Kadıköy Muvakkilhanede: (Sarıdet). Kadıköy Söğütöçesmede: (Hüsnü Osman). Üsküdar İskelebaşında: (Merkez).

(Arkası var)

EKONOMİ

Kambiyo ve Zahire Borsalarında Vaziyet

Tiftik satışları hararetlendi

Kambiyo borsasında geçen hafta cereyan eden muamelâta fiatlar aşağı yukarı bir hafta evvelki durumunu muhafaza etmiştir. Türk borçlarının birinci tertiplerinde ehemmiyete değer bir değişiklik olmamış ve hafta nihayetinde 23.75 liradan kapanmıştır. Pariste de 236 franga kadar muamele gördüğü öğrenilmiştir.

Hafta içinde ikinci tertip Ünitürkler üzerine istek fazlaşmış ve fiatlar da bir miktar yükselmiştir. Almanyada bulunan ikinci tertip Türk borçları hâimleri koponlarını mark olarak tahvil etmek istemediklerinden bu tahvilâtın bir kısmını Arbitraj suretile ve Holanda tarikile memleketimize idhal etmişlerdir.

Bu tahvilâtın yükselmesine bir sebeb de bugünlerde Ankaraya gelmesi beklenen Dr. Şahin arbitraj suretile memleketimize giren ikinci tertip Türk borçları meselesini de halledeceği ve şimdiden sonra memleketimize ikinci tertip Türk borcu tahvilâtı gelmeyeceği düşüncesiyle borsada bu serilere fazla bir talep cereyanı açılmıştır. Bunun için bir kan güçlük kısa bir müddet zarfında fiatlar 21.60 liradan 21.95 liraya kadar çıkmıştır.

Anadolu grubu kıymetlerinde ehemmiyetli bir değişiklik olmamıştır. Obligasyon kuponlarının tediyeye edilmesi yüzünden fiatlar bir miktar düşmüştür. Hafta nihayetinde obli-gasyonlar 42.20, mümessil 45.20, hisseler 25 liradan satılmıştır.

Merkez Bankası eshamı geçen haftadan bir lira fazlasına yani 91 liraya yükselmiştir.

Zahire borsasında geçen hafta içinde yapılan muamelâta bazı cins mallar üzerine talepler artmıştır. Ezcümle tiftik ve ceviz satışları hararetlenmiş, buna mukabil fındık ve ketentohumu satışlarında gerilemeler kaydedilmiştir.

BUĞDAY : Piyasada ehemmiyetli temevvücat olmamıştır. Yalnız evvelte Almanyaya sevkedilen sert buğday siparişlerinin arkası kesildiğinden satışlar biraz ağırlaşmıştır. Bu sebebden sert buğdaylar 5.30 - 6 kuruş arası muamele göstermektedir. Ziraat Bankasının Anadolu'da buğday mübayaatına devam ettiği öğrenilmiştir. Geçen haftanın nihayetinde Ekstra polatlılar 5.35, sıradan polatlar 5.12, yumuşaklar 5.10, yirmi çavdarlılar 4.30 paradan satılmıştır.

ARPA : Piyasa isteklidir. Ve bundan bir hafta evvelisine kıyasen iyi cinsler üzerinde ufak bir yükseltiler kaydedilmiştir. Bilhassa iyi cins ve lenmiş arpalara İngiltereden talepler fazlaştığından bu cinsler 4 - 4.10 paraya kadar satılmaktadır. Diyarbekir ve diğer mallar 3.35 - 4 kuruş kadar satılmıştır.

Mısır üzerine ehemmiyetli işler olmamıştır. İhracat için henüz talep olmamaktadır. Dökme Marmara limanları teslimi 3.15, çuvalı İstanbul teslimi 3.35 paradır.

SUSAM : Vaziyet kararsızdır. Susam yetiştiren mntakalar dağınık olduğundan hakikî rekolteyi tahmin etmek müşkülleşmiştir. Müstahsil geçen sene susamlarını 18 kuruş satıklarını nazarı itibare olarak mallarını ellerinden çıkarmak istememektedirler. Buna mukabil alıcılar ancak 14.30 kuruş teklif etmektedirler.

Maamafih az miktarda ihracat yapılmaktadır. Bu sene Romanyada rekolte noksan olduğundan eksiklerin memleketimiz mahsulâtile tamamlanacağı duyulmuştur. Geçen hafta içinde Romanya ve Odesaya 5000 çuval kadar susam sevkedildiği gibi bugünlerde de daha 2000 çuval kadar gönderilecektir.

KETENTOHUMU : Piyasa tamamen sakin geçmiştir. Memleket haricinde talepler azaldığından şimdilik satışlardan büyük bir şey beklenmemektedir. İhracat için Marmara limanları teslim 8.20 kuruşa kadar teklifler olmuşsa da iş olduğu duyulmamıştır. Memleket dahilindeki yağ fabrikaları 8.25 - 8.30 paradan az miktarda mübayaatta bulunmaktadırlar.

TİFTİK : Hariç memleketlerden talepler devam ettiğinden piyasa sağlamlığını muhafaza etmektedir. Geçen hafta içinde takriben 800 balye kadar tiftik satılmıştır. Bunların mühim bir kısmı Almanya, diğerleri de İngiltere ve Fransa için olduğu söylenmektedir. Fiatlar geçen haftadan farkısızdır. Öğlaklar 122, sarı ve kaba mallar 90, Ankara, Konya, Beypazarı ve bu âyar mallar da 110-114 kuruştan muamele görmüştür.

YAPAĞI : İhracat tacirleri hafta içinde soruşturmalarında devam etmişlerdir. Yerli fabrikalar Trakya mallarını 67-68, Erzurum kızıklarını da 51½ kuruştan mübayaat etmişlerdir. Güzyünlerine 75 kuruşa kadar talep vardır.

İzmir ve Mersin piyasalarında yapağı üzerine işler devam ettiği öğrenilmiştir. İzmirde dağlıc cinslerinden 30 ton kadar 60 kuruşa satıldığı gibi Mersinde de Rusların 48 kuruştan 100 ton kadar yapağı aldığı duyulmuştur.

CEVİZ : Bu sene cevizlerimize her taraftan istekler artmıştır. Yeni rekolte geçen seneden daha dolgun ve beyaz olduğundan malları satmakta müşkülât çekilmemektedir. Bu sebebledir ki geçen sene bu mevsim ancak 14 kuruşa kadar satılan kabuklu cevizler bugünlerde 17-19 kuruştan satılmaktadır. Bu sene rekoltenin noksan oluşu da fiatlar üzerine hayli müessir olmuştur.

Öğrendiğimize göre bu sene Almanya'dan mada İngiltere, Amerika ve sair memleketlerden cevizlerimize fazla miktarda talib olmaktadır. İç ceviz satışlarında da inkişaf görülmektedir. Geçen hafta 44 kuruştan 50 kuruşa kadar natürel her mal ceviz içi satılmıştır. Mevsim dolayısıyla bu fiatların daha da yükseleceği tahmin olunmaktadır.

FINDIK : Şehrimizde piyasa gevşek gitmektedir. Almanyadan taleplerin kesilmesi üzerine dahil piyasada fiatlar düşmüştür. Geçen hafta içinde satıcılar 72 kuruşa kadar indirmişlerdir.

Almanya'da Türk fındıkları satışları durmuştur. Hafta içinde Sifhamburg 75 kuruşa kadar yapılan tekliflere piyasada alıcı çıkmamıştır. İtalya fındıklarının rekabeti de fiat düşmesinde müessir olmaktadır. Çünkü İtalyanlar bize nisbeten daha ucuz fiatlara tekliflerde bulunmuşlardır.

Almanya, Holanda ve İngiltere piyasalarına ilk defa olarak İspanya fındıkları arz edilmiştir. Fakat İspanyanın dahilî vaziyetini göz önünde tutan idhalâtçı memleketler henüz yeni işler için teşebbüste bulunmadıklarından bilfill iş olmamıştır. T. G.

Bütün kremlerin içinde birinci olan ve daima birinci kalan Krem Pertev oldu. Bu Krem Pertevin her zaman pek büyük bir itina ile ihzarından başka bir şey değildir. Krem Pertevin terkbine (gayrisaf) hiçbir madde giremez.

RADYO

Bugünkü Program

9 İkinciteşrin 936

İSTANBUL

Öğle neşriyatı :

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla hafif müzik. 13.25: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı :

18.30: Plâkla dans musikisi. 19.30: Çocuklara masal, İ. Galib tarafından. 20: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.30: Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21: Orkestra. 22: Plâkla sololar. 22.30: Ajans ve borsa haberleri.

Yarınki programı

10 İkinciteşrin 1936

İSTANBUL

Öğle neşriyatı :

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla hafif müzik. 13.25: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı :

18.30: Plâkla dans musikisi. 19.30: Konferans: Dr. Salim Ahmet tarafından. 20: Vedî Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.30: Türk musikî heyeti. 21: Orkestra. 22: Operet temsili. 22.30: Ajans ve borsa haberleri.

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

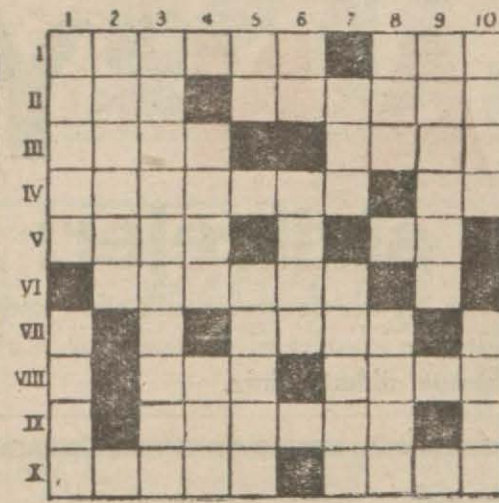
TESİS TARİHİ : 1863

Sermayesi: 10,000,000 İngiliz lirası

Türkiyenin başlıca şehirlerle Paris, Marsilya, Nis, Londra ve Manchester'de, Mısır, Kıbrıs, Irak, İran, Filistin ve Yunanistan'da Şubeleri, Yugoslavya, Romanya, Suriye ve Yunanistanda Filialleri vardır.

Her türlü banka muameleleri yapar.

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Sigara yakarız, pencerelerdeki şeffaf cisim. 2 — Valide, ipliğin sarılı olduğu şey. 3 — İki yüzlülük, büyük. 4 — Otomobillerin ses veren aleti, suyun arapçası. 5 — Bebekler için kullanılan dilde gezmek manasını verir, nota. 6 — Meşhur Yunan şairi Homerin en meşhur eseri. 7 — Oturduğu muz topraklar. 8 — Bir ten rengi, keçinin erkeği. 9 — Ana vazifesini gören. 10 — Zengin değil, bit.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Siyah çirkin bir kuş, harcamak. 2 — Enin. 3 — «Tazelemek» in aksi. 4 — Adalara işliyen vapurların ismi, birdenbire. 5 — İlacın türkçesi, muhabirin türkçesi. 6 — Uzağı gösterir, vatani müdafaa eden. 7 — Vücutta muzdaki kırmızı su, arta kalan. 8 — İncesazın aksi, keçinin erkeği. 9 — Tahriret etmek. 10 — Bebe yemeği, hâmile.

Yeni Neşriyat

Kitap Adları — İbkal Kitabevi tarafından şimdiye kadar neşredilen kitab isimlerini havi bu isimde bir katalog neşredilmiştir.

Modern Cerrahi — Operatör Cafer Tayyar Kankat'ın neşrettiği bu tıbbî mecmuanın 3 - üncü sayısı çıkmıştır.

Havacılık ve Spor — Türk Hava Kurumu tarafından on beş günde bir çıkarılan bu mecmuanın 178 inci sayısı intişar etmiştir.

Karınca — Türk Kooperatifçilik Cemiyetinin ayda bir çıkardığı bu ziraat mecmuasının 28 inci sayısı intişar etmiştir.

Kızıl Mecmuası — Ankara Kızılay Merkezi tarafından neşredilen bu mecmuanın 150 nci sayısı çıkmıştır.

SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi 1888

İdare merkezi:

İstanbul (Galata)

Türkiyedeki şubeleri:

İstanbul, (Galata, Yeniceami), İzmir, Mersin, Adana bürosu

Yunanistandaki şubeleri

Selânik, Atina, Pire.

Her nevi banka muamelâtı İstanbul ve Galata şubelerinde kiralık kasalar

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25. İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ây	Ây	Ây
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1040	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz.

Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu: 741 İstanbul
Telgraf: Son Posta
Telefon: 20203

KUMBARA

BİRE, 1000 VEREN TARLADIR

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

